Moment de importanţă istorică în dezvoltarea prieteniei, colaborării şi solidarităţii româno—chineze

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Nr. 22 25 mai 1978

VIZITELE OFICIALE DE PRIETENIE ALE TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN R.P.D. COREEANĂ ȘI R.S. VIETNAM

NAȚIUNILE UNITE

Deschiderea primului forum mondial al dezarmării

LAOS Reportaj pe glob **KAMPUCHIA**

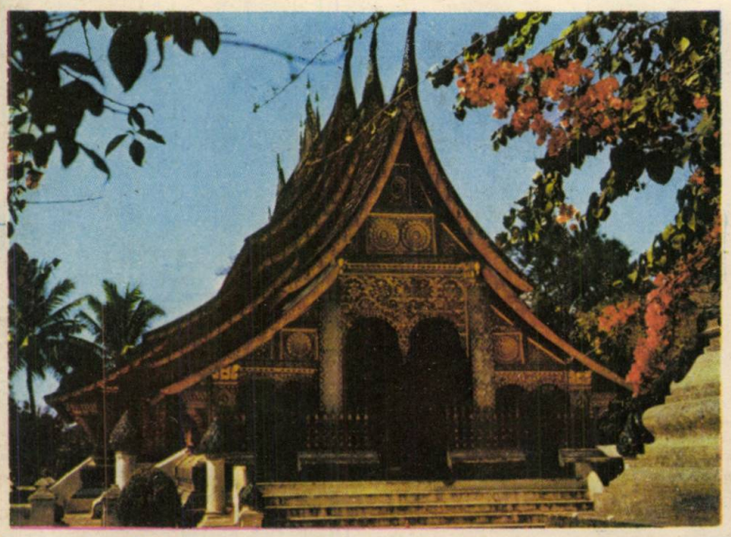

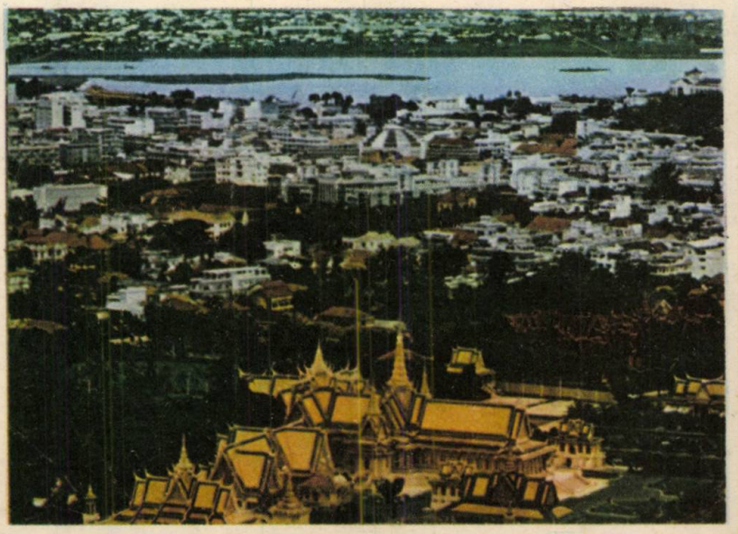

VIZITA TOVARĂŞULUI NICOLAE CEAUŞESCU ÎN R.P. CHINEZĂ

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi tovarăşa Elena Ceauşescu în vizită la Institutul de fizică din Pekin al Academiei de ştiinţe a Chinei

Primirea caldă, entuziastă făcută de populaţia oraşului Canton

Înalţii oaspeţi apreciază calitatea produselor la întreprinderea de ţesături din mătase din Hangiou

În uralele entuziaste ale mulțimii, venită în întîmpinarea solilor poporului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Kim Ir Sen își strîng mîinile cu prietenie

Vizita tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU în Republica Populară Democrată Coreeană

(pag. 2–5)

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

22 (761)

25 mai 1978

VIZITA OFICIALĂ DE PRIETENIE A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN R.P.D. COREEANĂ
Contribuție de o deosebită însemnătate la dezvoltarea pe o nouă treaptă a prieteniei și colaborării româno-coreene. Anca Voican 2

VIZITA OFICIALĂ DE PRIETENIE A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN R.P. CHINEZĂ.
Moment de importanță istorică în dezvoltarea prieteniei, colaborării și solidarității între România și China. Ilie Olteanu 6

VIZITA OFICIALĂ DE PRIETENIE A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN R. S. VIETNAM 8

ARTICOLE, CORESPONDENȚE
Ziua eliberării Africii. Dumitru Constantin 9
R.D.P. Laos. Pe calea unor profunde prefaceri înnoitoare. Petru Petra 10
Kampuchia Democrată. Sub semnul reconstrucției, al edificării noii societăți. Liana Enescu 12
Forumul mondial al dezarmării și-a început lucrările. Corneliu Vlad 14
Belgrad. Constituirea noului parlament și a guvernului. Vasile Crișu 20
Londra. Economie și politică. Stelian Țurlea 21
N.A.T.O. „L.T.D.F." și riscurile escaladei înarmărilor. Eugeniu Obrea 22
Ankara. Preocupări și precizări de politică externă. Ion Madoșa 23
Zair. Evenimentele din provincia Shaba 25

ÎNTERVIUL NOSTRU
Sharif Emami, președintele Senatului iranian 16

REPORTAJ PE GLOB
Itinerar iordanian. Crăciun Ionescu 17
Un gaucho la Buenos Aires. Eugen Pop 18

1 000+1 26–27

DOCUMENTAR
Sudan. Obiectivele planului șesenal de dezvoltare. Sabina Diaconu 28

ÎN LUMEA ȘTIINȚEI
Deșerturile – realități, pericole, posibilități (II) 29

POȘTA REDACȚIEI 31–32

Vizita oficială de prietenie a tovarășului

Locuitorii Phenianului au adresat un călduros și vibrant „Bun venit!" înalților soli ai poporului român

Contribuție de o deosebită însemnătate la dezvoltarea pe o nouă treaptă a prieteniei și colaborării româno — coreene

● Peste 300 000 de locuitori ai Phenianului au întîmpinat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe tovarășa Elena Ceaușescu într-o impresionantă sărbătoare populară. ● Grandiosul miting al prieteniei româno-coreene : entuziastă manifestare a sentimentelor de frăție și solidaritate militantă dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncii din Coreea, dintre popoarele celor două țări. ● În uralele și aplauzele celor peste 120 000 de participanți la miting, tovarășului Nicolae Ceaușescu i-a fost înmînat titlul de cetățean de onoare al orașului-erou Phenian ● 50 000 de tineri au creat un uriaș spectacol cultural-sportiv, într-o revărsare fără precedent de flori, de cîntec și bucurie.

Corespondență specială din Phenian

„O reflectare vie a relațiilor tradiționale de strînsă prietenie și solidaritate dintre țările, partidele și popoarele român și coreean" — sînt cuvintele cu care tovarășul **Nicolae Ceaușescu** a apreciat calda primire făcută, de locuitorii Phenianului, înaltei solii a poporului român, sosită la 20 mai, pe pămîntul Coreei. Este cea de a doua vizită pe care președintele Nicolae Ceaușescu o întreprinde în țări socialiste din Asia.

Deși situate la mare distanță geografică unul de celălalt, popoarele român și coreean au cunoscut, în decursul evoluției lor istorice, momente asemănătoare, au trebuit să poarte lupte îndelungate pentru eliberarea națională și socială, pentru înlăturarea dominației străine și făurirea unei vieți libere și independente. Cu rădăcini adînci în această evoluție istorică, prietenia dintre popoarele noastre a căpătat noi și ample dimensiuni în anii construcției socialiste. O înrîurire decisivă, în acest sens, exercită relațiile de solidaritate militantă și colaborare activă dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncii din Coreea. Momente de excepțională importanță în intensificarea și amplificarea continuă a legăturilor frățești dintre partidele, popoarele și țările noastre le-au constituit întîlnirile la nivel înalt, convorbirile dintre conducătorii de partid și de stat ai celor două țări : vizita întreprinsă, în iunie 1971, în R.P.D. Coreeană, de o delegație de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, și vizita efectuată în România, în mai 1975, de o delegație de partid și guvernamentală a Republicii Populare Democrate Coreene, condusă de tovarășul Kim Ir Sen. În desfășurarea deosebit de favorabilă a relațiilor româno-coreene, recenta vizită în R.P.D. Coreeană a tovarășului Nicolae Ceaușescu poartă amprenta unei fructuoase continuități.

Poporul coreean a întîmpinat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe tovarășa Elena Ceaușescu, pe ceilalți oaspeți români, într-o atmosferă de puternic entuziasm — expresie a sentimentelor de caldă prietenie și solidaritate față de poporul român. Sosirea pe aeroportul SUN AN, vizita în capitala coreeană, apoi, în unele districte din provincie — toate aceste momente s-au constituit, pe măsura desfășurării vizitei, într-o impresionantă și tulburătoare manifestare de prietenie și stimă față de oaspeții români, față

NICOLAE CEAUȘESCU în R.P.D. Coreeană

Sentimentele reciproce pe care și le poartă popoarele noastre sînt rodul strînsei conlucrări dintre partidele și guvernele celor două țări, al luptei lor comune pentru cauza socialismului, pentru respectarea dreptului fiecărei națiuni de a-și hotărî destinele în mod liber, pentru o politică nouă în lume, de egalitate și cooperare rodnică între toate popoarele.

Sîntem convinși că această vizită se va înscrie ca un nou și important moment în cronica minunatelor relații de prietenie româno-coreeană, a solidarității și colaborării multilaterale dintre partidele și popoarele noastre.

NICOLAE CEAUȘESCU

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în țara noastră, care se desfășoară sub auspiciile caldei ospitalități a poporului coreean, demonstrează trăinicia prieteniei și solidarității dintre partidele, țările și popoarele noastre, relațiile care se situează pe o înaltă treaptă de dezvoltare, expresie vie a vitalității invincibile a solidarității de clasă dintre popoarele țărilor noastre. Ne exprimăm marea satisfacție pentru faptul că, prin vizitele reciproce ale conducătorilor celor două țări, relațiile de prietenie și colaborare dintre cele două state, bazate pe internaționalismul proletar, cunosc o extindere și dezvoltare continuă pe marele drum al prieteniei care leagă Coreea și România.

KIM IR SEN

Aspect din timpul convorbirilor oficiale

de poporul român. Sînt arborate pretutindeni drapelele celor două țări, bulevardele poartă, pe marginea lor, mari acolade de ramuri înflorite, în timp ce, pe caldarîm, apar covoare multicolore de ghirlande. Sînt împodobite marile clădiri cu portretele tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Kim Ir Sen, flancate de drapelele român și coreean. O gamă largă de simboluri ale celor două țări, ale capitalelor acestora, apar unite prin cuvintele „solidaritate" și „prietenie". Mulțimea, care tot timpul a străjuit de o parte și cealaltă drumul, prin frumoasa capitală coreeană, al tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu, flutura panglici roșii, formînd o boltă pe sub care trecea coloana oficială de mașini și pe care se putea citi, în limbile română și coreeană, calde urări de bun venit, lozinci subliniind prietenia și solidaritatea dintre popoarele român și coreean.

Acum, cînd vizita la Phenian s-a încheiat, revin adesea în gînd sunetele melodioase ale „cîntecului prieteniei româno-coreene", intonat, pentru prima dată, de cei peste 300 000 locuitori ai Phenianului, care au ieșit să întîmpine, la sosire, pe înalții oaspeți români, repetat apoi, ca un laitmotiv, de-a lungul întregului parcurs al vizitei în Coreea a președintelui Nicolae Ceaușescu. Compus pentru a omagia trăinicia relațiilor dintre cele două țări, acest cîntec a fost creat pentru a transmite generațiilor viitoare întreaga semnificație a vizitei de prietenie a președintelui Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu în Republica Populară Democrată Coreeană, deosebita sa însemnătate pentru amplificarea necontenită a raporturilor dintre cele două partide, țări și popoare.

Suita manifestărilor de înaltă prețuire și stimă la adresa tovarășului Nicolae Ceaușescu, a României socialiste, de bucurie față de întărirea și adîncirea continuă a relațiilor româno-coreene, a înscris momente remarcabile, pe toată durata vizitei. Reținem, cu deosebire, mitingul prieteniei româno-coreene de pe marele stadion „Morambon", din Phenian, urmat de grandiosul spectacol cultural-sportiv — ambele constituindu-se într-un emoționant omagiu adus României socialiste de țara prietenă, Coreea. Peste 120 000 de oameni au făcut văzduhul să vibreze de ovațiile și uralele pentru prietenia româno-coreeană, în timp ce 50 000 de tineri și copii au desfășurat un extraordinar spectacol în cinstea României și Coreei, țări unite prin înalte idealuri, a celor doi conducători, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Kim Ir Sen, care, prin dialogul lor fructuos, au ridicat pe o nouă treaptă solidaritatea dintre cele două popoare. Transmise în direct la radio și televiziune, reflectate pe ample pagini în presa coreeană, aceste momente de neuitat au căpătat o largă cuprindere : la ele a participat, practic, o țară întreagă, o țară care ne-a arătat și ne-a convins că ne este și ne va fi prietenă.

În această însuflețită ambianță, de entuziasm și bucurie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășul Kim Ir Sen, secretar general al Comitetului Central al Partidului Muncii din Coreea, președintele Republicii Populare Democrate Coreene, au rostit importante cuvîntări, salutate de zecile de mii de participanți cu răsunătoare și îndelungi ovații, cu prelungite aclamații pentru întărirea și adîncirea prieteniei dintre țările și popoarele noastre.

Deosebita căldură și ospitalitate cu care au fost întîmpinați, pretutindeni, înalții soli ai poporului român reprezintă — așa cum consemnează și comunicatul dat publicității la încheierea vizitei — o expresie elocventă a înaltei stime și a sentimentelor de caldă prietenie nutrite de poporul coreean față de tovarășul Nicolae Ceaușescu și de poporul român, precum și o puternică demonstrație a prieteniei și solidarității de nezdruncinat statornicite între popoarele celor două țări.

Convorbirile dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Kim Ir Sen — convorbiri care au beneficiat de aceeași atmosferă de caldă prietenie, stimă și înțelegere reciprocă — au acoperit o gamă largă de pro-

Vizita oficială de prietenie a tovarășului

bleme de interes reciproc, au prilejuit un schimb rodnic și multilateral de vederi.

Rezultatele fructuoase ale noului dialog româno-coreean la nivelul cel mai înalt sînt consemnate în importantul document-sinteză semnat de cei doi conducători de partid și de stat. Este vorba de **„Declarația comună privind aprofundarea prieteniei, solidarității și dezvoltarea colaborării frățești dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncii din Coreea, dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Democrată Coreeană"**.

Examinarea stadiului raporturilor bilaterale a permis să se constate, cu satisfacție, că are loc întărirea și dezvoltarea necontenită a relațiilor fructuoase de prietenie, solidaritate revoluționară și colaborare dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncii din Coreea, dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Democrată Coreeană. O importanță covîrșitoare în determinarea unui asemenea curs au — după cum se subliniază și în Declarația comună — întîlnirile și convorbirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Kim Ir Sen, înțelegerile realizate și acțiunile convenite cu aceste prilejuri, pentru dezvoltarea și diversificarea relațiilor bilaterale în toate domeniile, pentru conlucrarea celor două partide și state pe plan internațional.

Prilejuind cadrul unei informări reciproce asupra desfășurării construcției socialiste în cele două țări, a activității Partidului Comunist Român și a Partidului Muncii din Coreea, asupra obiectivelor etapei actuale a edificării societății socialiste în cele două țări, dialogul româno-coreean la cel mai înalt nivel a condus la concluzia comună de a întări colaborarea dintre partidele și statele noastre, de a amplifica și ridica pe o treaptă superioară, îndeosebi, cooperarea economică și tehnico-științifică, corespunzător cerințelor progresului general al celor două țări, în interesul accelerării propășirii celor două popoare pe drumul socialismului.

În sfera relațiilor economice și tehnico-științifice dintre cele două țări există — după cum consemnează și Declarația comună — posibilități mari pentru realizarea acordurilor, convențiilor și înțelegerilor bilaterale încheiate, pentru dezvoltarea cooperării în diferite ramuri ale economiei, pentru creșterea schimburilor comerciale. În acest cadru, a fost subliniată necesitatea identificării unor noi căi pentru extinderea tot mai largă a schimburilor și a colaborării în domeniile științei și tehnicii moderne.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu vorbind la mitingul prieteniei româno-coreene, grandioasă sărbătoare a frăției și solidarității dintre țările și popoarele noastre

În contextul larg al relațiilor reciproce, convorbirile la nivel înalt româno-coreene au constituit cadrul reafirmării, de către delegația de partid și de stat română, a sprijinului total și a solidarității Partidului Comunist Român, a guvernului și poporului nostru față de lupta dreaptă a poporului coreean pentru înfăptuirea unificării independente și pașnice a patriei.

În cadrul convorbirilor, președinții Nicolae Ceaușescu și Kim Ir Sen au avut, de asemenea, un schimb de vederi în probleme actuale ale situației politice internaționale. Relevîndu-se marile transformări revoluționare, naționale și sociale intervenite în lume, mutațiile profunde pe plan mondial în favoarea forțelor socialismului, democrației și păcii, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Kim Ir Sen au reafirmat hotărîrea partidelor și țărilor lor de a acționa, în continuare, cu fermitate, pentru abolirea politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de dominație și dictat, de ingerințe în treburile interne, de inegalitate și asuprire, pentru promovarea unor relații noi între state, întemeiate pe egalitatea în drepturi, pe respectul independenței și suveranității naționale, pentru soluționarea, cu participarea tuturor țărilor, a problemelor cu care este confruntată omenirea, în conformitate cu interesele popoarelor de pace și progres.

În acest cadru, a fost reînnoită voința Partidului Comunist Român și Partidului Muncii din Coreea, a celor două țări și popoare de a milita pentru întărirea unității și colaborării țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste în lupta pentru pace, democrație, libertate și socialism, pentru înfăptuirea aspirațiilor de progres și bunăstare ale întregii omeniri. În același timp, s-a evidențiat însemnătatea participării tuturor statelor, indiferent de mărimea lor, în condiții de deplină egalitate, la viața internațională, relevîndu-se, în această ordine de idei, rolul crescînd care revine țărilor în curs de dezvoltare, țărilor nealiniate, profund interesate în lichidarea vechii politici, în reducerea decalajelor, în edificarea unei noi ordini economice, în democratizarea vieții internaționale, în asigurarea dreptului popoarelor de a fi stăpîne pe propriile bogății, de a-și alege în mod liber calea dezvoltării, în conformitate cu aspirațiile lor legitime.

Exprimînd îngrijorarea față de intensificarea cursei înarmărilor, care a luat o amploare deosebit de primejdioasă pentru pacea și securitatea popoarelor, delegațiile de partid și de stat ale celor două țări s-au pronunțat pentru oprirea cursei înarmărilor, pentru interzicerea totală și distrugerea armelor nucleare, desființarea blocurilor militare și retragerea trupelor și a bazelor străine de pe teritoriile altor state.

Președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Kim Ir Sen au abordat și alte aspecte ale vieții politice internaționale, ajungînd la aprecieri comune privind securitatea și cooperarea în Europa, realizarea unei păci juste și trainice în Orientul Mijlociu, și-au exprimat solidaritatea fermă față de lupta popoarelor din Asia, Africa și America Latină împotriva agresiunii și amestecului imperialist, a oricăror forme de dominație și inegalitate, pentru dezvoltarea socială și economică de sine stătătoare, a tuturor țărilor.

Flori ale stimei și prieteniei

NICOLAE CEAUȘESCU în R.P.D. Coreeană

La recepția oferită în onoarea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu de tovarășul Kim Ir Sen și tovarășa Kim Săng E

Examinînd unele probleme ale mișcării comuniste și muncitorești internaționale, președinții Nicolae Ceaușescu și Kim Ir Sen consideră că elaborarea autonomă, de către fiecare partid comunist și muncitoresc, a liniei politice, a strategiei și tacticii revoluționare, în concordanță cu realizarea forțelor creatoare ale poporului său, constituie garanția dobîndirii victoriei în revoluție și în construirea noii societăți. S-a relevat că o condiție esențială a întăririi solidarității internaționale, a întăririi și dezvoltării continue a mișcării comuniste și muncitorești mondiale, o constituie promovarea unei politici independente de către fiecare partid comunist și muncitoresc în activitatea revoluționară din țara sa, respectarea strictă a independenței celorlalte partide comuniste și muncitorești.

„Partidul Comunist Român și Partidul Muncii din Coreea — se arată în Declarația comună — au reafirmat hotărîrea lor de a acționa cu fermitate și în viitor pentru realizarea unității tuturor partidelor comuniste și muncitorești pe baza principiilor marxist-leniniste ale solidarității internaționale, independenței, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, pentru întărirea și dezvoltarea mișcării comuniste și muncitorești internaționale". Este consemnată — în acest cadru — hotărîrea celor două partide de a dezvolta relațiile de prietenie și conlucrare cu partidele socialiste, social-democrate, cu alte forțe politice progresiste, democratice, în lupta pentru pace, securitate, democrație, pentru înțelegere și colaborare între popoare, de a dezvolta și întări colaborarea și solidaritatea cu toate forțele revoluționare, antiimperialiste, cu mișcările de eliberare națională, în lupta pentru libertate, independență națională, pace, democrație și socialism.

■

Vizita oficială de prietenie a delegației de partid și de stat a României în R.P.D. Coreeană a luat sfîrșit marți 23 mai. Întreaga ei desfășurare a pus puternic în evidență însemnătatea ei istorică în evoluția relațiilor româno-coreene, conferindu-i caracterul de eveniment de referință, cu profund ecou internațional. Certifică, aceasta, documentele semnate, aici, la Phenian, Declarația comună privind aprofundarea prieteniei și solidarității, dezvoltarea colaborării frățești dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncii din Coreea, dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Democrată Coreeană. O dovedesc convorbirile la nivel înalt, cuvîntările rostite de cei doi conducători de partid și de stat, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Kim Ir Sen.

Comuniștii români, întregul nostru popor, salutînd cu vie satisfacție rodnicia noului dialog româno-coreean la cel mai înalt nivel, își exprimă convingerea nestrămutată că prieteniei, colaborării și solidarității dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncii din Coreea, dintre țările și popoarele noastre li se deschid largi și luminoase perspective de dezvoltare, în interesul popoarelor român și coreean, al cauzei socialismului și păcii în lume.

Anca Voican

Trei ani de la semnarea Tratatului de prietenie și colaborare româno-coreeană

La 26 mai se împlinesc trei ani de la încheierea Tratatului de prietenie și colaborare între Republica Socialistă România și Republica Populară Democrată Coreeană, act de majoră semnificație politică, cu efecte deosebit de pozitive în evoluția relațiilor dintre cele două țări și popoare. Tratatul, ce poartă semnătura tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășului Kim Ir Sen, a deschis un capitol nou, de însemnătate istorică în evoluția ascendentă a prieteniei frățești, solidarității militante și colaborării multilaterale dintre partidele, țările și popoarele noastre. Reflectînd hotărîrea comună de a diversifica și adînci conlucrarea în opera de făurire a societății socialiste, în afirmarea socialismului în lume, consacrînd, totodată, principiile cu valoare universală ale relațiilor dintre state — respectarea independenței și suveranității naționale, deplina egalitate în drepturi, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc —, documentul semnat acum trei ani reprezintă o contribuție de seamă la întărirea unității țărilor ce făuresc noua orînduire și se circumscrie, în același timp, efortului îndreptat spre așezarea relațiilor dintre state pe temelii noi, spre înfăptuirea dezideratului democratizării vieții internaționale și făurirea unei lumi mai bune și mai drepte.

Aniversarea semnării Tratatului — care are loc într-un moment de semnificație istorică în raporturile româno-coreene, marcat de noul dialog la cel mai înalt nivel româno-coreean — ne oferă plăcutul prilej de a evidenția strînsa prietenie, solidaritate și colaborare multilaterală dintre popoarele român și coreean. În ciuda marilor distanțe geografice care le despart, popoarele noastre se simt alături, umăr la umăr, unite prin sentimente de caldă stimă și prețuire reciprocă. Prietenia româno-coreeană are puternice rădăcini în însăși dezvoltarea istorică a popoarelor noastre, în trecutul lor de aprigă și necurmată luptă împotriva dominației și asupririi străine, pentru apărarea ființei naționale, pentru dobîndirea independenței naționale și eliberare socială, pentru cucerirea dreptului de a fi deplin stăpîne în propria țară. Așezate pe temelii trainice, relațiile româno-coreene au cunoscut o evoluție continuu ascendentă, țările noastre lărgindu-și colaborarea pe măsura dezvoltării cu succes a construcției socialiste.

Poporul român, care acordă un sprijin neprecupețit luptei eroice a poporului coreean pentru apărarea patriei sale, urmărește cu sentimente de caldă simpatie și deosebită satisfacție succesele strălucite dobîndite de acesta pe tărîmul muncii pașnice, în făurirea unui puternic potențial economic, în asigurarea progresului industriei, agriculturii, științei, tehnicii, învățămîntului și culturii, în ridicarea nivelului de trai material și spiritual. Marile izbînzi repurtate de poporul frate coreean, sub conducerea Partidului Muncii, în frunte cu tovarășul Kim Ir Sen, constituie o puternică bază politico-economică a luptei desfășurate de întregul popor coreean, atît din Nord cît și din Sud, pentru înfăptuirea dezideratului național suprem de reunificare a patriei. Năzuința fierbinte și lupta neobosită a poporului coreean pentru înfăptuirea unificării pașnice, democratice și independente a patriei sale se bucură de sprijinul consecvent și deplina solidaritate ale partidului, statului și poporului nostru. România socialistă susținînd cu hotărîre programul realist și constructiv prezentat de Partidul Muncii și guvernul R. P. D. Coreene privind reunificarea Coreei de către coreenii înșiși, fără nici un amestec din afară.

Cu prilejul aniversării din aceste zile, poporul român adresează poporului coreean un fierbinte salut frățesc, cele mai cordiale felicitări și îi urează noi și mari izbînzi în dezvoltarea și înflorirea multilaterală a patriei pe calea socialismului, în lupta pentru împlinirea aspirațiilor vitale de reunificare independentă și pașnică a țării, deziderатul cel mai arzător al națiunii coreene.

Moment de importanţă istorică în dezvoltarea prieteniei, colaborării şi solidarităţii între România şi China

Solemnitatea semnării, de către tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi tovarăşul Hua Kuo-fen, a importantelor documente privind dezvoltarea relaţiilor şi colaborării prieteneşti dintre Republica Socialistă România şi Republica Populară Chineză

Vizita oficială de prietenie, în Republica Populară Chineză, a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, la invitaţia tovarăşului Hua Kuo-fen, preşedintele Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, premierul Consiliului de Stat al Republicii Populare Chineze, se înscrie, prin rezultatele sale rodnice, ca un moment de o deosebită însemnătate în evoluţia ascendentă a relaţiilor româno-chineze, marcînd, în acelaşi timp, o contribuţie de majoră importanţă la întărirea solidarităţii şi colaborării multilaterale dintre partidele, ţările şi popoarele noastre, în interesul edificării noii orînduiri în cele două state prietene, al cauzei generale a socialismului şi păcii în lume.

Întreaga desfăşurare a vizitei tovarăşului Nicolae Ceauşescu, a tovarăşei Elena Ceauşescu, a celorlalţi soli ai poporului român — la Pekin, Canton şi Hangiou, în unităţi industriale şi agricole, institute ştiinţifice şi aşezăminte de cultură, precum şi într-o unitate militară — a stat sub semnul unor entuziaste manifestări ale prieteniei româno-chineze, expresie a sentimentelor de stimă şi preţuire reciprocă pe care şi le nutresc popoarele celor două ţări. **„Pretutindeni** — sublinia tovarăşul **Nicolae Ceauşescu**, la recepţia oferită în onoarea tovarăşului Hua Kuo-fen — **am fost întîmpinaţi cu deosebită cordialitate, cu emoţionante manifestări exprimînd sentimente de prietenie şi bucurie sinceră. În toate acestea vedem o grăitoare expresie a bunelor şi trainicelor relaţii de colaborare şi solidaritate dintre ţările şi popoarele noastre, a stimei şi preţuirii ce şi le nutresc reciproc oamenii muncii români şi chinezi".** La rîndul său, preşedintele **Hua Kuo-fen** aprecia : **„Vizita de prietenie pe care o întreprinde în ţara noastră prietenul nostru apropiat, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, constituie pentru prietenia chino-română momente de mare sărbătoare. Cele cinci zile petrecute în ţara noastră de Domnia-Sa vor rămîne veşnic în amintirea poporului nostru".**

Legăturile româno-chineze de prietenie, colaborare şi solidaritate, aflate, astăzi, pe o treaptă superioară, au rădăcini adînci în trecutul de luptă, revoluţionar al popoarelor noastre, în lupta comună pentru eliberare naţională şi socială, pentru progres şi socialism. Căpătînd noi atribute şi valenţe în anii construcţiei socialiste, relaţiile dintre România şi China au cunoscut o evoluţie mereu ascendentă, mai ales în ultimii ani, avînd ca solid temei principiile deplinei egalităţi în drepturi, respectul independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecul în treburile interne, întrajutorarea tovărăşească în edificarea noii orînduiri.

DOCUMENTE ÎNCHEIATE :

● Acord între Republica Socialistă România şi Republica Populară Chineză privind colaborarea economică şi tehnică pe termen lung ● Convenţii şi protocoale de aplicare a Acordului privind colaborarea economică şi tehnică pe termen lung ● Convenţia privind înfiinţarea reciprocă de consulate generale ● Planul de aplicare a Acordului de colaborare culturală între Republica Socialistă România şi Republica Populară Chineză pe anii 1978—1979.

În dezvoltarea deosebit de favorabilă a legăturilor multilaterale româno-chineze, un rol de primordială însemnătate îl au întîlnirile şi convorbirile purtate, în ultimii ani, la nivelul cel mai înalt. În această lumină, recenta vizită oficială de prietenie a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, a tovarăşei Elena Ceauşescu, a celorlalţi tovarăşi din conducerea de partid şi de stat — vizită ce poartă pecetea continuităţii — situează relaţiile dintre partidele, ţările şi popoarele noastre pe o treaptă nouă, calitativ superioară, deschide perspective largi unei evoluţii reciproc avantajoase a acestor raporturi.

Convorbirile româno-chineze la cel mai înalt nivel, desfăşurate la Pekin în mai multe runde, ilustrează, cu pregnanţă, consecvenţa cu care partidul şi statul nostru înfăptuiesc neabătut politica internaţională a ţării, care pune pe primul plan dezvoltarea relaţiilor de prietenie şi colaborare cu toate ţările socialiste, factor de cea mai mare importanţă pentru propăşirea ţării noastre, a tuturor ţărilor socialiste.

Constituindu-se în momentul central al vizitei, de o deosebită semnificaţie politică, convorbirile dintre tovarăşii Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, şi Hua Kuo-fen, preşedintele Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, premierul Consiliului de Stat al Republicii Populare Chineze, desfăşurate într-o ambianţă de caldă prietenie şi înţelegere tovărăşească, au abordat un cerc larg de probleme privind evoluţia în continuare a relaţiilor de prietenie şi colaborare dintre cele două partide, ţări şi popoare. Noul dialog a reliefat că, pe baza înţelegerilor din 1971 cu preşedintele Mao Tzedun şi premierul Ciu En-lai, relaţiile dintre România şi China s-au dezvoltat în toate domeniile. Făcînd o cuprinzătoare analiză a stadiului atins de raporturile româno-chineze, a perspectivelor ce li se deschid, preşedinţii Nicolae Ceauşescu şi Hua Kuo-fen au abordat o gamă largă de aspecte privind adîncirea colaborării economice, mai cu seamă în domeniile industrial şi tehnico-ştiinţific, în ramuri moderne, extinderea schimburilor comerciale ş.a. S-a convenit — aşa cum declara tovarăşul Nicolae Ceauşescu la conferinţa de presă ţinută la Pekin — extinderea colabo-

„Sîntem convinși că vizita și înțelegerile la care am ajuns vor marca un nou moment important în cronica prieteniei româno-chineze, vor da un nou și puternic impuls colaborării dintre partidele și țările noastre, în interesul celor două popoare, al cauzei socialismului, înscriindu-se, totodată, ca o contribuție la lupta forțelor înaintate ale lumii de azi pentru progres, colaborare și pace".

NICOLAE CEAUȘESCU

„Noi vedem în această vizită o mare încurajare și un puternic sprijin acordate de poporul frate român poporului chinez. Această vizită a contribuit și mai mult la dezvoltarea prieteniei revoluționare și a unității de luptă dintre cele două partide, țări și popoare ale Chinei și României și va avea semnificații profunde pentru relațiile de prietenie și colaborare dintre țările noastre, pentru lupta comună a celor două popoare ale noastre și pentru evoluția situației internaționale".

HUA KUO-FEN

În timpul conferinței de presă

rării economice și tehnico-științifice dintre România și China. Voința celor două părți de amplificare și diversificare a raporturilor lor economice, comerciale, tehnico-științifice, în alte domenii este grăitor exprimată de documentele semnate la încheierea vizitei — Acordul de colaborare economică și tehnică pe termen lung, ca și o serie de alte înțelegeri și protocoale. Faptul că acordul de colaborare poartă semnătura celor doi președinți evidențiază, și mai mult, dorința comună de a ridica relațiile româno-chineze pe o treaptă tot mai înaltă, ceea ce corespunde intereselor poporului român și poporului chinez, precum și cauzei generale a progresului și colaborării internaționale.

În prefigurarea acestei rodnice evoluții a raporturilor reciproce s-a pornit — așa cum se arată în preambulul acordului — de la dorința de a dezvolta și întări, în continuare, relațiile de prietenie dintre cele două țări și popoare, pe baza respectării principiilor suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. S-a ținut seama, totodată, de realizările și experiența celor două țări în construcția socialismului, precum și în domeniul colaborării economice și tehnice.

Referindu-se la rezultatele rodnice ale noului dialog la nivel înalt româno-chinez, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** afirma la recepția în onoarea tovarășului Hua Kuo-fen : **„Doresc să exprim deosebita satisfacție pentru rezultatele convorbirilor purtate cu dumneavoastră, tovarășe Hua Kuo-fen, cu ceilalți conducători de partid și de stat chinezi, și care își găsesc concretizarea în Acordul de colaborare economică și tehnică pe termen lung și în celelalte documente comune semnate cu puțin timp înainte. Am convenit împreună să intensificăm schimburile și colaborarea economică, tehnico-științifică și culturală, să întărim conlucrarea și solidaritatea între Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Chinez, între Republica Socialistă România și Republica Populară Chineză".**

Agenda convorbirilor la nivel înalt româno-chineze a cuprins și un larg schimb de vederi în probleme ale vieții internaționale, ale luptei popoarelor, a forțelor înaintate pentru socialism, pentru progres și pace. În cadrul dialogului la nivel înalt s-a subliniat imperativul întronării — în relațiile dintre toate statele lumii — a principiilor respectării stricte a independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, excluderii forței și amenințării cu forța, a înlăturării oricărei forme de ingerințe în afacerile interne ale altei țări. S-a degajat, de asemenea, hotărîrea României și Chinei de a acționa, în continuare, pentru repudierea și eliminarea din viața internațională a politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, a oricăror tentative de dominație și dictat. Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Hua Kuo-fen au reafirmat, totodată, voința celor două țări de a adînci conlucrarea în soluționarea problemelor complexe care confruntă omenirea, de a-și aduce contribuția la lupta popoarelor pentru libertate și independență, pentru dreptul sacru al fiecărui popor de a fi stăpîn pe destinul său, de a-și hotărî, în deplină libertate, calea dezvoltării lui. În acest sens, o importanță deosebită a fost acordată de ambele părți, în timpul convorbirilor, lichidării subdezvoltării, instaurării unor raporturi echitabile între toate statele lumii, reafirmîndu-se sprijinul și solidaritatea României și Chinei cu toate forțele progresiste democrate, antiimperialiste, cu toate popoarele care luptă pentru transformări revoluționare, sociale și naționale, pentru o lume mai dreaptă și mai bună.

Evidențiind însemnătatea vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu, în R. P. Chineză, tovarășul **Hua Kuo-fen** declara : **„Această vizită efectuată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în țara noastră reprezintă un nou jalon în cronica relațiilor de prietenie chino-română. În timpul vizitei, noi am avut convorbiri cordiale și prietenești privind dezvoltarea pe mai departe a prieteniei și colaborării dintre cele două partide, țări și popoare ale noastre, precum și privind probleme internaționale de interes comun, convorbiri care s-au desfășurat într-o atmosferă deosebit de caldă și prietenească și care s-au bucurat de succes deplin".**

Oamenii muncii din patria noastră, întregul popor român au urmărit cu deplină aprobare și vie satisfacție desfășurarea și rezultatele vizitei oficiale de prietenie, în R. P. Chineză, a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Acum, la încheierea acestei noi solii a prieteniei și păcii, se poate afirma, cu deplin temei, că noul dialog româno-chinez la cel mai înalt nivel s-a desfășurat în spiritul hotărîrii comune a României și Chinei de a conferi raporturilor reciproce dimensiuni tot mai cuprinzătoare, un conținut tot mai bogat, de a amplifica și aprofunda colaborarea și cooperarea bilaterală, conlucrarea pe plan internațional, valorificînd, în acest sens, posibilitățile mereu sporite pe care le oferă realizările lor pe tărîm politic, economic și social.

Constituind un moment de importanță istorică în dezvoltarea prieteniei, colaborării și solidarității între partidele, țările și popoarele noastre, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, a celorlalți soli ai poporului român în Republica Populară Chineză deschide noi perspective, luminoase, dezvoltării necontenite a relațiilor multilaterale româno-chineze, aducînd, astfel, o contribuție majoră la împlinirea intereselor popoarelor noastre, la cauza păcii, colaborării și progresului în lume.

Ilie Olteanu

Prietenească reîntîlnire, pe aeroportul Gia Lam din Hanoi, între tovarăşii Nicolae Ceauşescu şi Le Duan

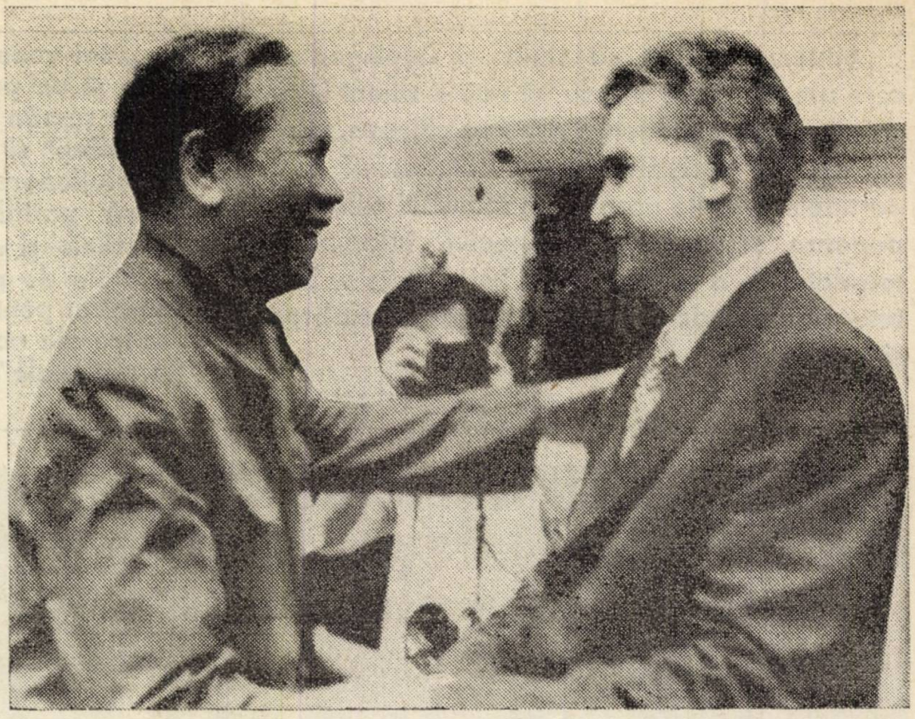

Vizita oficială de prietenie a tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU în R. S. Vietnam

Vizita oficială de prietenie în Republica Socialistă Vietnam a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, a tovarăşei Elena Ceauşescu, a celorlalţi soli ai poporului român a început în ziua de 23 mai. Din primul moment al desfăşurării, ea s-a transformat într-un simbol al prieteniei şi stimei de care se bucură România, tovarăşul Nicolae Ceauşescu.

Aşa cum poporul nostru primea, în urmă cu doi ani şi jumătate, cu frăţească şi cordială prietenie, delegaţia de partid şi guvernamentală condusă de tovarăşul Le Duan, tot astfel, poporul vietnamez a salutat, acum, cu deosebită bucurie şi satisfacţie, pe tovarăşul Nicolae Ceauşescu, a cărei vizită marchează un nou şi important moment în cronica bunelor relaţii de solidaritate şi colaborare dintre cele două ţări şi popoare.

Prietenia, de veche tradiţie, dintre popoarele român şi vietnamez, care au dus, timp îndelungat, lupte grele pentru apărarea fiinţei lor naţionale, a libertăţii şi independenţei patriei lor, s-a ridicat, în condiţiile înfăptuirii revoluţiei şi construcţiei socialiste în cele două ţări, pe o treaptă superioară. Stadiul înalt al raporturilor româno-vietnameze a fost hotărîtor influenţat de vizita efectuată, în 1971, în Vietnamul eroic de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, precum şi de cea făcută de tovarăşul Le Duan, în 1975, în România.

Sînt, acestea, temeiuri profunde pentru care poporul vietnamez, care s-a bucurat de solidaritatea frăţească a poporului nostru, de sprijinul larg, multilateral — material, economic, politic şi diplomatic — al României în anii luptei împotriva agresiunii, ca şi în cei ai reconstrucţiei ţării, a salutat cu atîta căldură pe solii poporului român, exprimîndu-şi, cu putere, convingerea că această întîlnire la nivel înalt va deschide noi orizonturi dezvoltării relaţiilor de prietenie, colaborare rodnică şi solidaritate militantă dintre cele două ţări, în interesul ambelor popoare, al cauzei păcii şi socialismului.

Bogată în activităţi, prima zi a vizitei a înscris pe agenda sa o întîlnire protocolară între preşedinţii Nicolae Ceauşescu şi Ton Duc Thang, depunerea de către secretarul general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, a unei coroane de flori la mausoleul preşedintelui Ho Şi Min — marele fiu al naţiunii vietnameze, conducător al revoluţiei pentru libertatea, independenţa şi unificarea ţării, pentru socialism. A fost vizitată, cu acelaşi prilej, casa memorială Ho Şi Min.

De asemenea, în cursul zilei de marţi, Comitetul Central al Partidului Comunist din Vietnam şi guvernul Republicii Socialiste Vietnam au oferit, în saloanele Palatului prezidenţial, o recepţie în onoarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu şi a tovarăşei Elena Ceauşescu, a delegaţiei de partid şi de stat române. Tovarăşul Le Duan şi tovarăşul Nicolae Ceauşescu au rostit, cu acest prilej, toasturi, subliniate, în repetate rînduri, cu aplauze şi urmărite cu deosebit interes de participanţii la recepţie.

„Sîntem foarte bucuroşi să avem în mijlocul nostru pe tovarăşul Nicolae Ceauşescu, tovarăşa Elena Ceauşescu, împreună cu ceilalţi tovarăşi din delegaţie, marii soli ai unui popor care construieşte cu succes societatea socialistă multilateral dezvoltată, fraţi şi tovarăşi apropiaţi, mesageri ai sentimentelor de caldă prietenie şi solidaritate militantă ale clasei muncitoare şi poporului român" — a spus tovarăşul **Le Duan**, secretar general al C.C. al P.C. din Vietnam, care a adăugat : **„Salutînd pe scumpii oaspeţi români, noi salutăm un popor harnic şi talentat care a creat o cultură renumită milenară, un popor cu tradiţii revoluţionare ferme, care a înscris pagini glorioase în lupta pentru libertate şi socialism."** Referindu-se la semnificaţia noii solii de prietenie, colaborare şi solidaritate a poporului român, vorbitorul a apreciat : **„Vizita dumneavoastră de prietenie, de această dată în Vietnam, stimate tovarăşe Nicolae Ceauşescu, şi a celorlalţi tovarăşi din delegaţie, care are loc în momentul în care revoluţia vietnameză a intrat într-o etapă nouă, constituie un eveniment important, marchează un nou pas în dezvoltarea relaţiilor dintre cele două ţări ale noastre, în interesul popoarelor vietnamez şi român, al victoriei socialismului şi păcii în lume."**

În toastul de răspuns, subliniind contextul politic în care are loc evenimentul în desfăşurare, tovarăşul **Nicolae Ceauşescu** sublinia : **„Noua noastră vizită în Vietnam are loc după marea victorie pe care eroicul popor vietnamez a obţinut-o în lupta grea, plină de sacrificii, pentru apărarea libertăţii şi independenţei patriei, împotriva intervenţiei străine, după reunificarea ţării şi trecerea la construcţia noii orînduiri în întregul Vietnam. Triumful istoric al Vietnamului a demonstrat încă o dată adevărul, verificat de nenumărate ori în istorie, că un popor care e hotărît să nu precupeţească nimic pentru apărarea dreptului său sacru la libertate, care doreşte arzător şi face totul pentru a fi stăpîn în propria ţară nu poate fi înfrînt de nimeni şi de nimic."** Apreciind însemnătatea noului dialog româno-vietnamez la nivelul cel mai înalt, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a spus : **„Avem convingerea profundă că vizita pe care o efectuăm în ţara dumneavoastră, convorbirile cu tovarăşii din conducerea de partid şi de stat a Republicii Socialiste Vietnam vor contribui la dezvoltarea şi adîncirea prieteniei frăţeşti dintre cele două partide şi popoare ale noastre şi, totodată, vor sluji cauza generală a socialismului, păcii şi colaborării între naţiuni."**

La încheierea ediţiei revistei noastre, vizita oficială de prietenie în Republica Socialistă Vietnam a înalţilor oaspeţi români se afla în prima sa zi de desfăşurare. Auspiciile sub care ea a debutat sînt deosebit de favorabile. Se poate aprecia, încă de pe acum, că noul dialog româno-vietnamez la nivelul cel mai înalt va deschide perspective dintre cele mai bune raporturilor multilaterale româno-vietnameze.

România socialistă dă o înaltă apreciere contribuției țărilor africane la lupta pentru instaurarea unor relații noi, democratice în viața internațională, bazate pe deplină egalitate și echitate, pentru continuarea și adîncirea procesului transformărilor revoluționare naționale și sociale din lumea contemporană.

NICOLAE CEAUȘESCU

Ziua eliberării Africii

La 25 mai a.c. se împlinesc 15 ani de la crearea Organizației Unității Africane, dată la care se aniversează, pe plan african și internațional, și Ziua eliberării Africii. Este un moment ce, prin însăși natura lui, impune un bilanț al O.U.A. și deopotrivă o privire încrezătoare spre viitorul luptei popoarelor africane pentru a-și hotărî, ele însele, propriul destin, în conformitate cu interesele lor legitime, pentru a trăi libere și independente, în pace și prosperitate.

Momentul 25 mai 1963 — cînd s-a înființat Organizația Unității Africane și s-a semnat Carta O.U.A. — a reprezentat o expresie sintetică a voinței statelor africane independente, la ora respectivă, de a crea o organizație politică la nivel continental. Se viza, astfel, realizarea unei unități reale și eficiente, atît de necesară în îndeplinirea sarcinilor imediate și de perspectivă ale Africii : abolirea dominației coloniale de pe întregul continent, eliminarea discriminării rasiale, cucerirea drepturilor fiecărui popor de a-și hotărî de sine stătător destinele, edificarea unei vieți libere, demne și prospere pe meleagurile continentului. De altfel, după cum este cunoscut, atît obiectivele cît și principiile menite să guverneze relațiile dintre statele membre ale O.U.A. au fost înscrise în Carta organizației — document ce a întrunit adeziunea unanimă a membrilor fondatori (30 în momentul respectiv) și a celor 18 ce au aderat ulterior. Mai concret, Carta O.U.A. prevede : promovarea unității și solidarității statelor africane ; coordonarea și intensificarea cooperării între țările membre și a eforturilor lor în scopul asigurării unei vieți mai bune pentru popoarele africane; apărarea suveranității, integrității teritoriale și independenței statelor semnatare ; abolirea colonialismului sub toate formele sale ; promovarea cooperării internaționale în spiritul Cartei O.N.U. Este de reținut, în același context, că — în relație directă cu obiectivele enunțate mai înainte — se află principiile pe baza cărora a fost înființată organizația : egalitatea suverană a tuturor statelor membre ; neamestecul în treburile interne ale țărilor ; respectarea integrității teritoriale a fiecărei țări membre, precum și a dreptului său inalienabil la existența independentă ; rezolvarea pe cale pașnică a diferendelor dintre state prin tratative, mediere, conciliere sau arbitraj ; sprijin deplin față de cauza emancipării totale a teritoriilor africane ce nu și-au cîștigat încă independența și afirmarea unei politici de nealiniere.

Așadar, cele 30 state fondatoare ale O.U.A., cît și cele 18 ce au aderat ulterior, pe măsură ce și-au proclamat independența, subliniau valoarea și se raliau ideii că stă în puterea popoarelor africane să-și mobilizeze toate forțele pentru împlinirea deziderateleor majore ale organizației și ale lor însele, pentru respectarea principiilor care trebuie să guverneze raporturile dintre ele în această etapă nouă, superioară, a luptei și existenței lor, după prăbușirea sistemului colonial și proclamarea independenței, pentru depășirea marilor sechele moștenite din perioada colonială.

În acest sens, se poate afirma cu temei că, în cei 15 ani care au trecut de la crearea organizației, activitatea O.U.A. a cunoscut o dezvoltare marcantă, atestînd cu pregnanță că înființarea sa a constituit un moment important în viața popoarelor Africii. Am releva, în acest context, creșterea numerică a țărilor membre ca o dovadă a dorinței lor de a întări unitatea și solidaritatea statelor și popoarelor africane. Totodată, se cuvine evidențiat sprijinul consistent și constant acordat luptei de eliberare a acelor popoare de pe continent care se mai aflau și se află încă sub dominație colonială. De altfel, reamintim că O.U.A. a creat un organism special — Comitetul de eliberare — al cărui scop este de a coordona asistența financiară și materială destinată mișcărilor de eliberare africane. Este cunoscută, între altele, și preocuparea O.U.A. de a promova acțiuni în direcția înfăptuirii unor măsuri concrete de dezarmare pe continent, fapt pentru care ea a adoptat Declarația asupra denuclearizării (Cairo, 1964). În egală măsură — ca o expresie a grijii O.U.A. de a lichida subdezvoltarea și a promova relații economice noi, echitabile, avantajoase statelor de pe continent — organizația a adoptat Declarația privind cooperarea, dezvoltarea și independența economică a Africii (Rabat 1972). De asemenea, în cei 15 ani, O.U.A. a contribuit la aplanarea unor conflicte (între state membre) sau la rezolvarea unor crize interne (declanșate ca urmare a intervenției cercurilor neocolonialiste) ce s-au înregistrat pe continent în perioada respectivă. În același sens, mai multe probleme spinoase au fost dezbătute cu înțelegere, calm și luciditate în cadrul reuniunilor la nivel înalt ale O.U.A., ajungîndu-se, prin consens, la o serie de decizii al căror spirit nou — vădind necesitatea întăririi unității și solidarității popoarelor africane — a fost relevat la scară continentală și internațională. Altfel zis, în scurta perioadă ce a trecut de la crearea O.U.A., prestigiul și influența organizației au crescut.

Sînt, acestea, argumente care, alături de altele, atestă că statele africane aduc o contribuție importantă la lupta pentru instaurarea unor noi relații, democratice în lumea de azi, relații ce au la bază deplina egalitate și echitate, și pentru continuarea și adîncirea procesului transformărilor revoluționare naționale și sociale din lumea contemporană. În egală măsură, așa cum subliniază președintele **Nicolae Ceaușescu** în **Mesajul adresat președintelui în exercițiu al O.U.A. pe anul în curs, El Hadj Omar Bongo, șeful statului gabonez, țările și popoarele africane, împreună cu celelalte popoare ale lumii, militează hotărît pentru eliminarea vechii politici de dominație, forță, dictat și imixtiune în afacerile interne, pentru înlăturarea completă și definitivă a colonialismului și a oricăror practici de discriminare rasială în Africa, pentru dreptul imprescriptibil al fiecărui popor de a decide nestingherit asupra propriului destin, de a fi deplin stăpîn pe bogățiile naturale ale țării sale, pentru a trăi libere și independente.**

În același timp, este cunoscut că, în ultima perioadă, a avut loc o intensificare a contradicțiilor internaționale, a luptei pentru zone de influență și dominație între state și grupări de state al căror teren de manifestare a fost cu precădere Africa. Mai concret, au fost folosite probleme nerezolvate, determinate de lunga perioadă a dominației coloniale — și în special cele de ordin teritorial — pentru a se opune unele state africane altora, pentru a agrava stările de tensiune, ajungîndu-se pînă acolo încît au izbucnit confruntări cu tot cortegiul de noi și complexe probleme ce le-a creat o asemenea situație. În atari circumstanțe, a fost periclitat și bilanțul activ al O.U.A., s-au adus prejudicii eforturilor pe care atît organizația, cît și statele și popoarele africane le-au depus pentru întărirea unității lor, pentru propășirea lor economică și socială. De altfel, conștientă de aceste pericole reale, O.U.A. a declanșat o serie de acțiuni de mediere atît la nivelul organizației, cît și prin intermediul unor comitete special desemnate sau prin

Documente româno-africane

În ultimii șapte ani, România a semnat cu țările independente ale Africii, cu mișcările africane de eliberare națională circa 55 documente politice de importanță excepțională. Este vorba, între altele, de un Tratat de prietenie și cooperare (cu Republica Guineea), 15 Declarații solemne comune (cu Benin, Egipt, Gabon, Ghana, Guineea-Bissau, Liberia, Mauritania, Sao-Tome și Principe, Sierra Leone, Senegal, Sudan, Tanzania, Tunisia, Volta Superioară, Zambia) și circa 35 de declarații și comunicate comune la nivel de șefi de stat. Acestora li se adaugă un număr foarte mare de acorduri guvernamentale și înțelegeri de cooperare în domenii specifice ale relațiilor economice, culturale, tehnico-științifice etc.

mijlocirea unor state membre. Așa s-a ajuns, în ultimul timp, la reconcilierea dintre Guineea, pe de o parte, și Senegal, Coasta de Fildeș, de cealaltă parte (prin Acordul de la Monrovia, martie a.c.) ; la reconcilierea dintre Etiopia-Sudan și la cea dintre Libia și Ciad. S-au dovedit, astfel, valențele și virtuțile tratativelor, ale căii pașnice, fără intervenții și presiuni din exterior, în reglementarea problemelor, indiferent cît de spinoase sau vechi ar fi ele. Este o dovadă că această cale — pentru care România, ca prietenă sinceră a popoarelor africane, s-a pronunțat cu consecvență — trebuie extinsă și cultivată în exclusivitate. Promovarea unei asemenea căi — rațională, constructivă — de către țara noastră este o expresie logică a poziției sale, constante și principiale, în favoarea întăririi unității și solidarității dintre statele Africii în lupta lor pentru consolidarea independenței naționale și pentru concentrarea tuturor eforturilor pe plan național și regional în direcția dezvoltării economice și sociale, pentru a asigura popoarelor africane o viață liberă și demnă, la adăpost de presiuni și ingerințe din afară, în conformitate cu interesele lor legitime. În această perspectivă, un rol deosebit revine O.U.A., ca organizație politică de nivel continental la care au aderat de bună voie toate cele 48 state independente (cu excepția celor cu regimuri rasiste) și a cărei menire, stabilită de Carta O.U.A., este aceea de a contribui la edificarea unei atmosfere de pace, bună vecinătate, înțelegere, conlucrare și prietenie, în interesul popoarelor africane, al cauzei securității și colaborării internaționale.

■

România — țară al cărei popor a dus, el însuși, o îndelungată luptă pentru independență și libertate — a acordat și acordă un ajutor constant statelor aflate încă sub dominație colonială, iar, după proclamarea independenței acestora, a stabilit și cultivat raporturi multilaterale, a amplificat colaborarea și conlucrarea cu acestea. În acest context, de-a lungul anilor, raporturile dintre România și statele africane independente s-au dezvoltat continuu în domeniile politic, economic, cultural, tehnic, al pregătirii de cadre, cît și în alte domenii de interes reciproc, pe baza respectării stricte a principiilor independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne, respectului și avantajului reciproc. Deopotrivă, relațiile româno-africane s-au dezvoltat continuu și în planul raporturilor internaționale, în sînul Organizației Națiunilor Unite, în cadrul „Grupului celor 77" și al mișcării de nealiniere, ele avînd la bază eforturile comune în vederea lichidării subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini economice internaționale, pentru întreprinderea de măsuri concrete de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară, în vederea respectării dreptului inalienabil al fiecărui popor de a-și făuri viața independent, de-sine-stătător, potrivit intereselor și aspirațiilor sale fundamentale.

În acest sens, un argument calitativ și, deopotrivă, cantitativ al stadiului acestor raporturi îl reprezintă numărul statelor africane cu care România are relații diplomatice — 47 —, fiind vorba de toate statele africane, cu excepția acelora unde sînt regimuri rasiste.

În evoluția favorabilă, multilaterală a relațiilor dintre România cu statele africane rolul de primă importanță, convîrșitor ca semnificație, revine tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, ale cărui vizite în Africa, convorbiri și întîlniri cu șefi de stat și de guvern, cu reprezentanți de frunte ai vieții politice și economice africane au constituit momente de referință în dezvoltarea pe multiple planuri a acestor relații, ele materializîndu-se în documente — politice, economice, culturale etc. — de excepțională importanță pe plan bilateral și, deopotrivă, pe plan internațional. Este, astfel, de notorietate faptul că raporturile României cu statele africane au cunoscut un curs pozitiv, ele desfășurîndu-se pe baza unor documente de înaltă valoare — tratate de prietenie și cooperare, declarații solemne comune, declarații și comunicate comune, acorduri guvernamentale și înțelegeri de cooperare etc. Acestea au contribuit nu numai la ridicarea pe noi trepte a relațiilor României cu statele africane independente, la aprofundarea și diversificarea lor, ci, deopotrivă, și la afirmarea în lumea contemporană a principiilor noi de relații între state. Sînt cunoscute pe pămînt african și elogiate cu cele mai diverse prilejuri — inclusiv în cadrul reuniunilor la nivel înalt ale O.U.A. — soliile păcii, prieteniei și colaborării pe care președintele Nicolae Ceaușescu le-a purtat, în mod strălucit, în Africa, în repetate ocazii subliniindu-se că acestea au constituit adevărate evenimente istorice, încrustate cu litere de aur în cronica raporturilor româno-africane, în însăși istoria Africii contemporane. În egală măsură, România a fost gazda a numeroși șefi de stat și de guvern africani, a unor importante personalități politice africane, a unor lideri ai mișcărilor de eliberare din Africa — toate acestea reprezentînd prilejuri în care s-au conferit noi dimensiuni relațiilor româno-africane, s-au stabilit și identificat noi punți de cooperare și colaborare, s-au reafirmat plenar solidaritatea militantă și sprijinul activ ale țării noastre față de cauza și lupta popoarelor africane pentru lichidarea subdezvoltării și pentru propășirea economică și socială.

De asemenea, partidul, guvernul și poporul român au acordat cu constanță întregul lor sprijin politic, moral și material mișcărilor de eliberare africane. Atît pe plan bilateral, cît și pe plan internațional, România își manifestă cu consecvență solidaritatea deplină și sprijină, în mod activ, lupta dreaptă a popoarelor din Zimbabwe și Namibia pentru eliberare națională și socială. La O.N.U., ca și în alte forumuri internaționale, România se pronunță și acționează în vederea adoptării unor măsuri ferme, clare și eficiente pentru eradicarea definitivă a colonialismului, a politicii de apartheid și discriminare rasială practicată în Zimbabwe, Namibia și Africa de Sud. Mesajele adresate O.U.A., luările de poziție ale președintelui Nicolae Ceaușescu sînt o expresie elocventă a solidarității României cu aceste popoare, ele subliniază necesitatea eliminării totale, din lumea de azi, a unor stări de lucruri anacronice și rușinoase — apartheidul și colonialismul —, se pronunță pentru abolirea discriminării rasiale și pentru dreptul acestor popoare la independență și demnitate, la bunăstare și fericire.

În lumina unor asemenea imperative vitale, precum și a stadiului înalt al raporturilor româno-africane, data de 25 mai — Ziua eliberării Africii — reprezintă un prilej de reafirmare a solidarității militante a României cu aspirațiile și năzuințele popoarelor africane, cu voința lor de a edifica o societate nouă pe pămîntul Africii, de a lupta pentru unitate și solidaritate depline și eficiente în cadrul O.U.A., de a statua un climat autentic de pace, bună vecinătate, înțelegere, conlucrare și prietenie, în interesul lor și al edificării unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră.

Dumitru Constantin

Mărturii

R.D.P. LAOS

Pe calea unor profunde prefaceri înnoitoare

Capitala laoțiană Vientiane se oglindește în apele liniștite ale Mekongului. Totul conferă orașului o atmosferă pașnică, îmbietoare la reculegere : acoperișurile avîntate ale pagodelor, aidoma aripilor unor uriașe păsări în zbor ; vilele cochete, așezate în umbra răcoroasă a grădinilor ; bulevardele Tha Deua, Lang Xane, Sam Sen Thay, mărginite de hoteluri construite în stil european ; la periferie, casele din lemn înălțate pe piloni... Este, însă, numai o aparență, pentru că un contact mai de aproape, chiar numai o simplă discuție cu conducerea municipală, cu cetățenii orașului dezvăluie ritmul febril al vieții și activității locuitorilor.

Încă din timpul luptei împotriva intervenției străine și a reacțiunii interne, pentru apărarea dreptului sacru la o viață liberă și independentă, Vientiane și împrejurimile sale au constituit o adevărată bază revoluționară. Aceasta a făcut posibil ca locuitorii săi, alături de întreaga națiune, să acționeze — în timpul revoltelor populare din vara lui 1975 — pentru alungarea intervenționiștilor străini, pentru răsturnarea elementelor reacționare și instaurarea puterii revoluționare, consolidînd astfel cursul nou al vieții de azi.

Prefacerile înnoitoare, profunde, care au avut loc în ultimii doi ani și jumătate — un interval relativ redus pentru istoria veche de 700 de ani a orașului de pe Mekong — vorbesc despre hotărîrea locuitorilor săi, alături de întregul popor laoțian, de a se dedica, plenar, vindecării rănilor războiului, lichidării sechelelor exploatării colonialiste și tarelor sociale moștenite de la vechiul regim, dezvoltării țării și făuririi unei noi orînduiri sociale.

Actuala strategie economică laoțiană e strîns legată de problemele dezvoltării agriculturii, fenomen, de altfel, firesc într-o țară în care 90 la sută din locuitorii săi sînt ocupați în această ramură.

Întreg Vientiane a devenit, în anii din urmă, o grădină. În fiecare seară, în fața caselor, în curțile școlilor, pe spațiile dinaintea instituțiilor guvernamentale sau în curțile unor pagode, populația sapă, plivește, stropește. Într-un interval de un an, orașul a rezolvat esențialul necesităților sale în materie de legume.

Concomitent, s-a desfășurat acțiunea de refacere a întreprinderilor industriale distruse de război, cea mai mare parte dintre acestea putîndu-și relua activitatea. În acest context, s-a remarcat consolidarea sectorului de stat.

■

Faptele relatate mai sus nu reprezintă decît cîteva secvențe din activitatea de construcție și reconstrucție care însuflețește populația din Vientiane, întreg po-

Din cronica relațiilor româno-laoțiene

20—23 septembrie 1976 — Vizita oficială de prietenie în țara noastră a unei delegații de partid și guvernamentale laoțiene, condusă de tovarășul Kaysone Phomvihane, secretar general al Comitetului Central al Partidului Popular Revoluționar Laoțian, prim-ministru al Guvernului Republicii Democrate Populare Laos.

DOCUMENTE SEMNATE :

- **Declarația comună româno-laoțiană**
- **Acordul comercial**
- **Acordul de cooperare economică și tehnico-științifică**
- **Protocolul cu privire la unele acțiuni concrete de cooperare economică între România și Laos**
- **Acordul de colaborare în domeniile învățămîntului, științei și culturii**

porul laoțian și care a fost posibilă după evenimentele istorice din anul 1975, cînd lupta îndelungată și curajoasă a patrioților laoțieni sub conducerea Partidului Popular Revoluționar Laoțian, împotriva agresiunii străine și a reacțiunii interne, a fost încununată de victorie. În noiembrie 1975, consiliile provinciilor laoțiene, create în decursul luptei de eliberare, au trimis delegați la Congresul Național al reprezentanților poporului. Au participat 264 delegați, reprezentanți ai tuturor păturilor populației, din toate provinciile și din capitală. La încheierea lucrărilor sale, la 2 decembrie același an, Congresul a adoptat hotărîrea istorică de abolire a monarhiei și de proclamare a Republicii Democrate Populare Laos.

Evenimentul a marcat, totodată, inaugurarea unui vast program de activitate, al cărui scop fundamental este edificarea unui Laos pașnic, independent, democratic și prosper. Încă de la început, obiectivele primordiale formulate — ținînd ridicarea nivelului de trai și crearea bazei materiale și tehnice pentru trecerea la edificarea socialismului — aveau în vedere restructurarea și reconstrucția întregii economii naționale, naționalizarea pădurilor, a bogățiilor subsolului și surselor de energie, lichidarea proprietății private asupra pămîntului, dezvoltarea progresivă a proprietății naționale, întărirea sectorului de stat și o serie de măsuri privind dezvoltarea, pe baze noi, a agriculturii, a altor ramuri ale economiei naționale.

Prefacerile înnoitoare, descătușate de evenimentele istorice petrecute, realizările în muncă din întreaga țară ilustrează inepuizabilele capacități creatoare pe care le poate desfășura un popor, devenit liber și stăpîn pe destinele sale.

În prezent, Laosul parcurge o nouă etapă a independenței și libertății, o etapă a înaintării țării pe calea civilizației și progresului, spre socialism. Sarcinile strategice care stau în fața poporului laoțian, în această etapă, au în vedere consolidarea și dezvoltarea organelor administrative, democrate ale poporului, sub conducerea partidului, promovarea participării poporului la dezbaterea problemelor țării, la înfăptuirea revoluției în cadrul relațiilor de producție, a revoluției tehnico-științifice și a celei cultural-educative, precum și a reorganizării producției, avînd ca bază agricultura și silvicultura, în vederea dezvoltării industriei și înfăptuirii treptate a unei mari producții socialiste, a industrializării socialiste — ca sarcină centrală a edificării noii societăți.

■

Nu cu multă vreme în urmă se spunea : „Țăranul laoțian este un om fericit : el se mulțumește cu ce are, atît timp cît există orez în orezărie și pește în rîu". Era sinteza unei concepții insistent cultivate, în scopul demobilizării aspirațiilor de progres și dezvoltare ale poporului laoțian, de către cei ce au profitat de îndelungata dominație colonială — forțele reacționare interne — veritabile autoare ale accentuării subdezvoltării țării. Desigur, la aceasta s-au adăugat pagubele suferite de economia laoțiană, în special de sectoarele agricol și forestier, în condițiile anilor de război. Astfel că, la data eliberării, după aproape un secol de dependență, sectorul industrial se afla într-un stadiu incipient și era reprezentat, în cea mai mare parte, de mici fabrici fără pondere, destinate în special unor cerințe de consum imediat. Agricultura, lipsită de utilaje, se practica după metode înapoiate.

Încă din timpul războiului, sub conducerea P.P.R.L. și a Frontului Patriotic Laoțian au fost construite în zonele eliberate, începînd cu provincia Sam Neua — leagănul mișcării de eliberare națională — o serie de întreprinderi : fabrici textile, ateliere mecanice, ateliere de fierărie, mici întreprinderi farmaceutice. Aceste unități au pus bazele sectorului de stat al economiei noului Laos. Și acest lucru își are importanța sa deosebită în momentul în care republica face primii pași pe calea înfăptuirii unor profunde transformări economice și sociale, a creării noii economii socialiste. Dezvoltarea sectorului de stat, în prima etapă după victoria revoluției național-democratice cuprinde, de asemenea, ramuri ale economiei naționale cum sînt : producția de energie electrică, construcțiile de drumuri, dezvoltarea mijloacelor de comunicații, exploatarea bogățiilor silvice, extracția de minereuri. Comerțul exterior, îndeosebi exportul de lemn de teck, acaju și alte esențe prețioase, a intrat în întregime sub control de stat.

Deși construcția socialistă în țara prietenă abia începe, folosind modalități specifice în soluționarea problemelor dezvoltării țării și antrenînd întregul popor la opera de reconstrucție, au fost obținute succese care au o mare importanță pe calea progresului economic, a prefacerilor de ordin social.

În industrie, sarcina capitală a constituit-o și o constituie încă refacerea și încurajarea potențialului productiv al întreprinderilor și atelierelor existente, întărirea și îmbunătățirea conducerii lor, atît în sectorul de stat, cît și în cel mixt. În acest sens, au început să funcționeze primele țesătorii de mătase și au fost fabricate primele mașini pentru prelucrarea produselor agricole.

Agricultura s-a preocupat de creșterea producției la hectar, de extinderea suprafețelor cultivate, de dotarea tehnică, paralel cu inițierea reorganizării pe baze noi a acestui domeniu de activitate. A fost dezvoltată zootehnia prin organizarea de ferme de stat.

■

Deși aflate la mari depărtări geografice, între Republica Socialistă România și Republica Democrată Populară Laos s-au dezvoltat și consolidat puternice legături de prietenie, colaborare și solidaritate.

Acționînd în spiritul politicii sale de solidaritate militantă cu toate popoarele care luptă pentru libertate, independență și progres social, țara noastră a acordat un

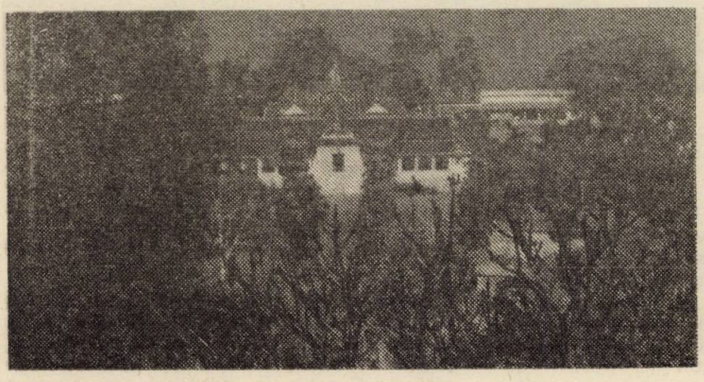

Vientiane — capitala Laosului — se oglindește în apele liniștite ale Mekongului

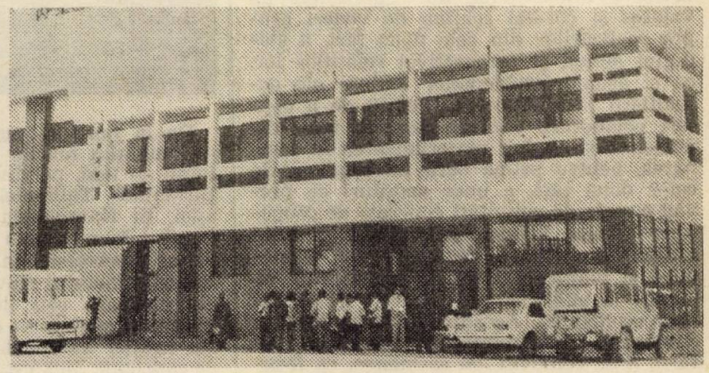

Ritmul viu al reconstrucției animă capitala și celelalte localități ale țării

sprijin multilateral poporului laoţian de-a lungul întregii perioade de luptă împotriva intervenţiei străine, pentru libertate şi unitate naţională, pentru dezvoltarea de sine stătătoare.

Închegate şi dezvoltate în condiţiile luptei de eliberare purtate de poporul laoţian, raporturile dintre România şi Laos au înregistrat noi progrese, odată cu încetarea conflictului laoţian şi, mai ales, după proclamarea Republicii Democrate Populare Laos.

În acest sens, vizita oficială de prietenie întreprinsă în ţara noastră de către tovarăşul Kaysone Phomvihane, secretar general al Comitetului Central al Partidului Popular Revoluţionar Laoţian, prim-ministru al Guvernului Republicii Democrate Populare Laos, convorbirile avute cu tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, hotărîrile şi măsurile stabilite au deschis noi perspective relaţiilor dintre cele două ţări, au iniţiat noi posibilităţi pentru întărirea prieteniei frăţeşti dintre poporul român şi poporul laoţian, pentru extinderea colaborării dintre cele două partide şi state.

Convorbirile la nivel înalt dintre tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi tovarăşul Kaysone Phomvihane au reprezentat un valoros şi cordial schimb de vederi asupra realizărilor din cele două ţări, a stadiului actual şi perspectivei relaţiilor lor, ca şi asupra problemelor majore ale actualităţii internaţionale. Voinţa de a conferi colaborării româno-laoţiene noi dimensiuni şi-a găsit materializarea în semnarea, pentru prima oară între guvernele celor două ţări, a unor acorduri ce prevăd o serie de activităţi concrete de cooperare. Printre acestea se numără Acordul comercial, Acordul de cooperare economică şi tehnico-ştiinţifică, Protocolul cu privire la unele acţiuni concrete de cooperare economică, Acordul de colaborare în domeniile învăţămîntului, ştiinţei şi culturii. S-a convenit, de asemenea, ca forurile competente din ambele ţări să studieze căile şi mijloacele corespunzătoare pentru dezvoltarea şi diversificarea relaţiilor în domeniile politic, economic, tehnico-ştiinţific şi cultural şi, totodată, pentru dezvoltarea cadrului juridic iniţiat. S-a hotărît înfiinţarea Comisiei mixte de cooperare româno-laoţiană, pentru identificarea în comun a direcţiilor de dezvoltare şi diversificare a raporturilor economice bilaterale, remarcîndu-se posibilitatea de sporire a colaborării în domeniile explorărilor şi exploatărilor miniere şi petroliere, industrializării lemnului, al agriculturii şi pregătirii de cadre.

În Declaraţia comună româno-laoţiană — important document al raporturilor politice dintre cele două state, semnat de tovarăşii Nicolae Ceauşescu şi Kaysone Phomvihane — se subliniază că, în noile condiţii, bunele relaţii de prietenie, solidaritate şi colaborare existente între cele două partide, ţări şi popoare conferă premise certe pentru o dezvoltare sporită în viitor, o dezvoltare pe multiple planuri, în interesul reciproc al cauzei unităţii forţelor antiimperialiste, al păcii şi cooperării internaţionale.

Vizita oficială de prietenie pe care o delegaţie de partid şi de stat română, în frunte cu tovarăşul Nicolae Ceauşescu, o va întreprinde, în curînd, în Laos, va deschide o etapă nouă în evoluţia raporturilor româno-laoţiene, impulsionînd, în continuare, cursul ascendent al bunelor relaţii dintre cele două partide, ţări şi popoare.

Petru Petra

KAMPUCHIA DEMOCRATĂ

Sub semnul reconstrucţiei, al edificării noii societăţi

Prefacerile înnoitoare petrecute în ultimii ani, în istoria seculară a capitalei Pnom Penh, atestă hotărîrea poporului kampuchian de a se dedica vindecării rănilor războiului, lichidării sechelelor coloniale, dezvoltării întregii ţări

De la nord la sud, apele Mekongului — unul din marile fluvii ale Asiei şi ale lumii — udă, pe rînd, pămînturile Chinei, Birmaniei, Tailandei, Laosului şi ajunge, apoi, în Kampuchia. Viaţa şi istoria poporului kampuchian s-au desfăşurat, de-a lungul secolelor, în strînsă legătură cu ciclurile marelui fluviu, cu perioadele sale de revărsare sau de retragere a apelor. Orezul şi peştele — componentele de bază ale hranei kampuchianului — depindeau de capriciile Mekongului.

Odinioară, recoltele de orez erau tributare scăderii sau creşterii nivelului apelor fluviului. Astăzi — datorită lucrărilor realizate în timpul războiului de eliberare, dar, mai ales, după victoria deplină obţinută în aprilie 1975 de poporul kampuchian — peste 90 la sută din vechile zone de cultură „umedă" şi aproximativ 80 la sută din suprafeţele de cultură „uscată" au fost incluse unui larg sistem de irigaţii. „Zonele rurale — scria încă din 1976 un bun cunoscător al meleagurilor kampuchiene — sînt în întregime transformate şi apar ca un vast desen geometric, compus din unităţi de 1 kmp, divizate, ele însele, în subunităţi de 100 mp. Digurile dintre aceste parcele servesc drept drumuri de acces, pe care pot circula biciclete, iar pe cele care separă marile unităţi pot trece vehicule pe roţi".

Ţăranii, muncitorii, soldaţii sînt angajaţi din plin în acest proces de transformare a naturii, de dezvoltare pe baze noi a străvechii îndeletniciri agricole, de realizare a unor producţii cerealiere care, într-un trecut nu prea îndepărtat, nici măcar nu puteau fi visate. Complexa activitate de irigare, cele 3—4 recolte obţinute anual, producţiile record sînt, şi ele, rezultate semnificative ale profundelor prefaceri înnoitoare petrecute pe pămîntul Kampuchiei după eliberare, după ce conducerea întregii ţări a fost asumată de popor, în frunte cu Partidul Comunist.

Victoria strălucită obţinută la 17 aprilie 1975 — data eliberării capitalei Pnom Penh, eveniment care a încununat lupta eroică a poporului kampuchian pentru libertate şi independenţă naţională, pentru apărarea fiinţei sale naţionale — a deschis o etapă nouă, revoluţionară în străvechea istorie khmeră. După succesul revoluţiei populare, Kampuchia Democrată — definită de Constituţia adoptată în ianuarie 1976 drept „un stat independent, unificat, paşnic, neutru, nealiniat, suveran şi democratic" — a trecut, cu toate forţele sale, la îndeplinirea unei vaste activităţi de reconstrucţie şi dezvoltare. Întreaga ţară a luat înfăţişarea unui imens şantier. În fabrici, cooperative agricole, pe şantiere navale, fiecare cetăţean a fost chemat să ia parte activă la opera de refacere a economiei, la edificarea şi apărarea ţării, la construirea noii vieţi.

În anii de după eliberare, în întreaga viaţă politică, economică şi socială s-au produs mutaţii importante, în conformitate cu legităţile specifice revoluţiei kampuchiene, cu actuala etapă de dezvoltare a acestei ţări. „După război — a arătat tovarăşul Pol Pot, secretarul C.C. al P.C. din Kampuchia, prim-ministru al Guvernului Kampuchiei Democrate — a trebuit să rezolvăm, mai întîi, problema cerealelor şi pe aceea a condiţiilor de trai ale poporului". Vorbind despre rezultatele obţinute în diferitele sfere ale vieţii economice şi sociale, secretarul C.C. al P.C. din Kampuchia a subliniat : „Ţelul nostru este de a construi o societate care să asigure tuturor bunăstarea, progresul şi egalitatea în drepturi, o societate fără exploatatori şi exploataţi, în care toţi oamenii să participe la producţie şi la apărarea naţională".

La marele miting organizat anul acesta, la Pnom Penh, în cinstea victoriei din 17 aprilie 1975 şi a celor trei ani de existenţă a noului stat, Khieu Samphan, preşedintele Prezidiului de Stat al Kampuchiei Democrate, a precizat că planul elaborat

Din complexul proces de transformare a naturii și de dezvoltare, pe baze noi, a străvechii îndeletniciri agricole, au rezultat cele 3—4 recolte obținute, anual, în Kampuchia

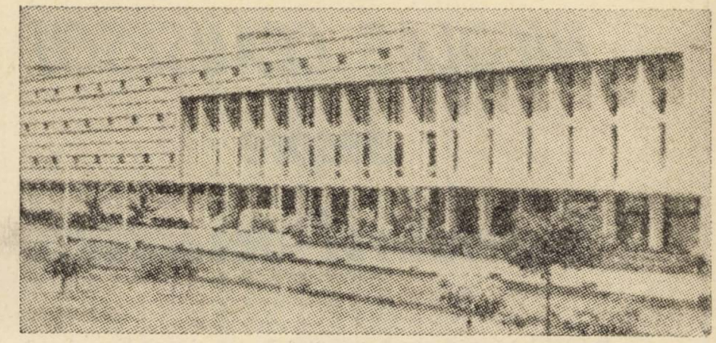

Kampuchia străbate, în prezent, o nouă etapă a înaintării țării pe calea civilizației și progresului. Pregătirea cadrelor economiei naționale constituie o preocupare centrală

de partid și guvern în domeniul agriculturii a fost depășit în proporție de sută la sută, fiind, totodată, rezolvată în linii mari problema păstrării rezervelor de apă. În fiecare regiune a țării au fost construite bazine de acumulare cu capacități de 100—200 milioane de metri cubi, precum și bazine de dimensiuni medii și mici. Succese importante — s-a arătat — au fost înregistrate în cultura orezului. Rapida dezvoltare a agriculturii și îndeplinirea planului producției cerealiere au permis să se exporte mai mult, să se acumuleze fonduri sporite destinate construcției naționale.

...Apele Mekongului au fost, deci, silite să se plece voinței și îndemînării omului.

Totodată — așa cum a arătat tovarășul Khieu Samphan — au fost îndeplinite sau depășite planurile privind dezvoltarea plantațiilor de arbori de cauciuc, industria, meșteșugurile, transporturile, ocrotirea sănătății și asigurările sociale. Au fost evidențiate, cu același prilej, preocupările legate de educație, știință, tehnologie și pregătirea cadrelor.

Realizările care jalonează opera de reconstrucție oferă premise certe pentru redresarea și dezvoltarea economiei naționale, în consens cu idealurile de propășire pașnică a Kampuchiei Democrate, pe calea aleasă de poporul său, în condiții de independență și suveranitate.

Raporturi de prietenie și solidaritate

Sînt realizări și idealuri care se bucură de deplină simpatie și solidaritate din partea poporului român, sentimente manifestate întotdeauna de România față de poporul kampuchian prieten. În anii grei de război, solidaritatea poporului român față de cauza dreaptă a poporului kampuchian și-a găsit expresie concretă în sprijinul ferm și multilateral acordat de țara noastră luptei împotriva reacțiunii interne și a intervenției din afară. România a fost, de altfel, unul din primele state din lume care au stabilit relații cu reprezentanții legitimi ai poporului kampuchian.

În noile condiții create în Kampuchia de eliberarea țării și construirea noii societăți, tradiționalele legături româno-kampuchiene au căpătat noi dimensiuni, ele dispunînd de multiple posibilități pentru o și mai puternică afirmare. **„Ne exprimăm convingerea** — se arăta în mesajul adresat cu ocazia celei de a treia aniversări a Zilei Naționale kampuchiene de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și de tovarășul Manea Mănescu, prim-ministru al guvernului român — **că, în noile condiții, relațiile de prietenie, solidaritate și colaborare dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Kampuchia, dintre Republica Socialistă România și Kampuchia Democrată, conlucrarea dintre ele în sfera relațiilor internaționale vor continua să se dezvolte și mai puternic, spre binele ambelor noastre popoare, în interesul forțelor antiimperialiste, al cauzei socialismului și păcii în lume".**

„Sîntem fericiți — se afirmă în mesajul transmis de tovarășul Pol Pot cu prilejul celei de-a 57-a aniversări a P.C.R. din primăvara aceasta — **să constatăm că prietenia revoluționară și solidaritatea dintre cele două partide, popoare și țări ale noastre cunosc o dezvoltare excelentă. Avem convingerea că această prietenie și această solidaritate, bazată pe marxism-leninism, pe internaționalismul proletar și pe politica de independență și suveranitate, se vor dezvolta și se vor întări continuu".**

La evoluția mereu ascendentă a relațiilor româno-kampuchiene, o contribuție remarcabilă au avut-o contactele politice ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, cu conducători ai Kampuchiei Democrate.

Astfel, vizita întreprinsă în România, în primăvara anului 1974 — cu un an, deci, înainte de obținerea izbînzii depline de către forțele de eliberare — de o delegație kampuchiană, în frunte cu tovarășul Khieu Samphan, a prilejuit un important schimb de opinii, în cursul căruia a fost subliniată, o dată în plus, încrederea poporului român în victoria cauzei drepte a poporului kampuchian. Solicitudinea pe care a manifestat-o președintele Nicolae Ceaușescu, precum și sprijinul ferm al poporului, al Partidului Comunist Român și guvernului român — arăta tovarășul Khieu Samphan după ceremonia semnării Comunicatului comun — constituie pentru poporul și forțele armatei populare de eliberare națională din Kampuchia în luptă o mare încurajare. Doi ani mai tîrziu, țara noastră a fost vizitată de vicepremin-ministrul pentru afacerile externe al Guvernului Kampuchiei Democrate, Ieng Sary. În timpul vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a primit pe Ieng Sary, avînd loc o discuție cordială. Cu ocazia convorbirilor purtate de oaspetele kampuchian — se menționează în comunicatul de presă publicat la încheierea vizitei — au fost relevate, cu deosebită satisfacție, relațiile bune statornicite între cele două țări, sprijinul politic, diplomatic, material și moral acordat de România socialistă luptei eroice a poporului Kampuchiei. De asemenea, a fost subliniată existența tuturor condițiilor pentru diversificarea și intensificarea legăturilor dintre cele două țări, atît pe plan politic, cît și în dezvoltarea cooperării economice, tehnico-științifice și culturale.

În cursul continuu ascendent al raporturilor de prietenie și colaborare între cele două partide, țări și popoare, apropiata vizită oficială de prietenie pe care delegația română de partid și de stat, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, o va efectua în Kampuchia constituie un nou și valoros moment al raporturilor bilaterale, un prilej de punere în valoare a unor noi posibilități de extindere și amplificare a colaborării multilaterale dintre cele două țări, subliniind, o dată în plus, sentimentele de prietenie și solidaritate dintre ele.

Aceste sentimente de prietenie și solidaritate oferă deplin temei convingerii că raporturile dintre România și Kampuchia vor cunoaște o continuă întărire, în interesul reciproc, al cauzei socialismului, progresului și păcii în lume.

Liana Enescu

Declarații ale unor oaspeți kampuchieni în România

Tovarășul Khieu Samphan, *președintele Prezidiului de Stat al Kampuchiei Democrate, cu prilejul vizitei întreprinse în țara noastră, în perioada 29 aprilie — 2 mai 1974 :* „Republica Socialistă România a desfășurat numeroase acțiuni pentru a sprijini lupta noastră justă pe plan internațional. În Kampuchia noi am urmărit întotdeauna cu o deosebită atenție activitatea neobosită, desfășurată de Excelența Sa președintele Nicolae Ceaușescu în viața internațională, pentru apărarea păcii în lume, pentru instaurarea unor relații internaționale bazate pe egalitate în drepturi și fără nici un amestec din afară".

Tovarășul Ieng Sary, *viceprim-ministru pentru afacerile externe al Guvernului Kampuchiei Democrate, a declarat revistei „Lumea", la sfîrșitul vizitei efectuate între 14—16 octombrie 1976 :* „Dorim, și pe această cale, să reamintim sprijinul și ajutorul sincer acordate de președintele Nicolae Ceaușescu luptei noastre, în timpul și după războiul popular de eliberare națională. Nu vom uita niciodată acest prețios sprijin și ajutor. În numele poporului și al Guvernului Kampuchiei Democrate, reînnoim întreaga noastră gratitudine față de președintele Nicolae Ceaușescu".

Președintele NICOLAE CEAUȘESCU despre imperativul dezarmării

„România consideră că cea mai înaltă răspundere și îndatorire a guvernelor, a statelor, a oamenilor politici față de propriile lor popoare, față de cauza civilizației și progresului este oprirea cursei înarmărilor. Ar fi o greșeală de neiertat să se creeze popoarelor iluzia că se poate trăi în liniște și siguranță în timp ce în lume se acumulează vertiginos noi și noi depozite de arme nimicitoare. Trebuie să arătăm deschis popoarelor realitatea, să acționăm, pînă nu este încă prea tîrziu, pentru trecerea la măsuri hotărîte de oprire a cursei înarmărilor.

Tocmai pornind de la aceste realități, de la aceste cerințe majore ale păcii și progresului tuturor națiunilor, România se pronunță în modul cel mai ferm pentru unirea eforturilor popoarelor, ale tuturor forțelor democratice, ale întregii opinii publice mondiale în vederea înfăptuirii dezarmării. Este necesar să se treacă de la discuții generale la măsuri concrete, practice, pornind de la răspunderea pe care o are fiecare stat, și în primul rînd statele mari, posesoare de armament nuclear, față de soarta păcii și securității, față de însăși existența civilizației umane".

„Dorim să ne exprimăm speranța că guvernele tuturor țărilor, animate de răspunderea ce le revine față de propriile popoare, față de pacea mondială, vor acționa cu toată energia și perseverența în vederea realizării dezarmării. Omenirea va judeca activitatea fiecărui guvern, a fiecărui stat, a fiecărui conducător politic nu după vorbe, ci după fapte, după energia cu care militează pentru eliberarea popoarelor de povara cheltuielilor militare, de coșmarul unui nou război mondial nimicitor, pentru realizarea unei lumi a păcii și securității, a bunăstării și fericirii tuturor popoarelor".

„Nu uităm pericolul pe care-l reprezintă continuarea cursei înarmărilor și nu sîntem deloc partizanii teoriilor care încearcă să convingă opinia publică că arma nucleară ar fi o armă a păcii. Nu există «armă a păcii» și cu atît mai mult nu poate fi armă a păcii arma nucleară. Desigur, cît timp există imperialism, cît timp se menține pericolul unui război, fiecare stat socialist — ca, de altfel, fiecare națiune — este în drept să ia măsuri de a se înarma, fiind gata să-și apere independența, cuceririle revoluționare. Dar, fiind comuniști,

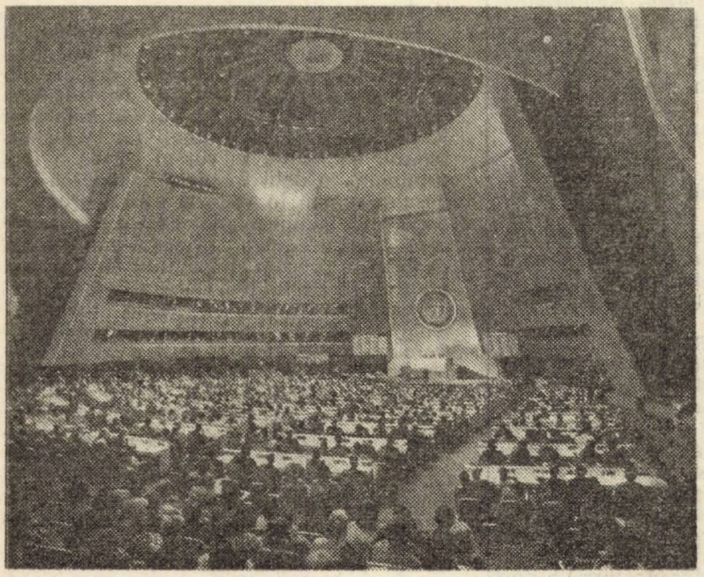

Forumul mondial al dezarmării și-a început lucrările

Corespondență din New York de la Corneliu Vlad

Deschisă la 23 mai, sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U., consacrată dezarmării, îi revin răspunderi de mare importanță pentru destinele de pace ale omenirii.

România s-a remarcat printre inițiatorii și promotorii activi ai acestui prim forum mondial dedicat dezarmării, cu hotărîrea de a-și aduce întreaga sa contribuție la reușita sesiunii, la adoptarea unor măsuri practice menite să contribuie la inaugurarea unei ere noi — era dezarmării reale, la crearea unei lumi fără arme și războaie.

Aceste imperative au găsit un firesc ecou în cuvîntul de deschidere, rostit de secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, care a apreciat actuala sesiune specială drept o „întreprindere vitală". „Această sesiune specială — și-a exprimat el speranța — trebuie să indice calea care să evite un dezastru potențial pentru lume". „Trebuie — a spus Kurt Waldheim, în încheiere — ca sesiunea să se consacre, înainte de toate, căutării numitorului comun al opțiunilor existente și punerii la punct a unui program de acțiune care să se bucure de aprobarea internațională cea mai larg posibilă".

În a doua zi a săptămînii — conform veritabilei tradiții statornicite, în această privință, la Națiunile Unite pentru marile sale reuniuni — s-au deschis, aici, lucrările sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U. dedicate dezarmării, adică lucrările celui mai reprezentativ (prin numărul statelor participante) și mai încărcat de autoritate (prin nivelul reprezentării diverselor delegații) for consacrat problematicii dezarmării din întreaga istorie politico-diplomatică a omenirii. La lucrările sesiunii sînt chemate să ia parte toate statele membre ale Organizației mondiale — corolar al dreptului și îndatoririlor de netăgăduit ale tuturor țărilor, ale tuturor popoarelor, de a-și spune cuvîntul și de a participa, în condiții de deplină egalitate, pe terenul eforturilor vizînd dezarmarea, la crearea unei lumi fără arme și fără războaie.

Avîndu-și sorgintea în preocuparea tot mai profundă a statelor și popoarelor lumii, generată de continuarea, într-un ritm, practic, nestăvilit, a cursei înarmărilor — pe plan cantitativ și, în ultimii ani, dar, mai ales, în perspectivă — și, calitativ, sesiunea specială este asociată, în conștiința generală, cu mult așteptatul și imperios necesarul moment al marcă-

noi nu putem uita că arma nucleară este o armă a distrugerii și că ea trebuie scoasă în afara legii. Noi nu considerăm că trebuie să ascundem poporului nostru — și tuturor popoarelor lumii — realitatea despre pericolul armei nucleare, pentru că, oriunde ar cădea bomba atomică, ea nu va aduce decît moarte și distrugeri".

„În cadrul eforturilor popoarelor, apreciem că prioritatea trebuie să o aibă măsurile pentru dezarmarea nucleară. Se impun acțiuni ferme pentru oprirea producerii armelor nucleare, trecerea la lichidarea celor existente și scoaterea în afara legii a întregului armament atomic".

„Nu împărtășesc în nici un fel părerea acelor oameni politici care consideră că retragerea trupelor străine din Europa, de pe teritoriile altor state ar putea să ducă în vreun fel la o situație de instabilitate. Niciodată, și în nici o împrejurare, prezența trupelor străine pe teritoriile altor state nu a fost un factor de stabilitate, ci, dimpotrivă, de instabilitate, de neîncredere, a constituit o primejdie permanentă pentru pacea și securitatea popoarelor. Deci, retragerea trupelor străine de pe teritoriile altor state și din Europa trebuie considerată ca o necesitate pentru cursul destinderii, pentru asigurarea unei stabilități reale și a unei păci trainice. Desigur, considerăm că luarea acestor măsuri trebuie să se realizeze în conformitate cu unele înțelegeri și cu garanțiile corespunzătoare".

„Am considerat și consider că trebuie să se acționeze cu fermitate pentru depășirea vechilor stări de lucruri, pentru desființarea blocurilor militare, care, în noile condiții ale dezvoltării vieții politice internaționale, devin tot mai mult un anacronism."

„Un loc important în cadrul măsurilor de dezangajare militară și dezarmare trebuie să-l ocupe, după părerea României, crearea de zone de pace și colaborare, lipsite de arme nucleare. Acordurile de înfăptuire a unor asemenea zone trebuie să ofere garanții de securitate egală pentru toate țările, pe baza angajamentelor solemne ale statelor deținătoare de arme nucleare de a respecta statutul de zonă denuclearizată. Desigur, asemenea acorduri nu trebuie să limiteze utilizarea energiei nucleare în scopuri pașnice, ci, dimpotrivă, să stimuleze desfășurarea cercetărilor în acest domeniu și utilizarea cuceririlor fizicii nucleare pentru dezvoltarea economico-socială a tuturor statelor".

„Popoarele care suportă pe umerii lor povara uriașelor cheltuieli militare, care, într-o nouă conflagrație mondială, ar trebui să dea un inimaginabil tribut de sînge, cer să se acționeze cu toată fermitatea în direcția dezarmării pînă nu e prea tîrziu. Știm că sînt forțe care văd în perspectiva dezarmării un pericol pentru interesele lor înguste. Tocmai de aceea este necesar ca opinia publică, toți cei ce doresc să-și apere viața să-și ridice glasul și să acționeze hotărît pentru a impune dezarmarea, distrugerea și scoaterea în afara legii a armelor nucleare. Nu trebuie să se aștepte ca aceste probleme vitale ale omenirii să fie rezolvate numai la masa tratativelor ; este necesar ca masele să lupte pentru a-și apăra, prin forță proprie, viața, securitatea, perspectiva dezvoltării civilizației umane. Numai masele pot impune dezarmarea, numai ele vor realiza dezarmarea".

rii, în sfîrșit, a unei cotituri esențiale în cîmpul eforturilor de dezarmare.

Atmosfera premergătoare deschiderii sesiunii, momentul inaugural și, în general, ambianța din marea sală și de pe culoarele sediului Organizației mondiale, conduc în aceste zile la constatarea, împărtășită larg în rîndurile participanților, ai reprezentanților O.N.U. și ai presei — că sesiunea specială va putea marca, într-adevăr, un moment crucial în îndelungatele demersuri ale omenirii consacrate înfăptuirii dezarmării. Aceasta, cu condiția ca, în abordarea, spre soluționare, a acestei problematici vitale a epocii să prevaleze și să se impună bunăcredința și voința politică a tuturor statelor de a conlucra pentru stabilirea unor măsuri concrete, eficiente și angajante, care să constituie pași reali pe calea dezarmării.

Sesiunea specială — se apreciază în cercurile de presă de aici — poate să-și împlinească menirea și să răspundă așteptărilor fierbinți ale popoarelor, numai dacă — eliberîndu-se, în egală măsură, de viziunea pesimistă inoperantă, profund dăunătoare, precum și de cea artificial euforizantă, dar la fel de demobilizatoare, asupra stadiului actual și asupra perspectivelor eforturilor de dezarmare — va proceda la o afirmare realistă, lucidă, profund responsabilă a complexului și înalt prioritarului dosar al dezarmării.

Promotoare neobosită a cauzei dezarmării, inițiatoare, de-a lungul anilor, a unei bogate suite de propuneri și idei menite să apropie momentul realizării unei lumi fără arme și fără războaie, România socialistă participă la actuala sesiune specială cu hotărîrea fermă de a face tot ce stă în puterea sa pentru încununarea cu succes a activităților acestui for, prin elaborarea unor documente de substanță, clare și angajante, prin formularea unor recomandări capabile să ducă la progrese reale în domeniul dezarmării și, în general, prin deschiderea unei noi perspective în abordarea și soluționarea problemelor dezarmării. Discuțiile purtate, în aceste prime zile ale lucrărilor

Povara înarmărilor

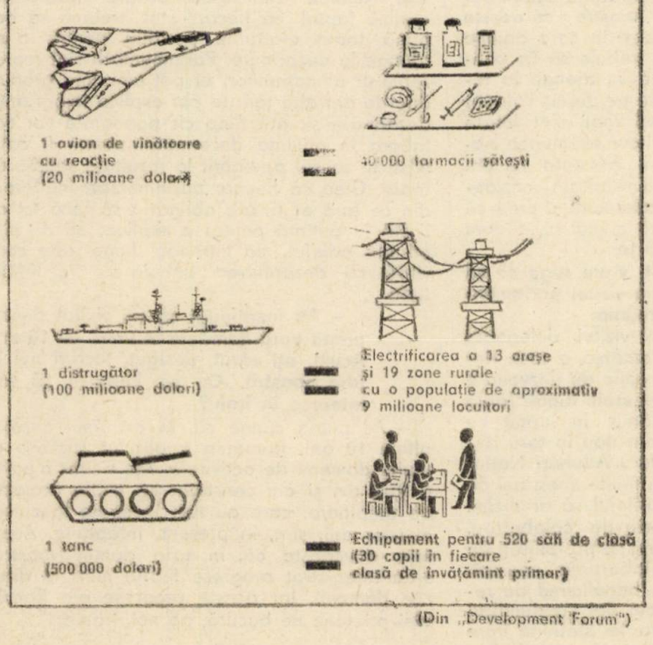

(Din „Development Forum")

• *În condițiile în care cheltuielile militare pe plan mondial cresc necontenit, ridicîndu-se, anul trecut, la astronomica sumă de 400 miliarde dolari, sprijinul acordat de țările dezvoltate celor rămase în urmă scade. Astfel, asistența oficială pentru dezvoltare s-a redus de la 7,5 miliarde dolari, în 1970, la 6,2 miliarde dolari, în 1976.*

• *Cheltuielile militare totale dintr-un singur an (1977) sînt de 15 ori mai mari decît mijloacele alocate pentru sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare, într-un întreg deceniu, așa-numitul „Deceniu al dezvoltării".*

• *Cheltuielile militare înghit, într-un an, echivalentul sporului economiei mondiale pe 3—4 ani.*

• *60 milioane de persoane și imense resurse materiale sînt deturnate de la rosturile lor firești.*

• *Se apreciază că, în fiecare an, se consumă în scopuri militare 700—750 milioane barili de hidrocarburi lichide (fără a lua în considerare cantitățile utilizate pentru fabricarea de noi arme). Toate țările Africii consumă, în fiecare an, pentru a-și acoperi necesitățile în toate domeniile, jumătate din această cantitate.*

• *Realizarea dezarmării nucleare ar putea elibera circa 2000 tone de material fisionabil, suficient pentru alimentarea cîtorva reactoare cu o putere instalată de 100 000 MW.*

• *Pentru echiparea și întreținerea unui soldat se cheltuiesc de 80 de ori mai mulți bani decît pentru instruirea unui copil.*

• *Sumele cheltuite în lume pentru înarmări în mai puțin de o zi ar fi suficiente pentru vaccinarea tuturor copiilor planetei împotriva celor mai contagioase boli.*

• *În mai puțin de 2 zile s-ar procura fondurile necesare lichidării analfabetismului de pe glob*

• *În trei zile, ar deveni disponibile sume suficiente pentru asigurarea necesarului de apă potabilă pentru întregul Pămînt, pînă în 1990.*

• *Cheltuielile militare pe 12 zile echivalează cu fondurile necesare cheltuielilor de bază — alimentație, sănătate, învățămînt, locuințe, servicii — pentru 1 miliard dintre cei mai săraci locuitori ai planetei.*

sesiunii, cu o serie de participanți din diferite țări, care se adaugă aprecierilor pe care ni le-au făcut, de curînd, la Geneva și Viena, reprezentanți ai vieții publice internaționale, preocupați în mod particular de sfera dezarmării, confirmă din nou, în mod elocvent, aprecierea deosebită de care se bucură, astăzi, în lume politica de pace, bună conviețuire și largă cooperare a României socialiste, concepția președintelui Nicolae Ceaușescu privind edificarea unei lumi mai bune și mai drepte, fără arme și fără războaie.

Propunerile României socialiste privitoare la dezarmare, cuprinse în „Hotărîrea Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind poziția României în problemele dezarmării și, în primul rînd, ale dezarmării nucleare", sînt privite, aici, ca o nouă și apreciată contribuție a țării noastre la eforturile vizînd trecerea de la declarații la acțiune concretă, la fapte, în cîmpul dezarmării.

Pe agenda de lucru a sesiunii se află, practic, întreaga problematică a dezarmării, în toată complexitatea sa. Interesul și răspunderea deosebite manifestate de numeroase state participante față de această sesiune se traduc și în marele număr de propuneri și inițiative care au fost sau care urmează să fie prezentate spre dezbatere și decizie. În ce privește

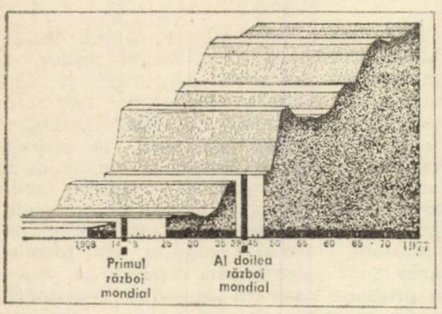

Creșterea vertiginoasă a cheltuielilor militare în secolul nostru

modul de desfășurare a lucrărilor sesiunii, s-a stabilit ca, după încheierea dezbaterilor generale, în cadrul cărora reprezentanții statelor participante vor prezenta poziția lor asupra marilor probleme ale dezarmării, se va trece la elaborarea documentelor finale — Declarația, Programul de acțiune și documentul privind viitoarele mecanisme instituționale, documente ce vor fi definitivate și, în final, adoptate, pe baza recomandărilor Comitetului pregătitor al sesiunii. Această muncă se va desfășura în cadrul unei comisii plenare și a unor comitete de redactare. În același timp, pentru a sublinia importanța rolului opiniei publice de pretutindeni în domeniul înfăptuirii dezarmării, la această sesiune a Adunării Generale vor participa, pentru prima oară în mod direct la lucrări, o serie de organizații neguvernamentale, naționale și internaționale, care militează pentru dezarmarea nucleară, iar reprezentanții lor vor lua cuvîntul la tribuna Adunării Generale în ziua de 12 iunie. Totodată, concomitent cu lucrările sesiunii, în orașul în care s-a stabilit sediul principal al O.N.U. urmează să aibă loc multiple activități ale unor organizații de masă din numeroase țări ale lumii, convergînd spre o amplă dezbatere asupra marilor probleme ale păcii și războiului în epoca noastră, care să ducă la mobilizarea sporită a cercurilor celor mai largi ale opiniei publice internaționale în lupta pentru înfăptuirea dezarmării generale și totale, pentru eliminarea războiului și a politicii de forță din relațiile internaționale.

INTERVIUL NOSTRU

„Dăm o înaltă apreciere politicii independente a României"

Sharif Emami

președintele Senatului iranian

Între 11 și 15 mai, o delegație parlamentară iraniană a efectuat o vizită în țara noastră, marcată, în primul rînd, de primirea ei la președintele Nicolae Ceaușescu. Răspunzînd cu amabilitate solicitării de a acorda un interviu pentru cititorii revistei noastre, Sharif Emami, președintele Senatului iranian, s-a referit, pentru început, la conținutul acestui moment important al vizitei :

— Am avut onoarea să fim primiți de președintele Nicolae Ceaușescu, care a fost foarte amabil și a discutat pe larg cu delegația noastră multe probleme, atît bilaterale, cît și internaționale. Am avut convorbiri despre dezvoltarea raporturilor dintre țările noastre, despre multe chestiuni privind relațiile internaționale, cum ar fi Orientul Mijlociu, Africa de sud, Cornul Africii, situația economică a lumii și altele. Cu acest prilej, am subliniat faptul că țările noastre promovează o politică de independență, de suveranitate națională, că nu ne place să ne amestecăm în chestiunile nici unei alte țări, că nu permitem nimănui să se amestece în problemele noastre.

Dăm o înaltă apreciere politicii independente a României, și aș spune că președintele Nicolae Ceaușescu susține multe puncte de vedere pe care noi le apreciem foarte mult, cum ar fi opiniile domniei-sale în problema Orientului Mijlociu, în privința problemelor economice mondiale, ale păcii internaționale și în alte privințe. Țările noastre se situează pe poziții identice sau foarte apropiate în majoritatea problemelor de interes comun.

— Conducătorii țărilor noastre s-au întîlnit de mai multe ori și, cu siguranță, asemenea întîlniri vor avea loc și în viitor. Ați dori să vă referiți la importanța convorbirilor româno-iraniene la cel mai înalt nivel pentru dezvoltarea relațiilor bilaterale ?

— Cunoaștem cu toții importanța întîlnirilor dintre conducătorii statelor noastre ; cu aceste prilejuri, dau indicații precise în care anume domeniu de interes comun trebuie să fie concentrate eforturile, pentru a se ajunge la rezultatele cele mai bune. Este pe deplin evident faptul că întîlnirile la nivel înalt sînt foarte folositoare, și acum, după cîteva asemenea momente de referință, putem constata că am ajuns, în relațiile noastre, la rezultate considerabile. Noi sîntem foarte satisfăcuți și cred că și partea română apreciază cursul ascendent al relațiilor dintre cele două țări.

— În acest context, v-am ruga să vă referiți la semnificația vizitei parlamentarilor iranieni în România.

— Obiectivul principal al vizitei delegației noastre parlamentare în România a fost, desigur, acela de a investiga căile de dezvoltare în continuare a relațiilor generale dintre țările noastre. Am fost în România în urmă cu 10 ani și acum mă aflu din nou în țara dv., la invitația președintelui Marii Adunări Naționale. Am discutat împreună multe chestiuni de interes reciproc, am avut prilejul să analizăm mai concret diferite proiecte de colaborare. Cred că dispunem încă de multe posibilități de a intensifica și extinde colaborarea noastră. Sînt sigur, de exemplu, că, beneficiind de relațiile de prietenie dintre cei doi conducători ai țărilor noastre, de raporturile stabilite între ceilalți factori politici de răspundere și de bunele legături între cele două popoare ale noastre, vom putea să sporim schimburile noastre comerciale, să lărgim domeniile cooperării bilaterale. Colegii noștri, parlamentarii români, au studiat, la fel ca și noi, posibilitățile existente în aceste direcții și, împreună, vom face recomandări guvernelor țărilor noastre, în vederea dezvoltării și adîncirii cooperării dintre cele două părți.

V-ați referit la raporturile noastre în domeniul economic. Cum apreciați rezultatele obținute pînă acum și perspectivele din acest domeniu ?

— Aș putea să spun că rezultatele la care am ajuns pînă în prezent sînt foarte satisfăcătoare. Am realizat cifre foarte încurajatoare. Obiectivul pe care ni l-am propus este de a atinge un volum total al schimburilor comerciale de un miliard de dolari. Din acest motiv, trebuie să sondăm căile prin care acest obiectiv poate fi atins.

— Cum pot acționa parlamentarii din diferite țări în vederea făuririi unei lumi fără arme, fără războaie ?

— Aș comenta ceea ce a afirmat președintele Nicolae Ceaușescu despre dezarmare, anume faptul că fiecare stat trebuie să depună toate eforturile posibile pentru a se ajunge la dezarmare. Parlamentarii sînt reprezentanți ai națiunilor, ei pot contacta grupuri diferite din alte țări, le pot explica importanța dezarmării și, atît timp cît popoarele vor colabora în privința dezarmării, putem fi optimiști în sensul ajungerii la rezultate satisfăcătoare. Cred că fiecare parlamentar, indiferent din ce țară ar fi, are obligația să facă tot ce îi stă în putință pentru a explica, ori de cîte ori are prilejul, că întreaga lume este convinsă că dezarmarea trebuie să fie înfăptuită.

— Ați menționat că ați vizitat pentru prima oară România în urmă cu 10 ani. Acum, ați văzut, desigur, lucruri noi în țara noastră. Cu ce impresii vă veți întoarce în Iran ?

— Aș putea spune că, în decursul acestor ultimi 10 ani, România a obținut succese în multe domenii de activitate. Am vizitat o parte a țării dv. și am constatat că multe proiecte de amploare, care au fost începute în cursul acestor ani, sînt, în prezent, înfăptuite. Acest fapt dovedește că, în țara dumneavoastră, s-au înregistrat progrese foarte mari în diferite domenii. Iar aceste progrese ale României prietene ne bucură, pe noi, iranienii.

Interviu realizat de Radu Toma

REPORTAJ PE GLOB

Itinerar iordanian

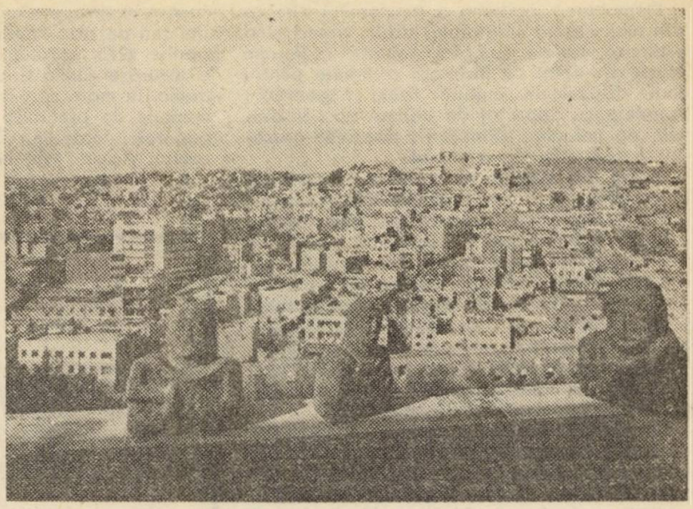

Crăciun Ionescu

Privit din văzduh, de la înălțimea la care zboară în mod obișnuit avioanele de pasageri cu reacție, peisajul iordanian, dominat de întinderile nesfîrșite ale deșerturilor din răsărit și miazăzi, îți apare, la prima vedere, monoton, lipsit de viață. Culmile muntoase, din stîncă roșiatică sau galben-cenușie, sînt cu totul golașe, verdele vegetației părînd să lipsească cu desăvîrșire din culorile tabloului ce-l zărești multiplicat, pe întregul parcurs, deasupra teritoriului iordanian. Dar, odată coborît la sol și străbătînd drumurile țării, ce șerpuiesc prin văi de munți sau urcă pante abrupte pînă sus pe creste, descoperi, strînse între pereți de piatră, pășuni mănoase punctate de alb-negrul turmelor de oi și capre sau livezi de portocali încărcați cu fructe aurii și grădini de zarzavat ce dau trei-patru recolte pe an, în mănoasa regiune a Ghorului.

Iordania este, în proporție de 87 la sută, deșert de nisip și piatră. În rest, pămîntul rodește numai dacă i se asigură minimul necesar de apă. Dar ploile sînt rare, iar arșița verii lungi secătuiește complet majoritatea pîrîurilor firave ce coboară primăvara din coaste de munte. În lupta omului cu vitregia naturii, apa constituie, din cele mai vechi timpuri, arma sa principală. Încă din antichitate, oamenii au săpat canale reușind să cucerească terenul palmă cu palmă. Tehnica modernă din timpurile noastre le-a adus un sprijin eficient, marele complex hidrologic din Ghor, cum se numește zona estică a Văii Iordanului, constituind o mărturie palpabilă în acest sens.

Peisajul iordanian nou creat de hărnicia și priceperea omului înseamnă, însă, mult mai mult decît grădinile și livezile de pe Valea Iordanului. El cuprinde orașele elegante înălțate în secolul nostru, minele de fosfați din zonele de deșert, exploatările de potasiu de la Marea Moartă, marele port maritim din Golful Akaba, șosele asfaltate, căi ferate, aeroporturi internaționale, toată această structură și infrastructură proaspătă care a făcut, în ultimele trei decenii, din Iordania un stat modern, cu înfățișare înfloritoare, destul de prosperă.

Iordania este o țară nouă și ca noțiune politico-geografică, și ca aspect social-economic. Cu un veac în urmă, populația, aproape în totalitatea sa, era formată din triburi beduine, singurele așezări stabile fiind cele cîteva forturi ocupate de garnizoane modeste ale armatei turcești. Cînd, după marea revoltă a arabilor împotriva Imperiului otoman, din timpul primului război mondial, a luat ființă emiratul Transiordaniei ca entitate statală de sine stătătoare, capitala acestuia, Ammanul, număra doar 3 000 de locuitori. Emirul Abdallah, bunicul actualului rege Hussein, și-a instalat aici reședința, la început, provizoriu, într-un cort imens, instalat pe locul unde se află astăzi modernul palat regal din zona centrală a capitalei. La 25 mai 1946, cînd emiratul Transiordaniei — ce avea să se transforme, cinci ani mai tîrziu, în Regatul Hașemit al Iordaniei — și-a dobîndit independența de sub tutela britatică, Ammanul ajunsese la 40 000 de locuitori. Astăzi, capitala Iordaniei se apropie de un milion de locuitori, totalizînd jumătate din întreaga populație a țării.

Pe cele șapte coline brăzdate de bulevardele și străzile moderne ale Ammanului actual, se întindea, cu 33 de secole în urmă, capitala puternicului regat al amoniților — înfloritorul oraș Rabbath Ammon, din ale cărui vestigii se păstrează în muzeul arheologic, perfect conservată, o statuetă de argilă înfățișînd un locuitor al acelor timpuri, într-o tunică plisată, cu umeri largi, barba tăiată drept și bucle peste urechi. Restaurat în secolul III î.e.n. de Ptolemeu Philadelphe, Ammanul avea să poarte în perioada elenistică și a dominației romane numele grecesc de Philadelphia. Un amfiteatru cu 6000 de locuri, foarte bine păstrat, chiar în centrul capitalei iordaniene, unde se organizează impresionante spectacole de „sunet și lumină", amintește de proporțiile orașului roman, care, după o scurtă înflorire în vremea dinastiei califilor omaiyazi, avea să dispară din istorie aproape o mie de ani, pentru a reînvia, astăzi, mai întins, mai frumos, mai strălucitor decît a fost vreodată.

Expansiunea urbanistică a Ammanului din ultimul sfert de veac a avut loc pe orizontală, trăsătura sa caracteristică fiind oferită de casele și vilele cu 1—2 etaje, înconjurate de grădini frumos amenajate, în care predomină, în acest anotimp, trandafiri mari, în diverse nuanțe. Așezarea sa, la o altitudine de peste 700 de metri, îi conferă înfățișarea unei moderne stațiuni climaterice de munte, aspectul oriental păstrîndu-se mai mult în zona centrului comercial cu puzderie de prăvălioare etalînd, alături de produse ale marii industrii, o sumedenie de obiecte ale artizanatului local.

Ammanul zilelor noastre își pierde tot mai mult, și într-un ritm rapid, tenta orientală, dînd măsura înnoirilor moderne pe care le cunoaște din plin întreaga țară. El este astăzi nu numai capitala administrativă a țării, dar și un puternic centru de cultură, de învățămînt, școlarizarea pe scară largă constituind, de mai mult timp, o preocupare de prim ordin a autorităților țării. Recent, la Amman, a fost inaugurat Institutul de tehnologie, adăugîndu-se universității create cu un deceniu și ceva în urmă. Numărul studenților iordanieni a depășit cifra de 40 000, la o populație de 2 milioane de locuitori. O parte studiază la instituțiile de învățămînt superior din Amman, în măsura capacității acestora de cuprindere. O bună parte studiază, însă, în străinătate, în țări prietene, și este semnificativ de semnalat, în cadrul bunelor relații existente între țara noastră și Iordania, că un număr important de studenți iordanieni învață, în prezent, în școlile superioare românești.

Grup de eleve ale unei școli din Amman

Qasr El-Kharana, celebru castel de vînătoare construit în deșert de dinastia califilor Omaiyazi în secolul opt al erei noastre. În cele patru colțuri ale curții interioare se aflau grajduri în care erau adăpostiți cai pur sînge ai nobililor vînători

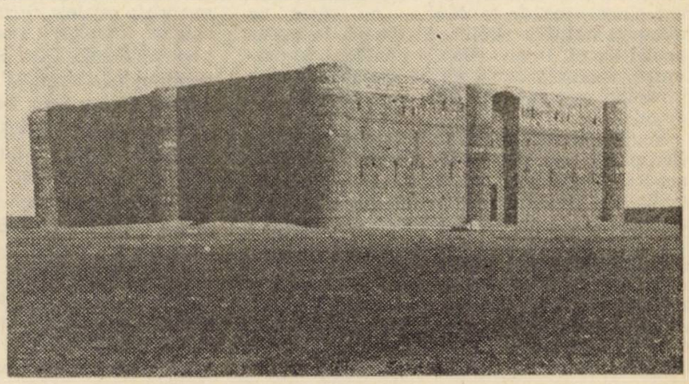

Dezvoltarea modernă a Ammanului este cu atît mai vizibilă călătorului străin, atunci cînd vizitează marele complex sportiv „Regele Hussein", dotat cu instalații complete pentru toate disciplinele culturii fizice și sportului ; spitalele cu aparataj de ultimul tip ; institutele de cercetări științifice ; diversele așezăminte culturale ale capitalei.

Ieșind din Amman pe șoseaua ce conduce spre Zarka, oraș de peste 200 000 de locuitori, situat la 30 km nord de capitală, întîlnim, în cale, o întinsă zonă industrială care se dezvoltă și se diversifică an de an. Noile fabrici de diferite profiluri, aparținînd îndeosebi industriilor ușoară și de servicii, se prelungesc pînă aproape de Zarka, centrul industriei petroliere iordaniene, unde se află o mare rafinărie ce prelucrează țițeiul, adus, de la mare distanță, din Arabia Saudită, prin conductele de mare capacitate ale Tape-line-ului.

Nu departe de Zarka, se află exploatările de fosfați la suprafață de la Rusayfa. Fosfații care se mai extrag și din deșertul sudic, din zona Al Hasa, formează principala bogăție minieră a Iordaniei. Zăcămintele de fosfați ale țării sînt estimate la un miliard de tone. În 1972, producția anuală era de 700 000 tone ; patru ani mai tîrziu, ajunsese la 5 milioane de tone ; în 1980, se preconizează ca ea să depășească 10 milioane tone.

O altă importantă bogăție naturală o constituie potasiul extras din Marea Moartă, această uimitoare întindere de apă, de șapte ori mai sărată decît oceanele, situată la aproape 400 de metri sub nivelul convențional al mărilor Pămîntului, în care nimeni nu se poate îneca, salinitatea foarte concentrată ținînd orice corp la suprafață. Se consideră că rezervele de potasiu din Marea Moartă ar însuma 2 miliarde de tone. În vederea valorificării potasiului, anul trecut a fost inaugurat șantierul uzinei de la Karak, care, la intrarea sa în funcțiune în anul 1981, va putea prelucra o cantitate de 1,2 milioane tone minereu.

Minereurile recent puse în valoare, și îndeosebi fosfații de la Al Hasa, au condus la dezvoltarea rapidă a portului Akaba, din golful cu același nume al Mării Roșii, prin danele acestuia fiind tranzitată cea mai mare parte a „aurului cenușiu", foarte căutat la export.

Akaba, situată la extremitatea sudică a Iordaniei, adevărată oază în imensitatea deșertului înconjurător, s-a dezvoltat în acești ani nu numai ca mare port comercial, în special după repunerea în funcțiune a Canalului Suez, dar și ca centru industrial și turistic. Aici se va construi, în viitor, una din cele mai mari uzine de îngrășăminte chimice din lume, o fabrică de prelucrare a lemnului și alte industrii de diferite profiluri. Totodată, a fost dezvoltată și baza materială a turismului. Limpezimea Mării Roșii care permite observarea la cîțiva metri adîncime a splendidelor colonii de corali și a cîrdurilor de pești multicolori, peisajul de neuitat al golfului în care se reflectă munții ruginii ce-l mărginesc, azurul veșnic al cerului și clima constantă, toate acestea la un loc atrag foarte mulți vizitatori străini la Akaba, ceea ce a determinat construcția, într-un timp scurt, a unui important număr de hoteluri, restaurante și alte instalații de utilitate turistică. Este de menționat, în această direcție, că bogatele vestigii arheologice risipite pe întregul teritoriu al Iordaniei, împreună cu frumoasa stațiune balneo-climatică de la Akaba, au făcut ca afluența turiștilor străini să ajungă, în cursul anului trecut, la un milion și jumătate de persoane, veniturile realizate de statul iordanian însumînd aproape un sfert de miliard de dolari.

Realizările remarcabile ale Iordaniei de azi sînt privite cu deosebită simpatie în țara noastră. După cum se știe, în ultimii ani, relațiile româno-iordaniene au înregistrat o dezvoltare rapidă, materializată atît prin sporirea volumului schimburilor comerciale, cît și printr-o serie de acțiuni privind cooperarea economică. Aceste relații prietenești au cunoscut noi valențe, fiind ridicate pe o treaptă superioară, ca urmare a vizitelor președintelui Nicolae Ceaușescu la Amman, și a regelui Hussein, la București, a convorbirilor fructuoase desfășurate cu aceste prilejuri între cei doi șefi de stat. Primirea entuziastă făcută, în aprilie 1975, președintelui Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu, de întreaga Iordanie, în mare sărbătoare, a evidențiat sentimentele de profundă stimă și prietenie ale poporului iordanian față de țara și poporul nostru. Aceste sentimente le-am auzit exprimate întotdeauna, cu cea mai mare căldură, de toți interlocutorii iordanieni cu care am avut prilejul să mă întîlnesc și să discut — fapt ce evidențiază trăinicia prieteniei româno-iordaniene, perspectivele largi de dezvoltare a colaborării dintre țările noastre, în interesul ambelor popoare, al păcii și cooperării internaționale.

REPORTAJ PE GLOB

Un gaucho la Buenos Aires

Eugen Pop

Buenos Aires — cea mai mare metropolă a Americii de Sud

Se întîmplă uneori ca date și noțiuni pe care le ai despre un oraș — înainte de a-l fi cunoscut direct — să găsească cu greu, la fața locului, o confirmare imediată. Știam, de pildă, înainte de a sosi la Buenos Aires, că celebra capitală a Argentinei este cea mai mare metropolă a Americii de Sud, întinzîndu-se pe o suprafață de cinci ori mai mare decît cea a Parisului, dar, mult timp, n-am putut avea o imagine vie, de ansamblu, a dimensiunilor orașului. Am întrezărit-o doar după săptămîni de incursiuni, în orele serii — cu autobuze luate adesea la întîmplare, cu metroul, cu tramvaiul sau pe jos —, în aria ocupată de **Gran Buenos Aires,** robustă punte întinsă între pampa argentiniană și Oceanul Atlantic cu care Buenos Aires comunică prin estuarul fluviului La Plata. Punctul de reper, locul de pornire și de întoarcere mi-a fost de multe ori Avenida 9 de Julio, în care am descoperit mărturia cea mai semnificativă a creșterii orașului, a capacității sale de a se redimensiona cu rigoare și fără improvizații, de a remodela rețelele circulației în funcție de necesitățile dezvoltării economice și de nevoile populației sale. Dar, pînă la urmă, ce-i așa de neobișnuit la această Avenidă 9 de Julio ? aș putea fi întrebat. Faptul că este „artera aortă" a organismului citadin. Distanța dintre clădirile care îi marchează traseul — 140 metri. „Este cel mai larg bulevard din lume, ne spune unul din edilii orașului. Construirea lui nu exprimă nici grandomanie, nici căutarea cu orice preț a supradimensionării impresionante. Pur și simplu, spațiile pentru circulație trebuiesc regîndite în raport cu «talia» trecătorului. Iar, în Buenos Aires, prin acest trecător trebuie să înțelegem aproape nouă milioane de oameni..."

Pe 9 de Julio am intuit, am început să **văd** proporțiile orașului. Descoperirea a continuat în Avenida Rivadavia. Și, oarecum întîmplător. Cineva îmi spusese că, pe la mijlocul acestei magistrale, sînt niște librării unde pot fi găsite cărți rare despre momente istorice din viața orașului, care mă interesau. Am mers cale de vreo două ore fără să fi dat de librăriile cu firmele căutate. „Mai e mult pînă la mijlocul străzii ?", l-am întrebat pe un vînzător de ziare. „Mai e, señor". „Dar cîți kilometri are Rivadavia ?". „Peste 30 de kilometri, señor". „Așa că, mergînd agale, îți trebuie vreo zece ore să-l parcurgi, nu ?". „Si, señor..."

Într-o altă zi, cutreierînd Avenida Defensa, o stradă veche, una din primele căi de acces spre Rio de la Plata (Rîul de argint), am ajuns în port. În apele lui Rio de la Plata — care, în acele ore de după-amiază tîrzie, nu erau argintii, ci de un verde mohorît, poleit pe alocuri de reflexele roșcate ale asfințitului — își făceau tranzitul zeci de vapoare. Multe din ele — transoceanice. Aici, în port am **zărit** (cuvîntul nu este impropriu) o parte din forța care corespunde „taliei" omului din Buenos Aires. Instalațiile portuare ocupă șapte kilometri.

...Oare cum ar arăta, printre coloșii oceanelor din port, cele 14 caravele cu care Pedro de Mendoza a pornit pe Rio de la Plata în sus, căutînd ramificațiile filoanelor de aur peste care conchistadorii au dat în alte regiuni ale „lumii noi" ? Gîndul acesta mă duce înapoi spre Avenida 9 de Julio, la obeliscul de la intersecția cu Avenida de Mayo, ridicat în 1936, la împlinirea a 400 de ani de la întemeierea orașului.

Există două versiuni în legătură cu întemeierea orașului. Una din ele figurează în hrisoave și cronici. Iar, în cronici se povestește

„Cînd spunem gaucho, dăm nume hărniciei asociate cu consecvența, chibzuinței însoțite de îndrăzneală"...

Dezvoltarea industriei naționale este, astăzi, o acțiune de anvergură

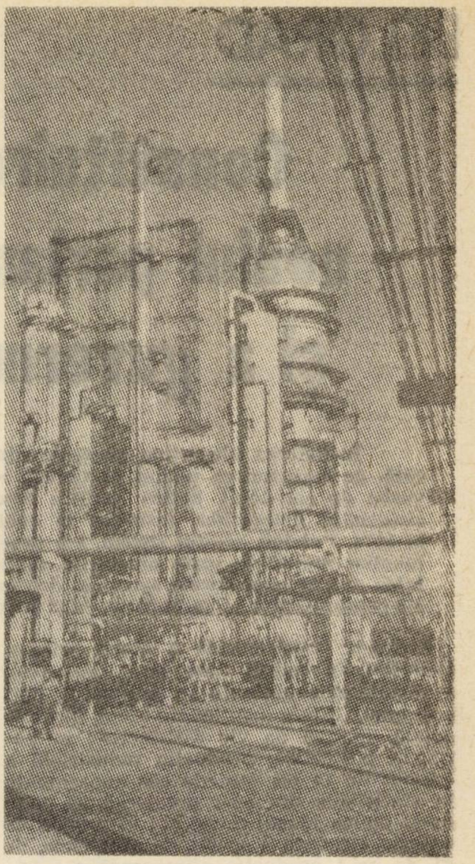

că Pedro de Mendoza pune temelia orașului Buenos Aires într-o zi din luna ianuarie a anului 1536. Deși, la început, între spanioli și indienii **guaranii** s-au stabilit legături prietenești, mai apoi au intrat în conflicte sîngeroase, care s-au soldat cu distrugerea totală a așezării, în anul 1541. Patru decenii mai tîrziu, Juan de Garay a reinițiat, în preajma ruinelor, construcția orașului, nucleul lui fiind stabilit în locul unde azi, în plin centrul modern al capitalei, o clădire în stil colonial, **El Cabildo,** îndeamnă la o reflecție măcar de o clipă asupra trecutului.

Cealaltă versiune — pe care ți-o relatează oricine — nu o neagă pe cea din cronici, dar... „Si, señor, totul este adevărat ; și cu cele 14 nave ale lui Pedro de Mendoza, și cu isprava lui don Juan de Garay, dar Buenos Aires de azi, așa cum îl vedeți, înfrățit cu marea și cu pampa, a fost ridicat de los **gauchos...**"

Gaucho (omul din pampa) a intrat în istoria argentinienilor cu aura cutezanței și a unei voințe de neînfrînt. Călăreț înnăscut, gaucho e pionierul neînfricat al nesfîrșitelor preerii, pe care le-a cutreierat, spune un cîntec popular, „în căutarea zărilor și a împlinirilor". Stampe și litografii din Muzeul Național îl înfățișează gonind nebunește în pampa, iar pelerina-i neagră, fluturînd în bătaia vîntului, pare o pasăre zburînd la înălțime mică deasupra cîmpiei, în linie dreaptă, peste norii de praf stîrniți de iureșul cavalcadei. Colbul primelor drumuri deschise în pampa de guacho...

Bravurile lui în hăituirea și mînarea cirezilor de vite — inițial doar expresii ale poftirii de a face mai pasionantă asigurarea subzistenței — anunțau o indeletnicire, prologul făuririi uneia din cele mai prodigioase activități economice ale argentinienilor. Focurile de tabără aprinse cu prilejul popasurilor, în locuri unde apa subterană era mai aproape de suprafață, au devenit vetre ale noii așezări din pampa.

Buenos Aires dobîndea parteneri pentru schimburile economice, căci pampa s-a dovedit a fi extraordinar de prielnică și pentru cultivarea cerealelor. Gaucho i-a adus orașului noi vecini și l-a înzestrat cu avuțiile strînse de el din pampa. Cu cirezile mînate spre Buenos Aires au fost deschise porțile unei lungi perioade de înflorire a orașului, inițiată cu comerțul de piei și exportul de carne sărată, preparată în **saladeros.** La sfîrșitul secolului al XVII-lea, Buenos Aires avea doar 4 000 de locuitori, iar la finele veacului următor — 16 000. În secolul al XIX-lea, cînd iau ființă tot mai multe saladeros, populația crește brusc. Buenos Aires are 177 000 de locuitori în 1869 și 663 000 în 1895. În 1882, la San Nicolas, aproape de Buenos Aires, ia ființă prima întreprindere pentru conservarea cărnii prin refrigerare. Capitala preia, cu amîndouă mîinile, procedeul. Iau ființă marile abatoare și enormele **frigorificos ;** sub impulsul cererii de carne și grîne se lărgește cu febrilitate rada portului ; se construiesc noi cartiere pentru lucrătorii din uzine și pentru docheri ; se demolează Recoba, un ansamblu de arcade coloniale, deschizîndu-se cale liberă pentru Avenida de Mayo ; liniile de tramvai ating o lungimea de 600 de kilometri ; se stabilesc traseele arterelor metropolitane ale capitalei — Avenida Roque Saenz Peña și Avenida 9 de Julio; se ridică noi **palacios** pentru societățile comerciale și bancare. În 1914, Buenos Aires avea 1 500 000 de locuitori, iar în 1962 — peste 6 000 000.

Un tînăr profesor de istorie pe care l-am cunoscut la Muzeul Național din Buenos Aires — unde-și adusese elevii în preajma Zilei Naționale a țării (25 mai) — și cu care am discutat îndelung despre marile mutații care au intervenit în viața capitalei argentiniene, îmi spunea că gaucho a fost întotdeauna în miezul acestora : „Temerarului gaucho îi datorăm nu numai impulsul pentru cel mai important sector al economiei noastre, dar, înainte de toate, pilda virtuților sale în cucerirea și apărarea neatîrnării. În 1806, cînd englezii au ocupat orașul, iar vice-regele spaniol (eram, pe atunci, încă o colonie) fugise de frică la Cordova, invadatorii au fost alungați de populația orașului, cu ajutorul oamenilor din pampa. Iar, la 25 mai 1810, cînd reprezentanții cetățenilor în El Cabildo l-au destituit pe reprezentantul spaniol în Rio de la Plata, proclamînd suveranitatea poporului, în Plaza de Mayo orășenii se îmbrățișau de bucurie cu călăreții veniți din pampa. Și, cînd generalul San Martin își organiza trupele cu care avea să cutreiere jumătate din continent, participînd la războaiele de eliberare de sub jugul colonial, în unitățile lui de cavalerie au intrat mulți gauchos. Au luptat cu o vitejie legendară. Aveau în sînge setea de libertate și de justiție.

A rămas legendară și cumsecădenia oamenilor din pampa. La noi, gestul cu care cineva vine în sprijinul cuiva în mod dezinteresat se numește — știți probabil — **gauchada...** Gaucho este și acum printre noi. Nu ca persoană fizică — epoca pionieratului său în pampa s-a încheiat odată cu apariția primelor trenuri și stabilirea marilor **estancias** (ferme pentru creșterea vitelor) —, ci ca un personaj viu al istoriei noastre. Întrebați-l pe oricare din copiii care sînt cu mine, cine a indicat traseul pentru Avenida Rivadavia. Vă vor răspunde cu versuri pe care le știu pe de rost : «un gaucho, un gaucho, ivit din pampa, în zori de zi, ca o săgeată zburînd spre soare-răsare». Iar Rivadavia a urmat traiectoria săgeții. ...Știți, cînd spunem gaucho, dăm nume hărniciei asociate cu consecvența, chibzuinței însoțite de îndrăzneală. Și hotărîrii de a răzbi. Sînt trăsături de caracter ale omului din pampa. Fără oameni cu firea lui, Buenos Aires n-ar fi orașul înfloritor de astăzi. Și apoi mai e ceva : ne-am obișnuit cu comoditățile și normele vieții citadine, dar jinduim, în același timp, după aerul tare al pampei. Și ne-o apropriem uneori chiar și numai prin simbolurile sale..."

Îmi spunea tînărul profesor de istorie : „cine dorește să cunoască orașul nostru, Buenos Aires — iar pentru a-l cunoaște este necesar să intre în vorbă cu el, despre trecutul și prezentul lui și chiar despre viitorul pe care și-l întrevede — trebuie, oricum, să inițieze dialogul cu acel gaucho răsărit din pampa, care a deschis drumuri spre port, spre uzinele de azi, spre 9 de Julio".

Despre preocupările de viitor ale orașului ilustrînd aspirații naționale, acest dialog ar putea începe la San Nicolas, unde, alături de primul frigorifico, construit la sfîrșitul secolului trecut, se înalță prima oțelărie argentiniană. Șeptelul și grînele au adus orașului o anumită prosperitate, pe o perioadă destul de îndelungată, dar ultimele decenii au dovedit că această prosperitate este relativă fără diversificarea activităților economice, fără o industrie națională puternică. În Argentina se pun astăzi aceste temelii ale dezvoltării industriale, concepută, ca și în alte țări ale continentului latino-american, ca o acțiune de anvergură națională în cucerirea „celei de a doua independențe : independența economică."

Nu lipsesc dificultăți care trebuie învinse, dar, în pofida acestora, sporesc traseele între Cabildo, simbol al independenței politice, și uzinele noi din suburbiile capitalei argentiniene, expresii ale emancipării economice contemporane. Iar Avenida 9 de Julio face contact cu drumurile provinciilor unde prind viață marile proiecte hidro-energetice — precum cele de la Salto Grande și Piedras Moras —, cu cele din regiunile Patagoniei, unde, cu petrol și gaz metan, s-au aprins focurile de tabără ale pionieratului industrial. La lumina lor, poți înțelege mai bine și efervescența politico-socială din Buenos Aires, și dezbaterile — amplu reflectate de ziarele din capitala Argentinei — în legătură cu necesitatea sporirii investițiilor industriale, a stabilirii unui raport judicios între diferitele ramuri ale economiei, în perspectiva multiplicării forțelor dezvoltării.

...Cu mesajul acestor preocupări și al distanțelor parcurse pînă în prezent, sînt așteptați, și în acest an, la Cabildo, de Ziua Națională a Argentinei, un gaucho din pampa și un tovarăș al lui, care, sub pelerina cu care a pornit la drum, poartă salopeta de lucru a făuritorilor de uzine.

BELGRAD

Constituirea noului parlament și a guvernului

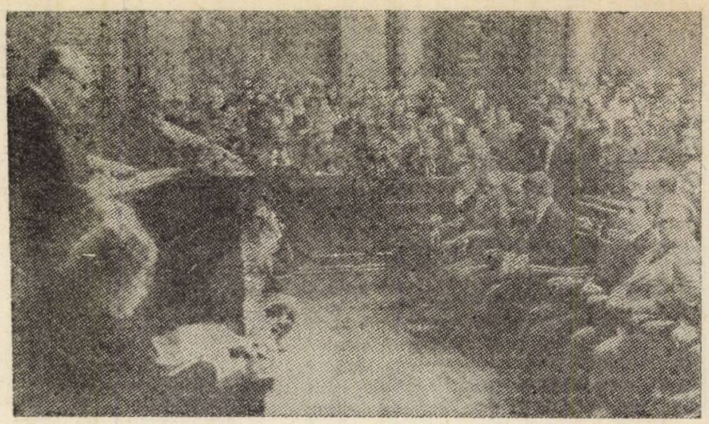

Dragoslav Markovici vorbind în fața Adunării R.S.F.I.: „Societatea iugoslavă a făcut pași mari înainte...“

Încheierea alegerilor generale din Iugoslavia a fost marcată, săptămîna trecută, de constituirea noului parlament — Adunarea R.S.F.I. — și a guvernului. Este vorba de cel de-al doilea scrutin succesiv, la nivel național, desfășurat în baza sistemului delegaților, introdus în conformitate cu Constituția iugoslavă adoptată în 1974. Potrivit acestui sistem, s-a procedat la alegerea de delegați în adunările oamenilor muncii la toate nivelurile, toate categoriile de cetățeni avînd astfel posibilitatea să participe direct sau prin delegații lor la activitatea organelor reprezentative ale comunităților socio-politice, ca și la conducerea treburilor obștești.

Perioada preelectorală a oferit prilejul evaluării, în cadrul unor largi dezbateri, a rezultatelor obținute în edificarea noii orînduiri. Cifrele menționate oferă, fără îndoială, motive de vie satisfacție : în perioada postbelică, producția industrială a crescut de 14 ori față de cea consemnată în statisticile din anii premergători celui de-al doilea război mondial ; cantitatea de energie electrică a sporit, de asemenea, de 47 de ori ; producția alimentară s-a triplat ; trei cincimi dintre muncitori au urmat școli secundare, superioare sau universitare, clasa muncitoare iugoslavă deținînd, la ora actuală, un înalt grad de specializare. Dezbaterile au reliefat, în egală măsură, preocupările spre consolidarea unor asemenea rezultate, pentru dezvoltarea lor în interesul celor ce muncesc, al întregului popor. „În întreaga perioadă postbelică, în continuitatea activității parlamentare — sublinia, după alegerea sa, președintele Adunării R.S.F.I., Dragoslav Markovici (pînă în prezent a deținut funcția de președinte al Prezidiului R. S. Serbia) — fiecare perioadă legislativă s-a desfășurat sub semnul transpunerii în viață a hotărîrilor și măsurilor luate, precum și al stabilirii noilor opțiuni și sarcini. Rezultatele ce au fost obținute de la adoptarea noii Constituții, îndeosebi consolidarea unității revoluționare și de acțiune a Uniunii Comuniștilor, starea de spirit foarte pozitivă pe care o manifestă toți oamenii muncii și cetățenii și creșterea în continuare a influenței hotărîtoare a clasei muncitoare în toate domeniile vieții noastre sociale, ca și hotărîrile ce vor fi luate curînd la cel de-al XI-lea Congres al U.C.I. vor reprezenta o bază puternică pe care noi, delegații acestei legislaturi a Adunării R.S.F.I., împreună cu adunările republicilor socialiste și provinciilor autonome socialiste, cu toate elementele de structură sociale și bazate pe autoconducere, vom realiza propriul program, contribuind la propășirea pe mai departe a comunității noastre socialiste, la edificarea societății socialiste bazate pe autoconducere, și, prin aceasta, la consolidarea și dezvoltarea în continuare a cuceririlor revoluției noastre“.

Cele două camere ale Adunării R.S.F.I. — Consiliul Federal și Consiliul Republicilor și Provinciilor —, formate din 310 deputați-delegați, au ales membrii guvernului federal. Noul Consiliu Executiv Federal, al cărui președinte a fost ales Veselin Giuranovici, are 29 de titulari ; 11 dintre aceștia au fost membri ai guvernului și în perioada mandatului precedent. Între principalele repartizări de portofolii le notăm pe cele al afacerilor externe, preluat de Iosip Vrhoveț, apărării naționale și afacerilor interne, deținute în continuare de Nikola Liubicici și, respectiv, de Franio Herlievici, finanțelor — Petar Kostici, comerțului exterior — Metod Rotar.

În cuvîntarea rostită, după alegerea guvernului, la ședința comună a celor două camere ale Adunării R.S.F.I., președintele Consiliului Executiv Federal s-a referit, pe larg, la activitatea desfășurată de administrație în legislatura precedentă, precum și la sarcinile care-i stau în față. Arătînd că principala caracteristică a evoluției societății iugoslave în perioada pînă la alegeri a constituit-o lupta perseverentă, încununată de succes, dusă de clasa muncitoare și oamenii muncii pentru înfăptuirea prevederilor noii Constituții și a hotărîrilor celui de-al X-lea Congres al U.C.I., Veselin Giuranovici s-a referit la principalele rezultate obținute în anii 1976 și 1977 și a subliniat, în context, că, pe baza conjuncturii înregistrate în primele patru luni ale acestui an, se poate aprecia că, în general, mersul economiei se înscrie în parametrii prevăzuți în planul de dezvoltare social-economică pentru perioada 1976—1980. Aceasta, a spus el, se reflectă în dinamica ritmului de dezvoltare, în creșterea angajării forței de muncă, combaterea anumitor tendințe inflaționiste, în realizarea investițiilor, stabilirea unui raport mai favorabil între repartizarea și administrarea veniturilor. Printre principalele sarcini în direcția înfăptuirii cărora va acționa, cu prioritate, guvernul în etapa următoare, primul ministru iugoslav a menționat stabilizarea ritmului de dezvoltare economică, un accent deosebit urmînd să fie pus pe aspectul calitativ al dezvoltării, accelerarea schimbărilor structurale, sporirea fondurilor pentru extinderea bazei materiale a economiei, creșterea mai dinamică a exportului și progresul rapid al republicilor mai slab dezvoltate.

Referindu-se, apoi, la activitatea de politică externă a Iugoslaviei, Veselin Giuranovici a arătat că principala atenție s-a acordat întăririi independenței și securității țării, precum și menținerii și consolidării păcii și securității în lume, soluționării pașnice a problemelor internaționale actuale, dezvoltării colaborării internaționale pe bază de egalitate în drepturi, în consonanță cu principiile coexistenței pașnice active și edificarea unei noi ordini internaționale politice și economice. „Acestea — a subliniat președintele Consiliului Executiv Federal — vor constitui, și în viitor, direcțiile principale ale activității noastre de politică externă pe plan internațional“. „De ani de zile, a spus vorbitorul, țara noastră dezvoltă și promovează relații bilaterale cu toate țările lumii, indiferent de deosebirile sau asemănările sistemelor social-economice, pe baza respectării depline a principiilor suveranității, independenței, integrității teritoriale, egalității în drepturi, neamestecului și luării în considerație a căilor proprii de dezvoltare internă și a particularităților poziției fiecărei țări. Acestea vor fi principiile de la care vom porni în politica noastră externă și în perioada următoare“.

Iugoslavia va acorda o atenție deosebită dezvoltării, în continuare, a colaborării multilaterale cu țările vecine, ca o prioritate de durată a politicii sale externe. „Am depus eforturi pentru a promova, cît mai mult posibil, aceste relații și consider că putem constata că înregistrăm succese pe acest plan“, a afirmat primul ministru al Iugoslaviei. El a arătat, de asemenea, că datorită promovării cu consecvență a politicii de nealiniere, R. S. F. Iugoslavia a reușit să întrețină relații foarte bune și să dezvolte colaborarea prietenească multilaterală cu aproape toate țările lumii, avînd în prezent o poziție internațională stabilă și solidă. „Toate succesele noastre pe plan politic extern, ca și pe plan intern — a subliniat primul ministru al Iugoslaviei — sînt legate indestructibil de personalitatea tovarășului Tito și de activitatea sa neobosită“. După ce a expus, în continuare, poziția Iugoslaviei și direcțiile de acțiune ale politicii sale externe în principalele probleme ale contemporaneității, Veselin Giuranovici a subliniat, în încheiere, rolul ce revine noilor organe reprezentative în concretizarea acestor sarcini.

Alegerea delegaților și constituirea organelor reprezentative nu încheie, așa după cum subliniază ziarul „Borba“, efervescenta activitate declanșată, în urmă cu aproape trei luni, de actul electoral în sine. Este vorba, acum, de etapa constituirii programelor concrete la nivelul organizațiilor socio-politice, programe menite să dinamizeze activitatea delegaților, astfel încît aceștia să-și poată îndeplini cu succes îndatoririle ce le revin.

Vasile Crișu

LONDRA

Economie și politică

Luna mai a adus cîteva evenimente noi în viața politică și economică a Marii Britanii, care s-ar putea dovedi importante, mai cu seamă în perspectivă.

În ordine cronologică, se situează mai întîi alegerile locale, desfășurate în Scoția și în Anglia, alegeri în care toate partidele politice și-au pus mari speranțe : eventualele modificări în configurația politică locală nu aveau vreun impact serios asupra cadrului politic general, dar puteau constitui un test al popularității și, ca atare, un prilej de verificare a platformelor politice. Concluziile scrutinului au îndreptățit atenția cu care au fost urmărite și, potrivit majorității observatorilor politici, rezultatele obligă partidele la a-și revedea opțiunile și tacticile. Pentru laburiști — care au cunoscut o redresare pe plan local, atît în Scoția, cît și în Anglia, și au reușit să se mențină în frunte în mari aglomerări urbane precum Manchester, Newcastle și Liverpool — alegerile au fost încurajatoare, dar nu permit încă riscul declanșării unor alegeri generale. Conservatorii au progresat mult mai puțin decît sperau (în afara Marii Londre, unde s-a înregistrat un spor de 7 la sută de voturi în favoarea lor), ceea ce i-a oferit prof. Berrington, în „The Sunday Telegraph", prilejul unor amare constatări potrivit cărora avansul de care mai dispune partidul în opțiunile alegătorilor este atît de redus încît nu permite riscul (din nou !) declanșării alegerilor generale. În mare, situația se menține și în ceea ce privește partidul liberal, care, contrar unor repetate temeri, dovedește a nu fi pierdut din simpatie în urma acordului încheiat cu partidul de guvernămînt.

Un fapt se distinge însă cu deosebire din alegerile locale din 2 și 4 mai : relativa erodare a opțiunilor partidelor naționaliste (în special scoțian) care n-au obținut rezultatele scontate și, mai ales, eșecul clar al partidului Frontului național. Acest eșec, bucurînd în egală măsură toate principalele partide, este și un semnal de alarmă pentru conservatori. În lunile iernii, Margaret Thatcher, profitînd de anumite nemulțumiri economice, lansase o aprigă campanie împotriva imigrației, datorită căreia a cîștigat în două alegeri parțiale. Britanicii dovedesc a nu agrea, însă, politicile rasiste (promovate de Frontul național) și conservatorii vor trebui să tempereze acest aspect al eventualei lor platforme electorale.

Celelalte evenimente importante ale lunii mai s-au petrecut în domeniul economic și la nivel central. Intrînd în dezbaterea detaliată a Camerei Comunelor, bugetul prezentat în luna aprilie de ministrul de finanțe Denis Healey a fost amendat în două rînduri de opoziția conservatoare, în unele stipulații socotite esențiale. Cu 312 voturi față de 304 a fost adoptat un amendament reducînd de la 34 la 33 la sută nivelul de impozare asupra venitului și cu 288 voturi față de 286 un amendament care ridică de la 7000 la 8000 pragul de impozare maximă a veniturilor importante. Dincolo de aritmetica economistă ușor aridă, se disting clar cel puțin două aspecte.

În primul rînd, prin acceptarea amendamentelor conservatoare, guvernul este privat de obținerea a ceva mai mult de 445 milioane lire sterline în acest an fiscal, o sumă uriașă ce influențează bunul mers al celorlalte stipulații ale legii financiare și, totodată, va trebui obținută pe alte căi. Este, însă, dificil de spus dacă guvernul va compensa aceste pierderi prin noi taxe asupra societăților, prin sporirea prețurilor la țigarete și benzină sau, pur și simplu, prin reducerea cheltuielilor publice. Oricum, premierul James Callaghan a spus clar că deputații conservatori și-au atins scopul : de a apăra interesele celor cu venituri mari, întrucît au reușit să salveze, prin amendamentele lor, „doi penniеs, pentru cel care cîștigă 50 de lire pe săptămînă, dar cîteva sute de lire sterline pentru cei situați în vîrful ierarhiei".

James Callaghan și Denis Healey : situația economiei este încurajatoare pentru guvernul laburist

Al doilea aspect : fragilitatea sprijinului episodic acordat guvernului. În acest caz, celelalte partide reprezentate în Parlament au format o coaliție categorică, deși eterogenă, împotriva unui buget laburist față de care au reacționat din motive diferite. Conservatorii i se opuneau pentru că opțiunile lor economice sînt altele ; liberalii — pentru că au solicitat mai mari reduceri de impozite decît cele stabilite de guvern ; naționaliștii scoțieni — pentru că sînt nemulțumiți de politica petrolieră laburistă ; unioniștii din Ulster — întrucît guvernul nu permite organizarea de alegeri locale și în provincia lor (Enoch Powell a declarat, de altfel, limpede că sprijinul dat amendamentelor conservatoare este o decizie politică și nu una economică).

Modificarea legii financiare și înfrîngerea în Camera Comunelor nu înseamnă recurgerea la un vot de încredere (a cărui posibilitate premierul a exclus-o categoric). Guvernul este minoritar de aproape trei ani, dar rezultate în mai multe do-

Internaționala Socialistă: „deschidere" spre țările în curs de dezvoltare

Deplasarea pe continentul african a biroului Internaționalei Socialiste reprezintă o „premieră". Reuniunea de la Dakar — sub acest aspect, fără precedent, — se plasează într-un efort mai amplu al liderilor socialiști de a depăși limitele Europei, de a conferi organizației un profil mai larg printr-o penetrație în țările în curs de dezvoltare. Se încearcă, în ultimă instanță, realizarea unei convergențe între social-democrația vest-europeană și partidele socialiste din „lumea a treia", partide care se definesc printr-o extremă varietate de fizionomii politice și ideologice și care, în unele privințe, se aseamănă destul de puțin cu membrii tradiționali ai Internaționalei Socialiste. Acomodarea cu această diversitate de poziții și exigențe ale socialiștilor din Africa, Asia și America Latină este urmărită într-o manieră prioritară, spre a extinde influența Internaționalei Socialiste și a-i conferi un rol mai mare în dezbaterea politică a prezentului.

Întîlnirea de la Dakar — la care au luat parte Willy Brandt, președintele Internaționalei Socialiste, Mario Soares, primul ministru al Portugaliei, Claude Cheysson, comisar al Pieței comune, Juergen Wischnewsky, ministru de stat la Bonn, Simon Peres, conducătorul opoziției israeliene, Jan Pronk, fost ministru olandez, etc. — a abordat două teme majore : raporturile „Nord-Sud" și dezarmarea. În fond, sînt teme în corelație directă, pentru că statele confruntate cu problemele subdezvoltării nu pot fi indiferente față de escalada înarmărilor. Claude Cheysson amintea că, zilnic, se cheltuiește pentru înarmare, pe plan mondial, un miliard de dolari, ajutorul statelor industrializate acordat celor slab dezvoltate fiind, comparativ, de proporții restrînse și ca atare, insuficient. Willy Brandt exprima speranța că sesiunea O.N.U. consacrată dezarmării va determina opinia publică să acționeze pentru a opri, gradual, „spirala cheltuielilor pentru înarmări", ca prim pas al unor măsuri mai largi și care să facă posibilă folosirea constructivă a fondurilor uriașe ce sînt, actualmente, deturnate către scopuri militare. Continuarea cursei înarmărilor, mărirea volumului resurselor ce le înghite ar reprezenta o amenințare serioasă pentru întreaga umanitate — a apreciat fostul cancelar.

A fost remarcat, de către observatorii politici, apelul pe care președintele Senegalului, Leopold Sedar Senghor, l-a adresat în sprijinul încetării imixtiunilor străine pe continentul african. Șeful statului senegalez a subliniat că neintervenția puterilor străine trebuie să se refere atît la treburile interne ale fiecărui stat, cît și la raporturile dintre statele africane, adică la ceea ce reprezintă conflictele interafricane care s-au înmulțit îngrijorător în ultima perioadă. Senghor s-a pronunțat pentru consemnarea angajamentului de neintervenție într-un tratat ratificat la scară internațională. Propunerea va fi reluată la viitorul congres al Internaționalei Socialiste, în noiembrie, la Vancouver.

Ședința biroului Internaționalei Socialiste a marcat o nouă „deschidere" spre problemele unui continent care evoluează altfel decît lumea industrializată a Occidentului, spre preocupările statelor ce trebuie să depășească grave rămîneri în urmă. Limitele acestei deschideri sînt evidente, iar efectele ei, deocamdată, dificil de estimat. Oricum, importantă este decizia social-democrației vest-europene — care, în unele țări, deține puterea — de a construi „punți" spre acele state în curs de dezvoltare, la conducerea cărora se află guverne care se apropie, ca orientare, de partidele ce compun Internaționala Socialistă.

M. Ramură

menii îi permit să amîne încă solicitarea alegerilor pe care, la o analiză mai profundă, din motive diverse, nici celelalte partide nu le doresc cu adevărat. Premierul James Callaghan — pe care unul din liderii sindicali l-a caracterizat drept cel mai ferm prim-ministru britanic din ultimii ani — a declarat, în Camera Comunelor, că guvernul continuă să controleze situația economică și financiară, în ciuda derutei pe care vor s-o semene conservatorii. Ultime date economice par să justifice afirmațiile lui James Callaghan. Deși lira sterlină și balanța de plăți dau, din nou, ușoare semne de slăbiciune, unele „recompense" ale anilor de austeritate sînt vizibile : inflația s-a redus la 8 la sută, în aprilie, ușor regres a înregistrat șomajul. În plus, se pare că, sub efectul numeroaselor stimulente ce i-au fost administrate, economia britanică iese, în sfîrșit, dintr-o lungă perioadă de stagnare : producția industrială a sporit în primul trimestru cu 1,7 la sută față de trimestrul precedent, ceea ce ar însemna un procent de creștere economică anuală de 4,5 la sută. Obiectivul de creștere cu 5 la sută propus de guvern pentru stimularea producției ar avea, prin urmare, șanse de a fi realizate. Rolul pe care îl dețin, în această revigorare, petrolul și gazele Mării Nordului, este însemnat, dar nu trebuie pierdut din vedere că redresarea în mai multe sectoare a devenit un fapt încurajator, stimulat, la rîndul său, de sporirea relativă, în ultimele luni, a puterii de cumpărare.

Acest din urmă fapt pare să fie și fundamentul unei duble campanii pe care, potrivit declarațiilor de pînă acum, premierul britanic intenționează să o inițieze: „buy british" — un apel de a cumpăra produse autohtone și de a contribui, în acest fel, la creșterea economică ; reîntărirea rolului familiei în societatea britanică. Dezamăgit de eliminarea unor părți din ceea ce el a numit „bugetul familiei", James Callaghan a afirmat, într-un turneu prin zonele de nord-vest, că guvernul său înțelege familia ca unitate esențială în lupta pentru combaterea șomajului, a degradării orașelor și a altor tare sociale.

Care sînt perspectivele politice, în actualele noi împrejurări ? În primul rînd, turneele întreprinse atît de liderul laburist, cît și de liderul opoziției, în cîteva zone ale țării, indică o preocupare sporită a partidelor pentru recîștigarea sau întărirea pozițiilor lor în rîndurile electoratului. Evident, în vederea alegerilor generale de anul viitor care, însă, nu pot fi anunțate decît de primul ministru. În al doilea rînd, se consideră că tentativele din acest moment se vor concretiza, relativ curînd, în puncte clare ale unor programe și platforme electorale. În ceea ce privește partidele de guvernămînt, va fi așteptat rezultatul „parțialelor" din 31 mai de la Hamilton (Scoția) înainte de a se opta pentru o anume tactică. În al treilea rînd, se pare că, după încheierea actualei sesiuni parlamentare, acordul dintre laburiști și liberali, în virtutea căruia guvernul a reușit să se mențină timp de un an, nu va fi reînnoit. Liberalii sînt mai categorici, de această dată, în revendicările lor : înaintarea unui proiect de reformă electorală (agreat de foarte puțini parlamentari), anumite măsuri fiscale considerate inflaționiste de guvern. În al patrulea rînd, se arată mai dificilă prelungirea, după luna iulie, cu încă un an, a înțelegerii guvern-sindicate, înțelegere care a contribuit, în mare măsură, la succesul luptei antiinflaționiste a laburiștilor.

Cert este însă că, pe măsură ce săptămînile trec, rezultatele economice dovedesc că politica guvernului n-a fost eronată, că Marea Britanie a dovedit resursele necesare unei redresări. Or, acesta va constitui atú-ul esențial în viitoarea campanie electorală, oricînd va avea loc.

Stelian Țurlea

N.A.T.O.

„L.T.D.P." și riscurile escaladei înarmărilor

„Radarurile zburătoare" vor intra în arsenalul N.A.T.O. dacă, pînă la sfîrșitul acestui an, acordul de la Bruxelles nu se va lovi de obstacole naționale. Este rezultatul cel mai comentat al sesiunii de primăvară a Consiliului miniștrilor apărării. Strategia pe termen lung, elaborată de experți și examinată de miniștri în conclavul lor din capitala belgiană, va trebui să fie definitivată la Washington, în ultimele zile ale lunii, cînd se va desfășura reuniunea la nivel înalt a alianței nord-atlantice. La Bruxelles s-a deliberat cu ușile închise. La Washington, problemele de ordin militar vor fi, inevitabil, eclipsate de intenția unei demonstrații de esență politică.

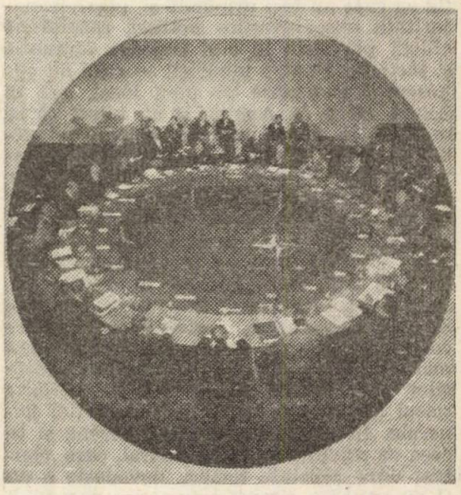

Despre L.T.D.P. se discută insistent la cartierul general al alianței atlantice. S-ar putea spune, fără riscul unei erori, că L.T.D.P. s-a instalat pe locul prim în clasamentul temelor ce preocupă oficialitățile — cu galoane sau fără uniformă — ale acestui bloc militar. Cele patru inițiale exprimă abrevierea unei denumiri în engleză : **„Long Term Defence Programme"**, adică programul de apărare pe termen lung. Inițiații afirmă că acest L.T.D.P. a luat forma unui document care nu are decît 2 000 de pagini și conține recomandările (300 — potrivit acelorași surse) pe care statele membre urmează să le aplice pînă în anul 1990. Ambițiosul proiect este însoțit de un altul pe termen mediu (scadență : 1984) și care, potrivit agenției „France Presse", ar fi o listă de 1 300 măsuri. Cele cîteva ore de dezbateri de la Bruxelles, ca și viitoarea deliberare de la Washington care va avea, probabil, aceleași dimensiuni de timp, nu pot conduce la un studiu aprofundat. Răspunsul afirmativ al miniștrilor este de natură politică. Ca și decizia pe care sînt chemați s-o adopte, la sfîrșitul lunii, șefii de stat și guvern. Rolul determinant în elaborarea și — evident — aplicarea măsurilor (orînduite în zece capitole) aparține vîrfurilor militare ale N.A.T.O. Presiunile exercitate de către aceste cercuri, în mod public și într-o escaladă a insistenței, au împins spre proiecte ce se plasează pe orbita înarmărilor. Faptul îl evidențiază, într-o formulare indirectă, generalul H. F. Zeiner Gundersen, președintele comitetului militar al N.A.T.O., atunci cînd se referă la „avertismentele autorităților militare", luate în considerare, cu oarecare „întîrziere", de factorii politici.

Într-un articol publicat în „Revue de l'OTAN", Bill Mumford, secretar general adjunct al alianței, vede în L.T.D.P. „o operă de pionierat". Robert W. Komer, consilier pentru problemele N.A.T.O. pe lîngă Pentagon, în aceeași revistă și în același număr, consideră proiectul drept „rezultatul logic" al multiplelor activități desfășurate înainte, amintind printre acestea „AD—70" — planul N.A.T.O. pentru anii '70, aprobat sub forma unui raport. Komer afirmă că, efectiv, conținutul actualului program pe termen lung provine, în mare parte, din analizele efectuate sub egida celor doi comandanți supremi ai N.A.T.O. — generalul Haig și amiralul Kidd. Ideea de a reuni diferitele concluzii într-un proiect de o anvergură fără precedent are la origine reflecțiile unui grup de analiști de la societatea „Rand" și de la Departamentul apărării al S.U.A. Reevaluările de ansamblu efectuate la Washington au avut drept consecință propunerea prezentată la reuniunea N.A.T.O. de la Londra, din anul trecut, privind adoptarea unui program cuprinzător care să fie eșalonat pe o perioadă amplă. „Noi am apreciat — scrie Robert W. Komer — că, dacă obiectivele și strategia de bază a alianței rămîn valabile, aptitudinea ei de a realiza această strategie este din ce în ce mai contestabilă". În fond, s-a produs o revizuire de priorități. După abandonarea teatrului de război din Asia de sud-est, Washingtonul a ajuns la constatarea că a neglijat „misiunea primă a strategiei americane", și anume aceea legată de perimetrul N.A.T.O., adică Europa occidentală. Reorientarea către vechiul continent, exprimată și pe plan diplomatic, și-a găsit concretizarea în domeniul militar prin proiectele de a consolida legăturile dintre S.U.A. și aliații vest-europeni, de a da mai multă credibilitate angajamentului american față de partenerii săi și de a echilibra noile raporturi de forțe din interiorul N.A.T.O. „Căutăm un consens și nicidecum un dictat american" — afirmă Robert W. Komer, lăsînd să se înțeleagă că Washingtonul s-a resemnat în fața unor realități : poziția forte, cu înclinație crescîndă spre autonomie a Bonnului, libertatea de mișcare pe care o manifestă Parisul, neîncrederea Ankarei, dezamăgirea Atenei etc. Căutarea unui compromis marchează întreaga etapă de elaborare a programelor pe termen mediu și lung ale N.A.T.O., ca și efortul de a obține aprobarea unor măsuri imediate. Pentru că reticențele sînt explicabile : aceste programe, desprinse din învelișul înșelător al vorbelor, reprezintă o acțiune de prelungire a competiției înarmărilor, o acțiune care sfidează cerințele opiniei publice de a se pune capăt periculoasei curse a perfecționării armamentelor și care implică uriașe cheltuieli. „Echilibrul terorii" nu poate reprezenta calea spre securitatea popoarelor. Arsenalele supraaglomerate nu sînt de natură să aducă mai multă liniște planetei noastre atît de zbuciumate.

La Bruxelles, miniștrii N.A.T.O. au ascultat un plan pentru întărirea forțelor S.U.A. din Europa, „în cazul unor situații de urgență", plan condiționat, în aplicarea sa, de

aprobarea Congresului. Ceea ce readuce în discuție raportul dintre interesele americane și cele ale aliaților — temă pe care, recent, bomba cu neutroni și decizia de ultimă oră de la Washington (de a amîna producția) au pus-o în relief. Deoarece deliberarea ministerială s-a desfășurat în absența presei, schimburile de replici rămîn, deocamdată, necunoscute. Se știe, însă, că participanții s-au pus de acord pentru achiziționarea a 16—18 aparate „Boeing 707" funcționînd ca „radaruri zburătoare" pe baza sistemului american AWACS **(Airborne Warning and Control System)** de detectare a avioanelor care navighează la foarte joasă altitudine. Costul operațiunii atinge două miliarde de dolari, o sumă care nu poate fi trecută cu vederea într-o epocă în care economiile multor state din N.A.T.O. sînt bîntuite de criză. 40 la sută din cheltuieli vor fi finanțate de Washington, iar 30 la sută de Bonn. Restul se împarte între ceilalți membri ai alianței. Volumul contribuției franceze nu este cunoscut dar, probabil, va fi „substanțial" — se crede la Paris (ar fi vorba de un credit francez de 200 milioane dolari, plătit eșalonat sub formă de „abonament" la informațiile furnizate prin sistemul AWACS). Bonnul a cerut Washingtonului compensații economice, pentru a accepta să-și asume povara celor 30 la sută. Compensațiile se vor realiza, printre altele, prin cumpărarea de către S.U.A. a unor camioane de fabricație vest-germană pentru nevoile trupelor sale staționate în R.F.G. De altfel, principala bază de operațiuni a „radarurilor zburătoare" va fi în Germania occidentală, al doilea candidat — Olanda — renunțînd. Vor mai fi necesare cîteva luni pentru ca proiectul AWACS să fie definitiv demarat, întrucît în patru țări (Belgia, Canada, Olanda și R.F.G.) este indispensabil acordul parlamentelor.

La Bruxelles, șefii departamentelor militare ar fi găsit drumul spre o înțelegere. Se va reedita fenomenul la Washington ? Observatorii amintesc cîteva probleme spinoase. Unele sînt de natură financiară, altele de origine politică. Dosarul financiar privește creșterea cheltuielilor pentru înarmare ale N.A.T.O. și, implicit, mărirea alocațiilor bugetare ale fiecărui stat membru. Există un acord de principiu privind amplificarea anuală cu 3 la sută a capitolelor de cheltuieli militare, la care trebuie să se adauge procentele impuse de rata inflației. Dezechilibrele bugetare, dificultățile generate de fenomenul inflaționist, efectele unei recesiuni fără perspectivă imediată de a fi depășită fac problematică sporirea efortului financiar în favoarea N.A.T.O. al unor state. Pe plan politic, se manifestă accentuate reticențe ale opiniei publice, ce răzbat pînă în cabinetele ministeriale, privind justificarea unei orientări care mizează pe politica vetustă și primejdioasă a blocurilor militare și a escaladei înarmărilor.

În sfîrșit, ar mai fi o categorie de semne de întrebare. La Washington ar urma să se adopte o declarație finală asupra viitorului alianței, prin care membrii N.A.T.O. să-și afirme convergențele de păreri. În cercurile atlantice circulă zvonul că Turcia ar accepta un asemenea document doar cu o condiție : ca el să includă o formulare care ar condamna orice formă de embargo asupra livrărilor de arme în cadrul N.A.T.O. Aluzia la diferendul cu S.U.A. este evidentă. Dacă Atena va respinge paragraful turcesc, reprezentanții Ankarei vor opune un veto întregului document. Ceea ce va face ca „solidaritatea" atlantică să apară destul de fisurată. Informații din Washington pretind că Ankara a avertizat clar asupra refuzului turc de a accepta declarația N.A.T.O. Intransigența va fi dusă pînă la capăt ? Negocieri de culise încearcă să evite un incident care să întunece solemnitatea momentului. Nici alte dosare nu sînt definitiv închise, inclusiv cel al hotărîrii unilaterale a S.U.A. în legătură cu „bomba N". Rămîne poziția franceză care oscilează între refuzul alinierilor și acceptarea unor compromisuri în materie de cooperare militară. La Paris se crede că reprezentantul francez va fi absent cînd dezbaterea va aborda probleme ale planificării militare comune. Iar acest reprezentant, probabil, nu va fi nici șeful statului, nici șeful guvernului, ci ministrul de externe...

O coincidență plasează în aceeași perioadă de timp reuniunea N.A.T.O. și sesiunea de la O.N.U. consacrată dezarmării. Este o coincidență care pune în evidență contradicția flagrantă dintre demersul în favoarea unei lumi a păcii, eliberată de pericolele războiului, și proiectele atlantice pentru perpetuarea și amplificarea competiției înarmărilor. N.A.T.O. își propune să se angajeze într-o nouă cursă cu punct terminus în vecinătatea anului 2000. O asemenea perspectivă nu poate decît să submineze strădania în sprijinul dezarmării. Destinderea și înarmările sînt incompatibile. Logica politicii de bloc, practica sferelor de influență, viziunile anacronice asupra lumii trebuie abandonate pentru a lăsa loc unor acțiuni care să stimuleze, gradual, încrederea reciprocă, să ducă — treptat — spre stoparea absurdei risipe de resurse pe care o reprezintă înarmările, spre înfăptuirea unei dezarmări generale — singura modalitate de a răspunde intereselor reale ale tuturor popoarelor. O privire spre sfîrșitul secolului nu ar trebui să fie rezervată arsenalelor. Speranțele umanității cer ca deceniilor următoare să le fie oferită șansa unei păci autentice...

Eugeniu Obrea

ANKARA

Preocupări și precizări de politică externă

La patru luni de la formarea noului guvern turc, în frunte cu Bülent Ecevit, liderul Partidului Republican al Poporului, definirea, precizarea și concretizarea opțiunilor de politică externă ale țării continuă să ocupe un loc deosebit pe agenda activităților sale. Motivul ? Numeroasele probleme moștenite de la guvernele anterioare, atît în ce privește unele aspecte ale relațiilor cu Grecia (țară vecină, membră a aceleiași alianțe), cît și situația din Cipru și participarea la N.A.T.O., în contextul embargoului impus de S.U.A., în februarie 1975, ca urmare a crizei cipriote, asupra livrărilor de arme către Turcia.

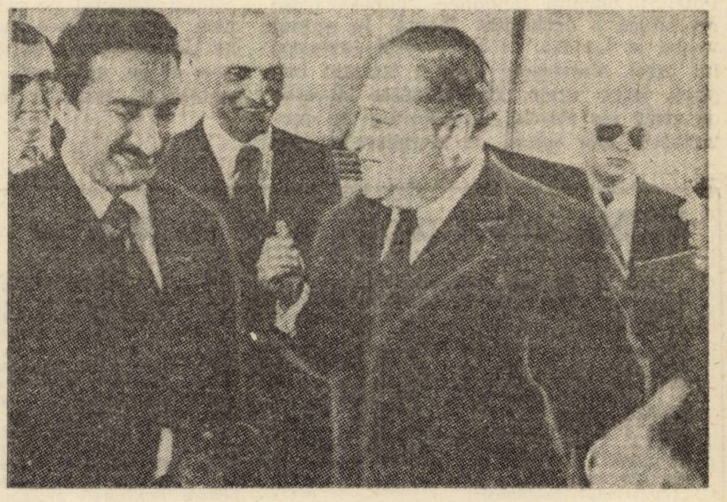

Viena : ultima etapă a călătoriei vest-europene a premierului turc Bülent Ecevit. Cooperarea economică bilaterală s-a aflat pe agenda convorbirilor pe care oaspetele turc le-a avut cu cancelarul Bruno Kreisky

De la venirea sa la putere, noul guvern a întreprins unele acțiuni în aceste direcții, menite, în opinia comentatorilor, să clarifice relațiile externe ale țării, să le confere un plus de stabilitate. A avut loc întîlnirea greco-turcă de la Montreux, consacrată unei discuții prealabile, la nivel înalt, asupra relațiilor dintre cele două țări ; au fost prezentate, cu acordul guvernului de la Ankara, propunerile comunității cipriote-turce, îndelung așteptate, pentru soluționarea situației din Cipru ; au fost făcute demersuri pentru ridicarea interdicției asupra livrărilor de arme americane. Totuși, dacă imobilismul anterior pare să fi fost depășit, problemele amintite continuă să persiste, în fondul lor, atît datorită unor opinii divergente ale părților interesate, cît și datorită complexității și evidentei lor intercondiționări. În același timp, dificultățile economice ale țării au impus și impun acțiuni pentru depășirea impactului nefavorabil al unor cheltuieli militare considerabile.

Recentul turneu vest-european al premierului Bülent Ecevit (Bonn, 10—13 mai ; Londra, 13—15 mai ; Viena, 16—17 mai) a fost privit în cadrul aceleiași preocupări. Mai întîi, firește, el a atras atenția prin prisma înțelegerilor economice încheiate cu R.F.G. (acordul asupra asistenței financiare, realizat în ajunul vizitei, și creditul de 100 milioane mărci pentru achiziționarea de mărfuri vest-germane), ceea ce va contribui, se speră, la dorita relansare a economiei turcești. Problemele abordate au fost mult mai numeroase însă, depășind considerabil, uneori, cadrul colaborării dintre Turcia și statele amintite. Atît la Bonn, cît și la Londra, a fost discutată eventualitatea unei cooperări pentru producerea de armament, fapt care, dincolo de relațiile bilaterale, capătă semnificația unei replici la embargoul american. În același timp,

dată fiind apartenența comună a celor trei țări la N.A.T.O., relațiile Turciei cu Alianța, în contextul menținerii embargoului american asupra livrărilor de arme, au căpătat o importanță deosebită, concomitent cu relațiile greco-turce și problema cipriotă, aflată nemijlocit la originea embargoului.

Înscrise, oricum, pe agenda convorbirilor din cele două capitale, problemele amintite au căpătat un plus de interes prin coincidența turneului lui Bülent Ecevit cu discutarea de către Comisia pentru relații externe a Senatului american a recomandării Administrației privind reluarea ajutorului militar acordat Turciei. La Bonn, cancelarul Helmut Schmidt a declarat că embargoul american este „inutil și ineficient", ceea ce a atras reacția fermă a guvernului cipriot, care consideră că menținerea lui constituie „singurul mijloc pentru a determina Turcia să fie mai flexibilă în propunerile sale pentru soluționarea situației din insulă". După cum se știe, datorită unor rațiuni similare, Comisia pentru relații externe a Senatului american s-a pronunțat împotriva ridicării embargoului în momentul de față ; totuși, prin purtătorul de cuvînt al Casei Albe, Administrația a precizat că va cere Congresului, la începutul lunii iunie, ridicarea interdicției amintite.

La aceste evoluții, premierul Ecevit a reacționat prin declarațiile făcute cu ocazia vizitelor de la Bonn, Londra și Viena, subliniind rolul dificil care revine țării sale în cadrul Alianței nord-atlantice. Fără a pune în cauză apartenența Turciei la N.A.T.O., el a declarat că eforturile țării sale, în cadrul Alianței, vor depinde de ceea ce ea va primi sau nu din partea partenerilor săi occidentali. În context, premierul a atras atenția asupra dificultăților economice care rezultă pentru Turcia din menținerea embargoului american, amintind că aceasta impune elaborarea și aplicarea unui „nou concept de apărare națională". Potrivit ziarului londonez „Times" (care reproduce o declarație făcută, în ajunul vizitei la Londra, de către șeful guvernului turc), elaborarea acestui concept implică, între altele, diversificarea surselor de arme ale Turciei, concomitent cu dezvoltarea unor relații de încredere cu vecinii săi. Este și motivul pentru care premierul Ecevit a insistat asupra colaborării cu R.F.G. și Marea Britanie în ce privește producția de armament.

În declarația făcută ziarului „Times", Bülent Ecevit menționa : „Conceptul Turciei privind apărarea națională, avînd la bază participarea la N.A.T.O., s-a cristalizat în perioada războiului rece. Acum, natura și gradul amenințărilor existente în regiunea noastră s-a schimbat. Trebuie să ne adaptăm la aceste condiții noi". Cum a precizat șeful guvernului turc, cu ocazia vizitei în capitala britanică, este vorba, în special, de natura relațiilor țării sale cu Grecia, care, prin unele aspecte actuale, ar implica, în opinia sa, unele modificări în strategia de apărare a Turciei. La Atena, această declarație a stîrnit, însă, o reacție vehementă, ministrul grec de externe declarînd că acțiunile țării sale nu sînt de natură să amenințe cu nimic Turcia ; el a amintit, de asemenea, inițiativele pentru normalizarea relațiilor dintre cele două țări.

Prin multiplele ei implicații, problema cipriotă a fost insistent amintită cu ocazia turneului lui Ecevit. Potrivit opiniei premierului turc, soluționarea acestei probleme ar putea să fie facilitată, între altele, de ridicarea embargoului asupra livrărilor de arme americane către Turcia, în timp ce guvernul cipriot și Atena insistă asupra rolului negativ pe care o asemenea măsură l-ar avea asupra situației din insulă. Tocmai datorită dificultăților actuale și controverselor amintite, cancelarul Helmut Schmidt a propus, cu ocazia vizitei omologului său turc la Bonn, o mediere discretă între Grecia și Turcia, în cazul în care ambele părți ar fi de acord.

Test important de politică externă a noului guvern turc, turneul premierului Ecevit a permis, potrivit observatorilor, evidențierea principalelor preocupări actuale din acest domeniu ale cabinetului său. Totodată, el a prilejuit noi concluzii asupra rolului deosebit pe care soluționarea pașnică, prin mijloace politice, a numeroaselor probleme internaționale în care Turcia este direct implicată, le-ar avea asupra stabilității relațiilor sale externe.

I. Madoșa

VIENA. Noul program al socialiștilor

După 20 de ani, Partidul Socialist din Austria a adoptat, în cadrul recentului său congres, un nou program, care îl înlocuiește pe cel din 1958. Documentul precizează orientările esențiale ale partidului pînă în anul 2000. Ideile sale principale sînt „democratizarea" tuturor sectoarelor societății și „deschiderea" partidului spre centru. În această optică, notează observatorii, se constată o nouă consacrare a pozițiilor cancelarului austriac, în ce privește relațiile partidului socialist cu partidul comunist, opoziția categorică a acestuia față de orice „coexistență ideologică".

Prezentînd un amplu raport pe marginea noului program, Bruno Kreisky a acordat o atenție aparte consecințelor pe care le are asupra statelor occidentale industrializate criza economică și, îndeosebi, accentuarea șomajului, ieșirea din această situație fiind posibilă, în opinia cancelarului austriac, prin „schimbarea orînduirii economice". Totuși, partidul și-a modificat oarecum poziția în problema naționalizărilor ; apreciind sectorul naționalizat ca suficient de larg, noul program, fără să excludă pentru totdeauna noi naționalizări, acordă prioritate unei modificări a raportului de forțe mai degrabă la nivelul deciziei, decît la nivelul proprietății.

Împreună cu sindicatele, Partidul Socialist din Austria va promova o politică de folosire deplină a forței de muncă, Bruno Kreisky avînd în vedere continuarea experienței reușite a guvernului în defalcarea unei părți din mijloacele bugetare dobîndite prin sporirea impozitelor către lucrări publice, capabile să absoarbă un număr însemnat de persoane și să mențină, totodată, consumul la nivelul necesar producției.

Pe plan extern, Bruno Kreisky a subliniat însemnătatea continuării de către țara sa a politicii de neutralitate permanentă. El a relevat, totodată, necesitatea de a se acționa în spiritul coexistenței pașnice, în interesul vital al salvgardării păcii. O rezoluție adoptată la Congres atrage atenția și asupra necesității de a se lua „inițiative de dimensiuni mondiale cu privire la colaborarea statelor industrializate cu țările lumii a treia" ; în context se face apel la marile puteri să înceteze cursa înarmărilor, iar mijloacele astfel obținute să fie utilizate pentru realizarea proiectului noii cooperări între Nord și Sud.

Noul program a fost adoptat în condițiile în care Partidul Socialist Austriac întîmpină o opoziție tot mai hotărîtă din partea celorlalte două principale partide de pe scena politică a țării — partidul populist și partidul liberal. Faptul că, spre exemplu, liberalii au reușit, cu ajutorul populiștilor, să-și impună liderul în alegerile municipale din Graz (al doilea oraș, ca mărime, al Austriei), a adus în discuție eventualitatea unei posibile coaliții la nivel guvernamental între cele două partide din opoziție, după alegerile generale din 1979. De aceea, noul program al partidului socialist, pe baza căruia va fi, de altfel, alcătuită și platforma electorală în vederea scrutinului parlamentar, avertizează alegătorii că, la actualul guvern monocolor, nu există decît alternativa unei „coaliții conservatoare între partidele populist și liberal". O asemenea afirmație exprimă, desigur, dorința implicită a partidului socialist de a forma singur guvernul și după viitoarele alegeri parlamentare.

Vasile Crișu

Finlanda și denuclearizarea Europei de nord

În contextul inițiativelor, propunerilor și dezbaterilor generate pe un plan larg internațional de sesiunea specială a Adunării Generale a Națiunilor Unite consacrată dezarmării, președintele Finlandei, Urho Kekkonen, a relansat, la începutul lunii mai, într-o cuvîntare ținută la Institutul suedez de politică externă din Stockholm, ideea creării unei zone denuclearizate în nordul Europei. Este readusă în actualitate o propunere exprimată de președintele finlandez în anul 1963.

„Evoluția tehnologică a armamentelor și neîncrederea constantă a alianțelor militare unele față de celelalte — a precizat Urho Kekkonen, la Stockholm — au accelerat, în mod periculos, cursa înarmărilor și determină Europa să intre într-o perioadă de riscuri tehnico-militare". Riscurile devin și mai mari, chiar și pentru statele neutre, în cazul armamentului nuclear. „Dacă statele mici sau grupuri de state se vor angaja să nu utilizeze armele nucleare, și nici să permită utilizarea acestora pe teritoriul lor, acestora trebuie să li se ofere garanția că armele nucleare nu vor fi utilizate împotriva lor". Ca urmare, președintele Kekkonen a propus ca țările nordice să inițieze negocieri între ele, pentru crearea unei zone denuclearizate în această regiune. La aceste negocieri ar putea participa și puterile nucleare.

Reluarea propunerii privind denuclearizarea nordului continentului european, în actualele împrejurări de proliferare a armamentului clasic și, mai cu seamă, a celui nuclear, constituie o inițiativă a cărei luare în considerare ar putea contribui la consolidarea procesului de destindere pe continentul nostru. Inițierea și finalizarea unor negocieri în acest sens între țările nordice, la care să participe și puterile nucleare, ar putea avea șansa de a adăuga tratatelor privind existența unor zone lipsite de arme nucleare (America Latină și Antartica) încă unul, într-o regiune a lumii în care au izbucnit marile conflagrații mondiale — Europa.

Desigur, inițierea unor negocieri între țările nordice nu este deloc ușoară, existînd, între ele, din punct de vedere militar și al statutului politic, importante deosebiri. Finlanda și Suedia sînt țări neutre, dar, în politica lor externă, se remarcă destule deosebiri, în ciuda conceptului asemănător pe care îl susțin. Norvegia și Danemarca sînt membre ale N.A.T.O., cea din urmă aparținînd și C.E.E.

La propunerea președintelui Kekkonen, Suedia a răspuns pozitiv. Ministrul de externe Karen Soeder a declarat Agenției suedeze de știri că țara sa sprijină propunerea finlandeză și împărtășește îngrijorarea pe care Finlanda a exprimat-o în legătură cu dezvoltarea arsenalului nuclear și cu urmările pe care le-ar putea avea această evoluție. Propunerile președintelui Finlandei, a precizat K. Soeder, constituie elemente noi care trebuie studiate în amănunt, iar Suedia este pregătită să discute aceste propuneri cu participarea tuturor părților interesate.

În actualele împrejurări internaționale, ale unei curbe ascendente fără precedent a înarmărilor, o propunere de creare a unei noi zone lipsită de arme nucleare nu poate fi considerată decît pozitivă, chiar dacă drumul pînă la înfăptuirea ei poate întîmpina obstacole.

Evenimentele din Zair

Pentru a doua oară în decurs de 15 luni, în provincia zaireză Shaba au avut loc lupte între forțe armate zaireze și grupuri înarmate potrivnice regimului de la Kinshasa. În cele ce urmează, prezentăm o cronologie a evenimentelor și a ecourilor internaționale *).

14 mai 1978. La Kinshasa se anunță, oficial, că orașul Kolwezi, important centru minier, a fost atacat în noaptea de 10 spre 11 mai a.c. de o forță alcătuită din circa 4 000 rebeli. Agenția zaireză de presă — AZAP —, reluată de principalele agenții internaționale de presă, precizează că acești rebeli au fost identificați ca foști jandarmi katanghezi. AZAP mai anunță că și orașul Mutshasha, situat în sudul provinciei (v. harta), a fost atacat în dimineața zilei de 14 mai la ora 8,00 gmt. Președintele Zairului, Mobutu Sese Seko, reunește de urgență Statul Major al armatei zaireze. La rîndul său, secretarul de stat pentru problemele externe al Zairului primește o serie de ambasadori, printre care cei ai S.U.A., Franței, Belgiei și Marocului, cerîndu-le ca țările lor „să ajute Zairul să facă față gravității situației".

Fostă Katanga, regiunea Shaba asigură șapte la sută din producția mondială de cupru și aproape jumătate din exporturile totale zaireze. Ea mai posedă zăcăminte de mangan, zinc și uraniu. Într-o provincie vecină — Kasai occidental — se află mari mine de diamante. (Harta este reprodusă după „Le Monde")

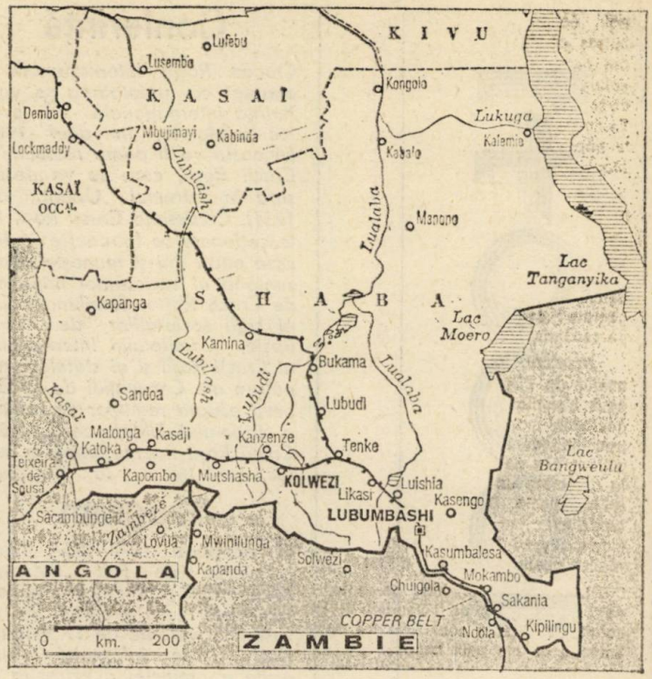

Un purtător de cuvînt al Departamentului de Stat al S.U.A. anunță că majoritatea americanilor blocați în Shaba au fost evacuați cu camioanele și cu elicoptere civile.

În calitatea sa de președinte în exercițiu al O.U.A., președintele gabonez Omar Bongo lansează un apel statelor membre ale organizației, cerîndu-le să se manifeste, în cel mai scurt timp, în favoarea Zairului.

18 mai. Într-o declarație, agenția TASS, referindu-se la luptele din Shaba, arată, între altele, că „aceste evenimente sînt folosite de forțele imperialiste pentru a pune în circulație o versiune falsă privind o agresiune din afară împotriva Zairului și o pretinsă participare la aceasta a U.R.S.S.". În acest sens, „agenția TASS este împuternicită să dezmintă, cu hotărîre, născocirile absurde privind participarea U.R.S.S. la evenimentele din Zair. În relațiile sale internaționale, U.R.S.S. respectă cu fermitate principiile neamestecului în treburile interne ale altor țări" — scrie TASS.

18 mai. AZAP anunță că, după lupte îndîrjite, batalionul de parașutiști aparținînd forțelor guvernamentale a redobîndit controlul aeroportului de la Kolwezi. Președintele Mobutu s-a deplasat pe frontul de luptă din Shaba, pentru a supraveghea operațiunile armatei zaireze. Belgia a început pregătirile pentru evacuarea străinilor a căror viață ar putea fi în pericol în Shaba — declară premierul Leo Tindemans.

La O.N.U., Kurt Waldheim inițiază o serie de acțiuni pentru a asigura, din motive umanitare, securitatea străinilor din Shaba.

19 mai. „Trimiterea de trupe în Zair nu constituie o intervenție militară sau o operațiune de război — declară, în Adunarea Națională franceză, ministrul apărării, Yvon Bourges. Este vorba numai de luarea unor măsuri pentru a garanta securitatea cetățenilor francezi" — a arătat el, precizînd că acțiunea a fost întreprinsă la cererea guvernului zairez.

„Intervenția franceză în Zair a fost hotărîtă în momentul cînd a fost evident că cetățenii străini sînt într-un grav pericol la Kolwezi. Credeți-mă, situația din acest oraș este serioasă" — declară, în seara de 19 mai, la televiziune, președintele Giscard d'Estaing. „Imediat ce soarta cetățenilor străini blocați la Kolwezi va putea fi reglementată, unitățile noastre se vor întoarce la baza de plecare", a adăugat el.

Un contingent belgian, compus din 1700 oameni, pleacă spre Kolwezi. Trei avioane „DC—8" și trei „Transaall" au decolat, spre Zair, de la baza aeriană din Corsica, avînd la bord 1000 oameni din regimentul doi de parașutiști — se anunță la Paris.

S.U.A. vor trimite în Zair, pe calea aerului, în decurs de o săptămînă, piese de schimb pentru avioane, produse farmaceutice, petrol, muniții și material de transmisii, cerute de autoritățile de la Kinshasa — anunță Casa Albă.

Cadavrele a 44 cetățeni vest-europeni împușcați vineri dimineața de rebeli katanghezi au fost descoperite de parașutiștii francezi — anunță AZAP. Ministrul francez al apărării confirmă, ulterior, știrea.

20 mai. Se anunță că, într-o scrisoare adresată lui Kurt Waldheim, din indicația președintelui Mobutu, însărcinatul cu afaceri al Zairului la O.N.U., a precizat că țara lui „nu intenționează să sesizeze Consiliul de Securitate în legătură cu agresiunea comisă de rebeli împotriva ei".

Premierul belgian Tindemans arată că guvernul său a dat instrucțiuni severe militarilor belgieni să nu participe direct la lupte. „Scopul acțiunii belgiene rămîne umanitar", declară el

21 mai. Parașutiștii francezi raportează că au zdrobit ultimul grup de rezistență al rebelilor din Kolwezi. Peste 150 de rezidenți străini ar fi fost uciși în cele opt zile, în care orașul s-a aflat sub controlul rebelilor.

22 mai. Agenția MEN arată — citînd o sursă a Ministerului de externe de la Cairo — că Egiptul urmărește cu deosebită îngrijorare evenimentele grave din provincia zaireză Shaba, care pun în pericol unitatea teritorială a unei țări frățești, membră a O.U.A.

Recentele evenimente din provincia Shaba au pus în pericol independența și suveranitatea Zairului și, prin caracterul lor, au introdus noi elemente de încordare și neliniște pe continentul african. Ele au adus prejudicii materiale și morale poporului zairez, eforturilor sale de întărire a independenței și suveranității țării.

Cronologie realizată de Dumitru Constantin

* Surse : *Agențiile de presă AZAP (Zair), Belga (Belgia), TASS (U.R.S.S.), JANA (Libia), „Angop" (Angola), MEN (Egipt), „France Presse", „Reuter", „Associated Press", „United Press International".*

FLASH

Constituție

Comisia parlamentară însărcinată cu redactarea proiectului viitoarei constituții spaniole a decis ca Spania să fie un stat aconfesional și să nu mai recunoască religia catolică drept o religie de stat. Se rupe, în acest fel, cu o tradiție veche de peste patru decenii. Articolul 15 al proiectului constituției menționează religia catolică, dar precizează, totodată, că „nici o confesiune nu va avea caracter statal".

Populație

Specialiștii indonezieni în probleme demografice au calculat că, pînă la sfîrșitul acestui secol, populația Indoneziei va atinge 200 milioane locuitori. În 1977, pe întreg cuprinsul țării au fost înregistrate 5 700 000 nașteri.

Conferință

Crucea Roșie Internațională a anunțat că următoarea sa conferință internațională va avea loc la Manila, în anul 1981. (Aceasta va fi prima reuniune a Crucii Roșii, care se va desfășura în Extremul Orient, din 1934). Conferința Crucii Roșii Internaționale se întrunește la fiecare patru ani și reunește reprezentanți ai societăților naționale de Cruce Roșie, Semiluna Roșie, ai Ligii societăților de Cruce Roșie, Comitetului Internațional al Crucii Roșii și ai statelor semnatare ale Convenției de la Geneva asupra regulilor de purtare a războiului. Ultima conferință a Crucii Roșii Internaționale a avut loc, anul trecut, la București.

Program

În perioada 1976–1982, întreprinderea de stat „Petroleos Mexicanos" (PEMEX) și-a propus realizarea unui program de investiții în valoare de 17 miliarde dolari. Prin înfăptuirea integrală a proiectelor, extracția va crește la 2,2 milioane barili pe zi, în 1982, din care 1,1 milioane vor fi destinate exportului. Pentru atingerea obiectivului fixat, sînt întreprinse eforturi susținute pentru multiplicarea prospecțiunilor geologice. În ultima vreme, ele au dus la detectarea – îndeosebi în statele Chiapas și Tabasco, din sud-estul țării – a unor noi zăcăminte de țiței, apreciate ca deosebit de bogate. „PEMEX" apreciază că, în prezent, rezervele de țiței ale țării se cifrează la 120 miliarde barili (un baril este egal cu 159 litri). Actualmente, producția mexicană de petrol se ridică la 1,2 milioane barili pe zi.

Candidați

Au fost desemnați membrii vest-europeni ai echipajului care va participa, în 1980, alături de astronauți americani, la zborurile laboratorului spațial „Spacelab" : trei oameni de știință din R. F. Germania, Elveția și Olanda. Cei trei oameni de știință vor începe, din luna iulie, antrenamente detaliate, în Europa occidentală și Statele Unite.

Taotbato

La aproximativ 430 mile sud-vest de Manila, în jungla din provincia Palawan, a fost descoperit un trib trăind în craterul unui vulcan stins, trib care, pînă acum, fusese subiectul mai multor legende din acea zonă. Autoritățile filipineze au anunțat că membrii tribului „taotbato" (oamenii de piatră) viețuiesc în cavități naturale, existente la diferite nivele ale pereților craterului, formează aproximativ 30 de familii, se hrănesc cu rădăcini și cartofi dulci, cultivați în regiunile înconjurătoare. Alt grup de „oameni ai epocii de piatră" – tribul tasaday – a fost descoperit în anul 1971, în centrul insulei Mindanao, dar cuprindea doar 28 de persoane. Spre deosebire de aceștia, membrii tribului taotbato par mai evoluați, folosesc unelte în cultivarea unui fel de tutun și în alte forme de agricultură primitivă și par să aibă și... un simț estetic primitiv: femeile poartă coliere multicolore din mărgele confecționate de trib.

Poezie

Primarul Parisului, Jacques Chirac, a deschis la 20 mai primul festival internațional de poezie de la Paris, festival care se va desfășura timp de o lună.

În drum spre New York, președintele cipriot Spyros Kyprianou a avut convorbiri la Atena cu premierul Constantin Karamanlis. Atenție deosebită a fost acordată problemei cipriote. După cum se știe, președintele Kyprianou a declarat că își reînnoiește propunerea de a se întîlni cu premierul turc Bülent Ecevit. „Sînt gata să-l întîlnesc pe premierul Turciei, fie în calitate de președinte al Ciprului, fie ca simplu particular"

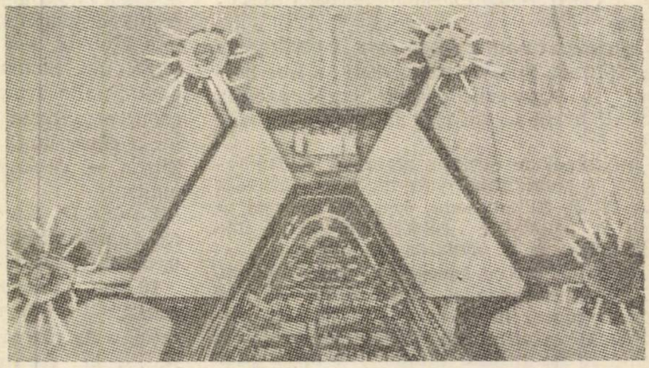

La 20 mai a fost inaugurat noul aeroport internațional al orașului Tokio, Narita, care a devenit acum aeroportul oficial al capitalei nipone. La 22 mai, primul avion aparținînd companiei „Japan airlines" a decolat de pe acest nou aeroport, dat în folosință cu șapte ani mai tîrziu decît data prevăzută. Situat la 65 km de capitală, aeroportul — dotat cu cele mai moderne instalații — a fost construit în scopul descongestionării circulației aeriene la Tokio și îndepărtării de oraș a surselor de zgomot. Cu toate acestea, inaugurarea — care trebuia să aibă loc în urmă cu o lună — a fost întîrziată datorită unor ample manifestații ale apărătorilor mediului și ale fermierilor din vecinătate. În imagine : *vedere aeriană a aeroporului Narita.*

Corul din Stuttgart, condus de Gotthilf Fischer, dînd un spectacol de muzică populară pe treptele Capitoliului, la Washington

Referendum

Controversatul referendum din Québec în legătură cu eventuala independență a acestei provincii canadiene ar putea avea loc anul viitor, a declarat săptămîna trecută primul ministru al Québecului, René Levesque, într-un interviu acordat rețelei de televiziune americane N.B.C. Cîștigînd alegerile, în toamna anului 1976, cu această idee, R. Levesque a amînat organizarea acestui referendum, întrucît, potrivit sondajelor, o mare parte a locuitorilor doresc doar o mai mare autonomie în cadrul confederației canadiene și nu desprinderea de aceasta.

Surpriză...

...pentru secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, pe aeroportul din Cointrin (Geneva). Sosit de la New York pentru a prezida o reuniune a Comitetului administrativ al O.N.U., Kurt Waldheim urma să se întoarcă în aceeași zi în metropola americană. A reușit să ajungă în ultima clipă la aeroport, a urcat în avionul companiei aeriene elveține, dar... toate locurile erau ocupate, inclusiv cele ce-i fuseseră rezervate. Kurt Waldheim s-a întors la New York a doua zi.

Una din persoanele arestate de poliția italiană la 19 mai, acuzate de a fi membre ale „Brigăzilor roșii" și de a fi participat la răpirea și asasinarea lui Aldo Moro. Operațiunile de căutare a membrilor organizației extremiste și de anihilare a acțiunilor lor continuă în întreaga Italie

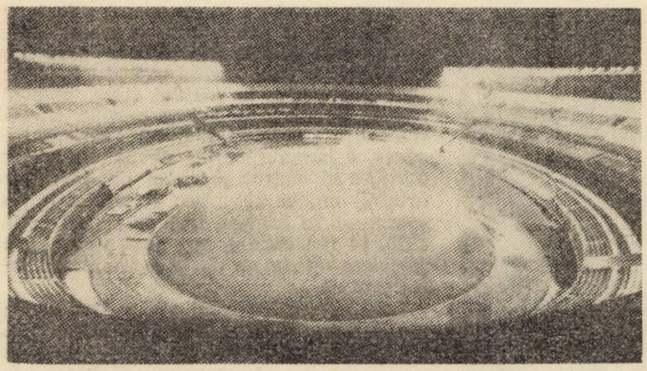

Stadioanele argentiniene sînt pregătite pentru marea competiție ce va începe la 1 iunie : „El Mundial"

Proiect

În cadrul sesiunii de primăvară a Adunării Populare Naționale a Republicii Algeriene Democratice și Populare a fost prezentat proiectul de lege privind „Statutul oamenilor muncii" în care sînt formulate drepturile la muncă și odihnă, la pensie, la desfășurarea activității sindicale și la creșterea calificării profesionale. În proiectul de Statut este prevăzută, de asemenea, durata zilei de muncă și cuantumul remunerațiilor după principiul : la muncă egală, remunerații egale. Printre obligațiile prevăzute de Statut se numără respectarea disciplinei muncii și răspunderea personală a celor ce muncesc pentru munca executată.

Dispariții

Un purtător de cuvînt al Comisiei pentru reglementările nucleare din Statele Unite a declarat că peste 11 kg de uraniu îmbogățit au dispărut, între septembrie 1976 și septembrie 1977, de la uzinele „Babcock and Wilcox" din Apollo, statul Pennsylvania. Ancheta aflată în curs n-a putut stabili dacă uraniul în cauză a părăsit sau nu porțile uzinei. În aceeași uzină, Comisia constatase dispariția a peste o jumătate de tonă de uraniu îmbogățit, de la punerea sa în funcțiune, în 1957.

Aminare

Guvernul britanic a renunțat să fixeze o dată precisă pentru intrarea în vigoare a sistemului metric în comerțul interior, a anunțat în Camera Comunelor Roy Hattersley, secretar de stat pentru problemele prețurilor. El a precizat că guvernul nu are în vedere sancționarea acelor comercianți care refuză să aplice sistemul metric, dar că rămîne, în continuare, favorabil adoptării cît mai rapide a acestuia în comerțul cu amănuntul. Agenția „France Presse" relatează că această intervenție a fost determinată de faptul că, în ultimele luni, s-a conturat un puternic curent de opinie împotriva aplicării sistemului metric, numeroși britanici, îndeosebi cei în vîrstă, manifestînd o atitudine puțin favorabilă abandonării prea repezi a acestui particularism insular.

Viitoarea regină a Iordaniei va fi Elisabeth Halaby, arhitectă în vîrstă de 26 de ani și fiică a fostului președinte al companiei Pan American World Airways, Najeeb Halaby. Căsătoria cu regele Hussein are loc la 25 mai

Accidente

Organizația internațională de prevenire a accidentelor – organizație care grupează 33 de țări – a anunțat, în timpul lucrărilor adunării sale generale anuale, desfășurată la Lisabona, între 17 și 19 mai, că, în mai multe țări cu un număr mare de automobile, procentul accidentelor a scăzut simțitor în ultimul timp, datorită adoptării mai multor măsuri : limitarea vitezei, controlul alcoolemiei, obligativitatea portului centurii de siguranță. Astfel, între 1970 și 1976, numărul de accidente la 100 milioane de vehicule-kilometri a scăzut de la 3,6 la 2,6 la sută în Marea Britanie, țară care se află pe primul loc din acest punct de vedere. Urmează Suedia, Norvegia, Japonia, Danemarca, Elveția, Franța, Spania.

Baze

Președintele filipinez Ferdinand Marcos a declarat că S.U.A. au acceptat reducerea substanțială a suprafețelor pe care le ocupă bazele lor militare Clark și Subic Bay din Filipine. „Este consecința logică – a precizat președintele – a recunoașterii jurisdicției guvernului filipinez asupra acestor baze".

Reclamă

Îngrijorată de tendințele protecționiste din S.U.A. și Europa occidentală, Brazilia – scrie revista „Newsweek" – a elaborat o serie de proiecte vizînd exporturi masive în țările africane. Astfel, „Interbrás" (companie comercială de stat) a unit 21 de firme de export într-un singur grup numit „Tama", care vizează, în principal, piețele din Africa de vest. Pe lîngă cumpărarea a 40 la sută din spațiile de depozitare a unor mari rețele comerciale din Africa occidentală, „Interbrás" a încheiat și un contract cu celebrul jucător de fotbal Pelé pentru... o campanie de reclamă. Sub sloganul „Tama și Pelé – tot ce-i mai bun din Brazilia", „Interbrás" consideră că va reuși să-și sporească simțitor vînzările de frigidere, automobile, avioane, aparate electrocasnice etc.

Inculpare

Guillermo Nova, transfug cubanez, implicat în acțiuni teroriste, a fost acuzat de tribunalul din Trenton (statul New Jersey) de participare la complotul încheiat cu asasinarea fostului ambasador chilian în S.U.A., Orlando Letelier. În 1974, Novo a fost arestat în Canada, pentru mai multe atentate cu bombe împotriva unor instalații cubaneze. Pus în libertate provizorie, el a participat la complotul încheiat cu asasinarea la Washington, în septembrie 1976, a fostului ambasador chilian.

Rezervor

În R. F. Germania, la Etzel, a fost inaugurat cel mai mare rezervor artificial subteran de petrol din lume, cu o capacitate totală de 10 000 000 tone, informează agenția DPA. Situat pe locul unei saline, la o adîncime de 1 000 pînă la 1 800 metri sub pămînt, rezervorul constă din 33 de caverne în formă de țigaretă. Pînă în prezent, în rezervor au fost depozitate 5,5 milioane tone de țiței. Costul instalațiilor s-a ridicat la 375 000 000 mărci. Agenția DPA menționează că, pentru amenajarea unei instalații similare la suprafață, ar fi fost nevoie de o sumă de 3–4 ori mai mare. Potrivit declarațiilor unui reprezentant al administrației rezervorului, securitatea instalațiilor este asigurată.

Rubrică realizată de Stelian Țurlea

DOCUMENTAR

SUDAN. Obiectivele planului şesenal de dezvoltare

Situat la confluenţa unor civilizaţii multiseculare, Sudanul, cel mai întins stat al Africii — cu o suprafaţă de peste 2,5 milioane kilometri pătraţi şi dispunînd de bogate resurse naturale — cunoaşte astăzi ritmul intens al prefacerilor înnoitoare pe calea progresului economico-social, cărora revoluţia de la 25 mai 1969 le-a conferit ample perspective. În cadrul politicii sale de dezvoltare, Sudanul acordă prioritate ramurilor de bază ale economiei naţionale, investiţiile fiind concentrate în sectoarele productive : agricultura — domeniu în care lucrează aproximativ 80 la sută din populaţia ţării — industria, îndeosebi cea de prelucrare a produselor agroalimentare, energetica, precum şi în transporturi.

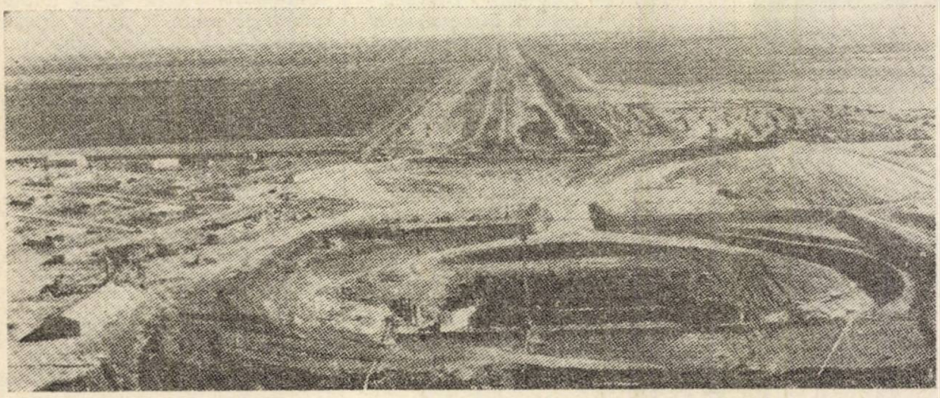

Hidrocentrala „Rahad", în curs de construcţie pe Nilul Albastru, va fi una dintre cele mai mari din Africa

Planul şesenal de dezvoltare, pentru perioada 1977—1983, prevede investiţii totale de 2 670 milioane lire sudaneze şi o rată anuală de creştere economică de 7,5 la sută, punînd accentul pe utilizarea cît mai eficientă a forţei de muncă, pe valorificarea intensă, în interesul naţional, a resurselor naturale, pe dezvoltarea armonioasă a tuturor regiunilor ţării. Sudanul dispune de un vast potenţial agricol — aproximativ o treime din suprafaţa totală poate fi cultivată sau utilizată pentru păşuni, iar condiţiile climatice îi permit, de asemenea, să devină unul dintre marii producători agricoli ai Africii. Nilul Albastru, Nilul Alb şi afluenţii acestora oferă o abundenţă de apă, care a favorizat realizarea celor mai mari sisteme de irigaţii din Africa tropicală, iar alte proiecte vor valorifica şi mai mult posibilităţile existente în această direcţie. Proiectul Rahad, realizat în bazinul Nilului Albastru, şi care a fost inaugurat în decembrie anul trecut, oferă o imagine sugestivă a progreselor înregistrate de poporul sudanez în domeniul punerii în valoare a imenselor resurse naţionale. Terenurile vaste de pe malurile legendarului Nil Albastru, neatinse de om timp de milenii, se transformă, acum, în ogoare înfloritoare, întinderile nesfîrşite ale deşertului sînt acoperite de lanuri de culturi de bumbac de calitate superioară, cu fibra lungă — „aurul alb", cum este denumită această mare bogăţie a ţării —, de arahide, susan, curmale, mei, sorg, porumb, grîu. Proiectul Rahad a fost realizat în numai patru ani. În prima fază, au fost irigate suprafeţe însumînd 300 000 acri, s-au amenajat 16 000 ferme agricole. Anual, în cadrul proiectului vor fi valorificate terenuri însumînd aproximativ 100 000 de acri. Se află în curs de construcţie 60 noi sate, precum şi unităţi de întreţinere a maşinilor şi utilajelor agricole, silozuri, şosele. Ca suprafaţă, proiectul Rahad este al treilea după cel de la Gezira-Managil, unde, pînă în prezent, au fost valorificate terenuri totalizînd 2 milioane de acri, şi după cel de la Khasar El Girba, unde s-au pus în valoare 400 000 acri de pămînt, dar beneficiază de mecanizarea aproape integrală a lucrărilor agricole. Un canal adînc de aproape patru metri transportă apa pe o distanţă de peste 80 kilometri de la staţia de pompare Roseires, de pe Nilul Albastru, unde se află un baraj şi o hidrocentrală. Aceasta este una dintre cele mai mari staţii de pompare din Africa. În prezent, funcţionează patru pompe, iar, în final, numărul lor se va ridica la 11, capacitatea totală de pompare atingînd 9,5 metri cubi de apă pe secundă.

În vederea creşterii potenţialului agricol al ţării, începînd cu actualul sezon s-a trecut la aplicarea unui program naţional de fertilizare a solului. Se manifestă preocupări intense pentru cultivarea mai multor varietăţi de bumbac, pentru extinderea culturilor de trestie de zahăr şi de grîu, astfel încît să fie acoperite, din resurse proprii, necesităţile consumului intern la aceste produse şi să se creeze disponibilităţi sporite pentru export.

Eforturile în direcţia creării şi dezvoltării industriei naţionale s-au concretizat, îndeosebi, în realizarea unor importante obiective menite să pună în valoare resursele naturale ale ţării : fabrici de egrenare a bumbacului, textile, de produse alimentare, de ciment, de pielărie şi încălţăminte, exploatări miniere etc. La sfîrşitul anului trecut, a intrat în funcţiune o nouă filatură modernă, care s-a adăugat întreprinderilor existente în industria textilă, relevînd dezvoltarea acestui important sector industrial sudanez. A început, de asemenea, să producă fabrica de zahăr de la Kenana, construită în mijlocul unei mari plantaţii de trestie de zahăr, şi se prevede realizarea altor două mari proiecte similare. Descoperirea, în zona ţărmului Mării Roşii, a unor importante rezerve de petrol şi a unor zăcăminte de minereu de fier — alături de resursele de aur, argint, zinc, cupru, mică, mangan ale subsolului sudanez — indică noi perspective pentru dezvoltarea economiei naţionale. Rafinăria de la Port Sudan, care va avea o capacitate de prelucrare de 200 000 barili pe zi, urmează să utilizeze, în viitorii ani, resursele de petrol recent descoperite.

O atenţie deosebită este acordată dezvoltării transporturilor şi telecomunicaţiilor, menite să contribuie la punerea în valoare a potenţialului economic al diferitelor regiuni ale ţării. Actualul plan de şase ani prevede alocarea unor fonduri importante pentru modernizarea şi extinderea reţelei de căi ferate, care totalizează, acum, 5493 kilometri lungime, astfel încît tonajul transporturilor feroviare să crească cu 61 la sută. Se preconizează, de asemenea, dezvoltarea şi modernizarea căilor rutiere, construirea de noi şosele asfaltate, în lungime de 1547 kilometri, şi creşterea tonajului transporturilor rutiere cu 31 la sută. Anul viitor se vor încheia lucrările de construcţie a şoselei Khartum—Port Sudan, care, împreună cu conducta petrolieră dintre capitală şi acest port, va avea o mare importanţă pentru dezvoltarea economică a regiunii în care se află capitala sudaneză. Sînt prevăzute, în acelaşi timp, investiţii pentru dezvoltarea transporturilor fluviale şi maritime, precum şi a celor aeriene. Totodată, telecomunicaţiile ocupă un loc important în cadrul planului de dezvoltare, urmînd ca, la actualele comunicaţii prin satelit, să se adauge, încă în cursul anului 1978, 24 noi canale, iar, anul viitor, să se realizeze un sistem de telecomunicaţii prin microunde.

La începutul acestui an, a fost organizată prima ediţie a Tîrgului Internaţional de la Khartum, care a oferit o imagine concludentă a realizărilor obţinute de Sudan în toate domeniile. Participarea ţării noastre la această importantă manifestare a constituit o nouă ilustrare a relaţiilor de prietenie şi colaborare româno-sudaneze. Vizitînd pavilionul României, preşedintele Republicii Democratice Sudan, Gaafar Mohammed El Nimeiri, a făcut aprecieri elogioase la adresa realizărilor industriilor constructoare de maşini, chimică, uşoară, alimentară şi din alte sectoare, evidenţiind, totodată, perspectivele dezvoltării relaţiilor de colaborare dintre cele două ţări.

Se cuvine relevat, de asemenea, faptul că, în cadrul sesiunii desfăşurate anul trecut la Khartum, Comisia mixtă româno-sudaneză de cooperare a convenit asupra acţiunilor viitoare de dezvoltare, adîncire şi diversificare a conlucrării în domeniile politic, economic şi cultural dintre cele două ţări. Totodată, s-a căzut de acord asupra unor măsuri menite să ducă la sporirea şi diversificarea schimburilor comerciale bilaterale, la dezvoltarea cooperării economice şi tehnice, la intensificarea schimburilor în domeniul învăţămîntului, ştiinţei şi culturii. Cu diverse prilejuri, a fost evidenţiată dorinţa reciprocă de a dezvolta, în continuare, cooperarea bilaterală în domeniile construcţiilor de maşini, industriei chimice, industriei lemnului şi materialelor de construcţii, industriei miniere, agriculturii. În cadrul cooperării fructuoase româno-sudaneze se înscrie şi participarea ţării noastre la realizarea, în Sudan, a unor obiective în domeniile construcţiilor, hidrocarburilor, industriei textile, agriculturii, transporturilor fluviale şi rutiere.

Întîlnirile şi convorbirile dintre preşedintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceauşescu, şi preşedintele Republicii Democratice Sudan, Gaafar Mohammed El Nimeiri, la Khartum, în anul 1972, şi la Bucureşti, în 1973, importantele documente şi înţelegeri convenite cu aceste prilejuri au adus o contribuţie de cea mai mare însemnătate pentru dezvoltarea relaţiilor de prietenie şi colaborare dintre ţările noastre, în deplină concordanţă cu năzuinţele popoarelor român şi sudanez, în folosul cauzei generale a progresului şi păcii în lume.

Sabina Diaconu

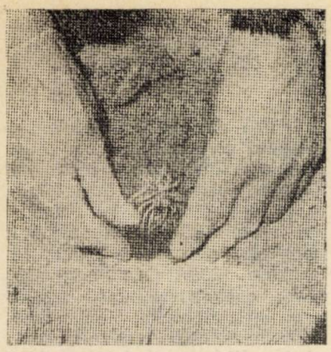

Mîini harnice au găsit un loc propice pentru semănat

Topografii desenează viitoarele amenajări ale pustiurilor

IN LUMEA ȘTIINȚEI

DEȘERTURILE — realități, pericole, posibilități (II)

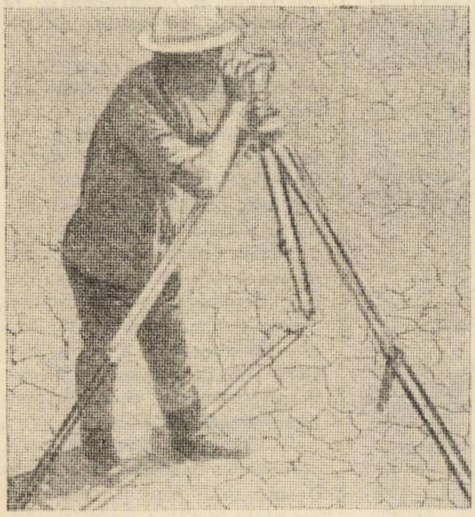

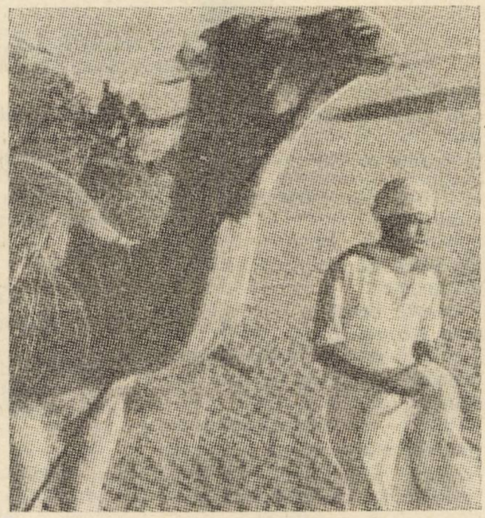

Animalul cel mai prețios pe întinderile fără de sfîrșit și fără de apă

Este amenințat Pămîntul de pustiire ?

Mai întîi au circulat cîteva știri, cărora li s-au alăturat apoi chemările în ajutor, pentru ca în cele din urmă să ia proporțiile unei catastrofe : din anul 1968 și pînă în 1973–1974, în zona de stepă din Sahel, la extremitatea sudică a Saharei, nu a plouat aproape deloc, adică mai puțin încă decît de obicei. Zone întinse din Mauritania, Senegal, Volta Superioară, Niger, Ciad, dar și din Kenya, Etiopia, Somalia și Tanzania au secătuit în sensul cel mai propriu al cuvîntului. Animalele au murit din lipsă de nutreț, între 100 000 și 250 000 de oameni au pierit de foame și epuizare, două milioane de nomazi și-au pierdut jumătate, iar în cazurile extreme pînă la 90 la sută din șeptel, 15 000 000 de agricultori nu au putut obține decît cel mult jumătate din recolta lor normală anuală.

Numeroase state și organizații internaționale au încercat să vină, pe măsura posibilităților, în ajutorul celor afectați de secetă. Specialiștii au atras atenția — ca un semnal de alarmă — că în zonele uscate au existat și în trecut și vor exista și pe viitor perioade de secetă, din cauza lipsei de precipitații. Ei au relevat că seceta a contribuit la procesul de transformare în deșert a acestor teritorii, dar nu l-a provocat. Catastrofa din Sahel ilustrează, într-o anumită măsură, ce s-ar întîmpla dacă procesul deșertificării rapide a unor mari suprafețe care pînă acum erau productive n-ar fi stopat.

Au fost date publicității fapte și cifre de natură să îngrijoreze :

— La extremitatea sudică a Saharei, condițiile de deșert s-au extins în ultimele cinci decenii cu 65 000 000 hectare, ceea ce înseamnă în medie 1,3 milioane ha pe an. La extremitatea nordică a Saharei (în special în Algeria), anual se pierd, prin înaintarea deșerturilor, aproximativ 100 000 de hectare care au fost cultivabile ;

— În Sudan a fost înregistrată o prelungire spre sud a formațiunilor de vegetație aridă cu 150 km în 20 de ani, sau cu 7,5 km pe an ;

— În ultimii 50 de ani, „expansiunea" pustiului indian Thar a fost de 13 000 ha anual.

Ceea ce se înțelege prin „deșertificare" sau „pustiire" nu are nimic comun cu înaintarea plană a deșerturilor „naturale", condiționate climatic. Deșertificarea este mai degrabă tendința pe termen lung de extindere a condițiilor deșertice în regiuni inițial productive ; ea are un caracter global. Ea este rezultatul acțiunii omului asupra sistemelor ecologice ale teritoriilor aride și semiaride printr-o prelucrare a terenului de așa manieră încît se ajunge la diminuarea productivității biologice a randamentului culturilor, a potențialului de creștere a animalelor și a premiselor și posibilităților de viață pentru oamenii care trăiesc în zonele respective.

15 la sută din populația globului este afectată

În zonele aride ale globului trăiesc în prezent între 600 și 700 milioane de oameni ; aceasta reprezintă circa 15 la sută din populația globului. Dacă deșertul continuă să progreseze cu intensitatea de pînă acum, practic toți locuitorii zonelor respective pot fi afectați mai mult sau mai puțin de urmările fenomenului. Acest lucru este deosebit de valabil pentru cele 450 000 000 de persoane a căror bază a existenței o constituie agricultura, dar și pentru cea mai mare parte a locuitorilor din zonele urbane.

Încă de pe acum, circa 78 000 000 de oameni trăiesc în regiuni care au devenit sterpe în urma fenomenelor de eroziune, formare a dunelor de nisip și extindere a nisipului, salinizare etc. Dintre aceștia, probabil o treime reușesc — fie datorită faptului că au o ocupație la oraș, un venit mai mare sau sînt favorizați de alți factori — să evite sau să atenueze urmările directe ale deșertificării. Straturile cele mai sărace ale populației, în special cei ce se ocupă cu agricultura și pășunatul (circa 50 000 000) își pierd baza existenței, sînt nevoite să migreze în orașele suprapopulate sau în alte locuri, unde de regulă nu găsesc condiții mai favorabile de existență, locuit și hrană.

Să fie oare modificarea climatului declanșatorul ?

Se pune deseori întrebarea dacă nu cumva schimbarea climatului este vinovată de progresul fenomenului de deșertificare. Incontestabil că pe planeta noastră au existat oscilații de lungă durată ale climei care au dus la schimbarea granițelor zonelor aride condiționate climatic. Există numeroase indicii că, cu peste 20 000 de ani în urmă, actuala climă saharianā se întindea cu 400 kilometri mai la sud, în vreme ce, pe de altă parte, în actuala Sahară centrală trebuie să fi existat condiții de umiditate considerabil mai mare decît în prezent. Și zona uscată din nordul Indiei se afla cu peste 8 000 de ani în urmă cu 1 000 km mai spre vest. Toate datele climaterice de care dispunem nu ne oferă însă nici un indiciu cert că în ultimii 500 sau 1 000 de ani, în special în ultimele decenii, s-ar fi produs de la sine asemenea schimbări de climă sau că ele se produc în momentul de față. Aceste date demonstrează mai curînd că, bunăoară, în America de Nord nu a survenit în ultimii 100 de ani nici o modificare a cantității precipitațiilor și același lucru este valabil și pentru pustiul Thar din India și Pakistan. Totuși, nu este exclus ca regiunile aflate în proces de deșertificare să influențeze ele, printr-o mai mare reflexie și iradiere, prin furtuni de praf și altele, climatul în sensul diminuării cantității de precipitații, ceea ce, la rîndul său, favorizează procesul de deșertificare. Cert este și faptul că în zonele uscate cantitățile de precipitații sînt supuse unor oscilații foarte puternice și repartizate inegal pe parcursul anului. Fără îndoială că variabilitatea precipitațiilor și absența lor completă în perioadele de secetă constituie un factor de deșertificare, dar **numai unul** și în nici un caz cauza fenomenului.

Ecosistemele din zonele aride sînt și ele foarte sensibile și vulnerabile la schimbările echilibrului natural sub influența prelucrării pămîntului. Ca urmare a cantităților mici de apă, formarea substanțelor organice este mică, vegetația relativ slab reprezentată, efectul ei de protecție a solului este minim. Asemenea soluri au o stabilitate structurală extrem de mică. Vegetația și proprietățile solului, precum și dezagregarea sub efectul agenților atmosferici favorizează eroziunea eoliană. Orice distrugere a stratului natural de plante prin practicarea agriculturii, prin construcția de șosele sau minerit poate duce la distrugeri mari ale solului, dacă nu se ține seamă de anumite limite de producție în cadrul condițiilor ecologice amintite. Orice intervenție în condițiile naturale ale acestor regiuni aride care nu ține seama de acest echilibru ecologic labil reprezintă o proastă utilizare a solului și, în consecință, duce la deșertificare.

Urmările dominației coloniale

Cea mai mare parte a statelor periclitate de deșertificare, în special în Africa și Asia, au fost, pînă relativ de curînd, colonii ale puterilor imperialiste. Ele au fost supuse exploatării politice în scopul exploatării economice, care, de cele mai multe ori, nu ținea seama de condițiile și posibilitățile de viață ale populației, precum și de condițiile mediului înconjurător. Practicile coloniale și neocolonialiste, orientate unilateral spre producția anumitor materii prime, alimente și mirodenii, precum și puternicele oscilații și manevrări ale prețurilor pe piața mondială capitalistă au creat în multe regiuni condiții care nu puteau decît să favorizeze deșertificarea. Astfel, una din principalele cauze ale imensei distrugeri și erodări a solului în Algeria constă în faptul că, în urma acaparării de către colonialiști a unei mari părți din terenurile cele mai fertile, un număr considerabil de agricultori autohtoni au fost nevoiți să se mute în zonele submontane și la munte și să înceapă să practice agricultura pe un sol puternic afectat de eroziune.

Distrugerea prin pășunatul excesiv

Există în principal trei cauze care generează deșertificarea sau pericolul ei : pășunatul excesiv, agricultura practicată pe un sol inadecvat și tăierea copacilor și a arbuștilor.

Pe cele 3,6 miliarde de hectare care în zonele aride sînt folosite pentru pășunat, procesul de deșertificare începe, de regulă, prin pășunatul excesiv practicat în perioadele secetoase și în anii cu cantități mici de precipitații. Acolo unde vegetația, și așa sărăcăcioasă, este complet mîncată de animale, încep să se extindă porțiunile de teren care nu sînt acoperite de plante și asupra cărora acționează nu numai trecerea animalelor, ci și scurgerea apei de la sol și eroziunea. Regenerarea naturală a vegetației este perturbată, calitatea și cantitatea nutrețului se reduc, productivitatea terenului scade. În cele din urmă, terenul devine impropriu pentru pășunat.

Periculoasele „zone de hotar"

Practicarea agriculturii pe aproximativ 200 000 000 ha în zonele uscate presupune, de regulă, o înlăturare a vegetației naturale și o prelucrare anterioară mai mult sau mai puțin intensivă a solului. Aceasta înseamnă o intervenție mult mai substanțială în ecosistemele naturale decît în cazul pășunatului. Dacă zonele acoperite de iarbă sînt transformate în pămînt cultivabil, ele rămîn pentru o perioadă mai îndelungată – bunăoară un an – fără vegetație, fiind supuse unor puternice fenomene de eroziune. Pentru a cita numai un exemplu, vom arăta că în deceniul al patrulea milioane de hectare de teren din S.U.A. au căzut victimă acestui fenomen.

Un loc de odihnă și refacere a forțelor după zeci de kilometri de deșert nisipos

O altă cauză a deșertificării, care progresează în prezent în ritm accelerat, o reprezintă extinderea – care se practică în ultimele decenii pe toate continentele – a suprafețelor cultivate pe „zonele de hotar", adică în zonele uscate improprii agriculturii, dar care sînt bune pentru un pășunat rațional.

Există cazuri în care în asemenea zone, ca urmare a oscilațiilor cantităților de precipitații, din zece ani se obțin doar în trei-patru ani recolte, și aceasta nu pe întreaga suprafață. Deoarece numai o mică parte din ceea ce este semănat răsare și crește, aceasta înseamnă reducerea învelișului vegetal. La aceasta se adaugă faptul că, odată cu creșterea în intensitate a practicării agriculturii, structura solului este perturbată și distrusă.

Fenomenul deșertificării, ca urmare a practicării unei agriculturi ce nu corespunde condițiilor ecologice, se întîlnește în numeroase țări din nordul Africii, zona Mediteranei, Orientul Apropiat și Mijlociu, zona Sahelului și chiar în America. Și în ciuda extinderii suprafețelor, producția de cereale pe locuitor a scăzut în multe țări sau în multe regiuni.

Dar de ce sînt periclitate suprafețe pe care se practică agricultura cu ajutorul irigațiilor ? Irigațiile greșit practicate, care nu țin seama de condițiile existente, pot duce la pierderea totală a fertilității și, implicit, la deșertificarea unor suprafețe în trecut foarte productive. În lume, 125 000 de hectare sînt afectate anual de acest fenomen. Dacă sărurile existente în sol sau aduse odată cu apa de la irigații nu sînt îndepărtate în măsură suficientă, ele salinizează solul ; astfel se pierd în toate zonele aride irigate porțiuni substanțiale din suprafața irigată, care devin inadecvate pentru agricultură și chiar pentru orice utilizare.

Cine taie arborele „gao"

Sultanul din Zinder, un mic stat precolonial din Nigerul de astăzi, instituise o lege aspră : „Cine taie un arbore gao, celuia trebuie să i se taie capul". Iar păcătosul era luat în zori și dus sub un arbore gao, unde călăul îi reteza capul. O pedeapsă draconică, e adevărat, dar nu inexplicabilă, dacă ne gîndim la urmările pe care le-a avut pentru zona Sahelului tăierea aproape în întregime a pădurilor de acest gen. Acest arbore, cu rădăcinile sale care au o lungime pînă la 200 m, poate extrage chiar și în vremurile de mare secetă apă din subteran. Ecologii apreciază că el a contribuit timp de secole la oprirea înaintării pustiului în această zonă.

Dar nu este vorba numai de arborele gao. Tăierea copacilor și a arbuștilor pentru obținerea de lemn de foc constituie și ea o cauză larg răspîndită a fenomenelor de deșertificare în toate zonele aride ale globului. Pentru milioane și milioane de oameni tocmai din țările în curs de dezvoltare lemnul reprezintă singura sursă de energie și, deci, o bază a existenței, chiar și în țări producătoare de petrol. Potrivit estimărilor, între 50 și 65 la sută din cantitatea de lemn care se taie în lume se folosește ca lemn de foc, ceea ce corespunde unei cantități de 2,3 milioane tone cărbune. Chiar dacă se ține seama de regenerarea naturală a resurselor lemnoase, o familie alcătuită din cinci persoane poate distruge anual copacii și arbuștii de pe o suprafață de aproape un hectar. Numai în Africa, în Orientul Mijlociu și Apropiat, peste 100 000 000 de oameni depind de această sursă de energie. Ei pot provoca pierderi de 25 000 000 hectare pe an.

■

Seceta din zona Sahelului și urmările ei pustiitoare au atras atenția opiniei publice mondiale asupra fenomenului deșertificării. În decembrie 1974, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a adoptat rezoluția 3337, prin care se cerea convocarea unei conferințe internaționale, în anul 1977, în această problemă. Pentru pregătirea conferinței au fost stabilite următoarele sarcini :

– elaborarea unei hărți a deșertificării ;

. – culegerea și interpretarea tuturor informațiilor disponibile cu privire la deșertificare și la consecințele ei pentru dezvoltare ;

– pregătirea unui plan de acțiune în domeniul combaterii deșertificării.

Pregătirea conferinței a fost încredințată directorului executiv al UNEP (Programul Națiunilor Unite pentru Mediul Înconjurător) și consiliului de conducere al UNEP. Coordonarea activităților a căzut în sarcina secretariatului Conferinței de la Nairobi (Kenya), care a avut loc, între 29 august și 2 septembrie 1977, sub denumirea de Conferința Națiunilor Unite asupra Deșertificării, UNCOD.

Au fost prezentate rezultatele cercetărilor anterioare sub forma a șase studii de caz în probleme-cheie ale procesului de deșertificare. Alte studii – peste 15 – au fost elaborate din însărcinarea guvernelor diferitelor țări și puse în circulație la conferință. Alte lucrări de cercetare s-au referit la posibilitățile de cooperare transnațională sau regională.

Lupta împotriva deșertificării se dă la diferite niveluri. În primul rînd, se pune problema frînării procesului de deșertificare și, în măsura posibilului, chiar a opririi lui, apoi aceea a transformării terenului deșertificat în zonă fertilă. Deoarece costul unor asemenea măsuri crește odată cu gradul deșertificării, și aici este valabil principiul că „e mai simplu și mai ieftin să previi decît să vindeci".

De aici rezultă că lupta împotriva extinderii deșerturilor nu trebuie dusă ca o campanie, ci mai degrabă sub forma unui complex de planuri, pe termen lung, de dezvoltare a economiilor naționale ale fiecărei țări, care să aibă drept scop prioritar progresul social și îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației afectate.

Cea mai mare parte a măsurilor pot fi înfăptuite la nivel național. Dintre măsurile la nivel internațional fac parte, bunăoară, coordonarea activităților diferitelor organizații specializate ale O.N.U. care se ocupă de dezvoltarea zonelor aride – UNEP, FAO, UNESCO, OMM, OMS etc.

POSTA REDACTIEI

„Monstrul" din Loch Kishorn

Ilie Parascan, Brăila. Încercăm să vă furnizăm informaţiile suplimentare pe care le-aţi solicitat. Greutatea platformei petroliere britanice ce urmează a fi instalată în zona Mării Nordului la sfîrşitul acestei luni, poreclită de constructori „monstrul din Loch Kishorn", cîntăreşte 601 200 tone. Calculată de la bază pînă la vîrful sondei de foraj, înălţimea platformei este egală cu aceea a unui zgîrie-nori cu 70 de etaje, respectiv 236 metri, fiind cea mai mare platformă marină realizată vreodată de mîna omului. Colosul plutitor a fost construit la Loch Kishorn, în nord-vestul coastei scoţiene, unul din puţinele locuri unde marea adîncime a apelor golfului au permis ridicarea unei platforme de asemenea dimensiuni.

„Monstrul" va fi transportat la cîmpul petrolifer britanic marin Ninian, situat la nord-estul insulelor Shetland, de 8 remorchere de mare capacitate (totalizează 80 000 cai putere). Cei 800 de kilometri pînă la punctul terminus al călătoriei vor fi străbătuţi în circa 16 zile, viteza de înaintare fiind de 2—3 kilometri pe oră. În cursul remorcării, la bordul platformei se vor afla 50 de oameni — personal tehnic şi de navigaţie.

Transportarea platformei a fost pregătită, de luni de zile, pînă în cele mai mici detalii. Experţii au explorat, la bordul mai multor nave, ruta ; ei au sondat adîncimea apei, au cartografiat curenţii şi au înregistrat nivelul mareei. De-a lungul rutei au fost instalate 14 radiobalize, ce vor ajuta două sisteme de navigaţie diferite la stabilirea minut de minut a poziţiei platformei. Un computer aflat la bordul acestuia compară permanent datele, declanşînd alarma la o eventuală înclinare.

Vremea deţine un rol-cheie în remorcare, o asemenea manevră putînd avea loc în Marea Nordului numai în perioada mai-septembrie, cînd nivelul furtunilor este scăzut. Pentru informaţii curente asupra evoluţiei vremii, meteorologii de la bordul platformei primesc de la serviciile de resort britanice, franceze, norvegiene şi vest-germane nu numai datele obişnuite în navigaţie, ci şi imagini recepţionate prin satelit.

Cînd platforma va ajunge la destinaţie, rezervoarele sale vor fi umplute cu apă, în vederea scufundării bazei spre solul marin. Prima fază a înaintării spre adînc se va termina cînd baza va ajunge la 2 metri deasupra fundului marin (aflat la 135 metri de suprafaţă), acţiune ce va dura 9 ore ; apoi baza platformei va fi lăsată să cadă liber, pentru a se „implanta" cît mai temeinic în nisipul mării. Potrivit calculelor, „şorţul" de oţel al bazei, care, cu cei 140 metri diametru, depăşeşte Trafalgar Square din Londra, va pătrunde circa 4 metri în solul marin, făcînd astfel ca, la suprafaţă, platforma să poată rezista chiar valurilor de 30 metri înălţime. **Fotografia** elementelor platformei aflate deasupra nivelului mării, completată cu o schiţă a părţii aflate sub apă, vor întregi, sperăm, informaţiile oferite asupra acestei platforme petroliere-gigant.

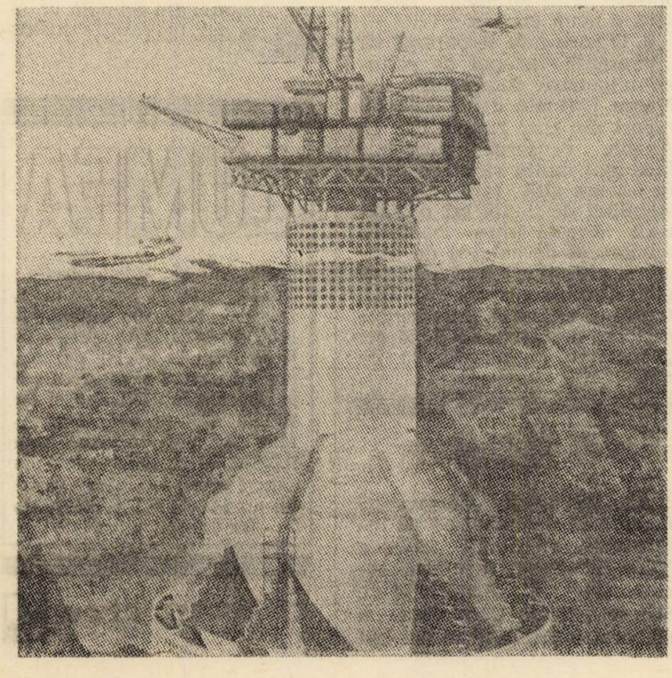

Ovidiu Mareş, Bucureşti. Potrivit revistei „Town and Country", omul cel mai bogat din S.U.A., după moartea lui Howard Huges şi Paul Getty, este un newyorkez în vîrstă de 80 de ani, Daniel Ludwig, a cărui avere se ridică la aproximativ 3 miliarde dolari. Revista menţionează că Daniel Ludwig posedă a treia flotă comercială din lume, împreună cu societatea „National Bulk Carriers", hoteluri, companii de asigurări şi de credite în domeniul imobiliar, la New York şi în Australia etc. De asemenea, posedă terenuri însumînd o suprafaţă de 1,4 milioane de hectare în Brazilia, „fără îndoială, cel mai vast domeniu particular din emisfera occidentală" — remarca publicaţia. Averea lui Daniel Ludwig este tot atît de mare cît a familiilor Du Pont din Wilmington (statul Delaware) şi Mellon din Pittsburgh (statul Pennsylvania) la un loc, acestea două urmînd în clasamentul primelor 100 de familii bogate din S.U.A. Pe locurile al patrulea şi al cincilea se află familiile Getty din Los Angeles şi Rockefeller din New York. Familia Kennedy, cu o avere estimată la 300—400 milioane dolari, figurează printre ultimele pe lista primelor 100 de familii bogate din S.U.A.

Ion Slăvescu, Bucureşti. Monumentul la care vă referiţi se află în Afganistan şi anume în regiunea Gur, fiind plasat la o înălţime de peste 1500 metri. Este vorba despre minaretul Jam — o excelentă expresie a artei medievale a Orientului, construit în timpul dinastiei Gurizilor (secolul XII, Afganistanul de vest). Minaretul are înfăţişarea unui con, împodobit cu trei balcoane frumos ornamentate. Înălţimea sa totală este de 65 metri. În interior are o scară în spirală care urcă pînă la primul balcon, dar continuă şi în subteran. Acest lucru, ca şi faptul că nu a fost descoperit vreun mijloc de pătrundere în minaret au făcut să se presupună că el avea legătură, printr-un tunel, cu moscheea, cetatea şi palatul de pe celălalt mal al rîului Hari-Rud. Dar opiniile specialiştilor asupra genezei şi a istoriei minaretului rămîn controversate.

Doru Cojan, com. Moraviţa, judeţul Timiş. Adresaţi-vă, pentru răspuns, unei reviste de specialitate, de pildă, „Revistei Economice". În orice caz, sigla de care vorbiţi nu are semnificaţia pe care i-o atribuiţi, ci aceea că produsul este înregistrat (de la cuvîntul englezesc „registered"), cu alte cuvinte că este o „marcă înregistrată".

Arhipelagul Cook

Marina Iliescu, Cluj. Arhipelagul Cook este format din 15 insule de origine vulcanică şi coraligenă, situate în Oceanul Pacific, la 2 600 km nord-est de Noua Zeelandă. Insulele, care totalizează o suprafaţă de 234 kmp şi au o populaţie de peste 19 000 locuitori, sînt dispuse, geografic, în două asociaţii, situate la o distanţă de 320 km : cea nordică, avînd şapte atoli (Manihiki, Pukapuka, Penrhyn ş.a.) şi alta sudică, constituită din opt insule vulcanice (Rarotonga, Mangaia, Aitutaki ş.a.). Centrul administrativ al arhipelagului este oraşul Avarua — port şi aeroport — din insula Rarotonga. Clima este tropicală, cu precipitaţii bogate ; în insulele coraligene însă, sînt frecvente perioadele de insuficienţă a apei. Ocazional, bat uraganele. Insulele au fost descoperite în anul 1773 de celebrul navigator James Cook, de care se leagă şi numele arhipelagului. Ocupate de Marea Britanie în 1888, cedate Noii Zeelande în anul 1901, insulele Cook sînt, potrivit legii din august 1965, teritoriu autonom în asociaţie cu Noua Zeelandă. Activitatea legislativă este exercitată de înaltul comisar şi de Adunarea Legislativă, formată din 22 membri, aleşi prin vot direct, pe o perioadă de 4 ani. Activitatea executivă este exercitată de înaltul comisar şi de un cabinet condus de liderul partidului majoritar în Adunarea Legislativă. În cursul alegerilor desfăşurate în luna martie a.c., victoria a revenit Partidului Insulelor Cook, care a obţinut 15 din cele 22 mandate. Economia se bazează pe resursele agricole : cocotieri, manioc, banane, ananas, tomate, citrice, care asigură, totodată, şi exporturile. Pescuitul şi creşterea vitelor sînt, de asemenea, vechi îndeletniciri ale locuitorilor insulelor.

Vasile Hotăriş, loc. Petriş, jud. Arad. „Clubul de la Roma", creat la începutul anilor '60, reuneşte o serie de oameni politici, de ştiinţă, nu de afaceri, din ţări occidentale, care şi-au propus să sprijine şi să impulsioneze abordarea unor probleme globale ale lumii contemporane (energia, alimentaţia, relaţiile monetare, poluarea etc.). Sub egida „Clubului de la Roma" au apărut pînă în prezent trei rapoarte : „Limitele creşterii", „Omenirea la răspîntie" şi „Restructurarea ordinii internaţionale" (ultimele două traduse şi în limba română). Se fac pregătiri pentru un nou raport cu privire la procesul de învăţare (instruire).

Ziua Soarelui în S.U.A.

Ioana Bălășescu, București. Manifestările dedicate „Zilei Soarelui", care a fost sărbătorită la 3 mai în Statele Unite, au început odată cu răsăritul soarelui, pe coasta Atlanticului și s-au încheiat pe țărmul Pacificului, la apusul soarelui. Peste 700 de persoane au urcat pe muntele Cadillac, de pe insula Mount Desert (statul Maine), primul punct de pe teritoriul S.U.A. unde apare soarele, salutînd apariția astrului zilei cu o străveche incantație indiană : „Wah taho, wah taho, wah taho" („răsari, răsari, răsari"). A fost respectat ritualul străvechi, toți cei prezenți formînd un semicerc impresionant pe vîrful acestui munte. Pe măsură ce răsăritul soarelui avansa pe teritoriul S.U.A., manifestări festive au fost organizate în toate regiunile țării, cu participarea a zeci de mii de oameni.

Președintele Jimmy Carter, la inițiativa căruia a fost sărbătorită „Ziua Soarelui", a rostit o alocuțiune la Institutul pentru cercetări în domeniul energiei solare de la Golden (statul Colorado), în care a anunțat un ansamblu de măsuri vizînd încurajarea eforturilor desfășurate pe plan național pentru utilizarea rapidă a tuturor resurselor energiei solare. El a arătat, totodată, că a decis alocarea suplimentară a 100 milioane dolari în acest scop, totalul fondurilor destinate dezvoltării folosirii energiei solare atingînd, în 1978, 600 milioane dolari. Carter a menționat că o mare parte din necesarul energetic american ar putea fi asigurat, în anul 2000, de energia solară.

La Washington, peste 20 000 de persoane au petrecut ziua sub razele calde ale soarelui de primăvară, adunați în jurul monumentului dedicat lui George Washington, care părea un uriaș cadran solar. Au avut loc spectacole în aer liber, au fost audiate concerte de muzică populară americană. La New York, festivitățile s-au desfășurat în Piața Națiunilor Unite, iar la Boston, pe străzile orașului, au avut loc adevărate spectacole, cu cîntece și dansuri. Organizate de asociațiile și instituțiile care se ocupă de resursele energetice și de protecția mediului înconjurător, multe dintre aceste manifestări au inclus demonstrații ale posibilităților de utilizare în practică a energiei solare. Astfel de demonstrații tehnice au fost organizate la Universitatea din Miami, la Los Angeles, unde Muzeul Științei și Industriei a expus trei prototipuri ale unor automobile propulsate cu ajutorul energiei solare, precum și în diferite alte locuri, unde au fost prezentate produse alimentare preparate prin utilizarea energiei solare. Deși în multe regiuni ale S.U.A. cerul a fost acoperit de nori, în unele a plouat sau chiar a nins, entuziaștii „Zilei Soarelui" nu au pregetat să participe la festivități.

Situația din Comore

Marin Teodorescu, Alexandria. În urma loviturii de stat din Comore (13 mai a.c.) s-a format un directorat compus din militari și civili care are în fruntea sa pe Said Atthoremani, fost ministru în guvernul condus pînă atunci de președintele Ali Soilih. Reamintim că Ali Soilih preluase, și el, puterea printr-o lovitură de stat ce a declanșat-o la 3 august 1975 și în urma căreia a fost răsturnat primul președinte al țării, Ahmed Abdallah.

După cum s-a precizat la Moroni — capitala țării — lovitura de stat a fost înfăptuită fără violențe majore, iar președintele înlăturat a fost plasat sub arest la domiciliu. De asemenea, după evenimentele din 13 mai, în Comore a fost anunțată suspendarea temporară a comunicațiilor între cele trei insule ale arhipelagului — Grande Comore, Anjouan și Mohéli (Despre a patra insulă a arhipelagului, Mayotte, se știe că autoritățile locale au optat pentru o soluție separatistă, condamnată la Moroni, respinsă de către O.U.A. și chiar de O.N.U.).

Între primele măsuri luate de directoratul militar se află cele privind crearea unei Adunări Naționale Populare și elaborarea unei noi Constituții. În ce privește repartizarea funcțiilor semnalăm că Abdallahi Mohamed a fost numit prim-ministru și șef al guvernului, el fiind însărcinat și cu problemele sociale, justiției, economiei, comerțului și finanțelor. Abbas Djoussuf, fost ministru de stat însărcinat cu probleme externe, pe care Ali Soilih îl înlăturase din guvernul său, se va ocupa de problemele apărării naționale, ale securității interne, transporturilor și telecomunicațiilor.

Ionescu Ștefan, str. Mașina de pîine, nr. 69, sect. 2, București, cod 72218, telefon 87 69 41, vinde colecția revistei „Lumea" pe anii 1974—1977.

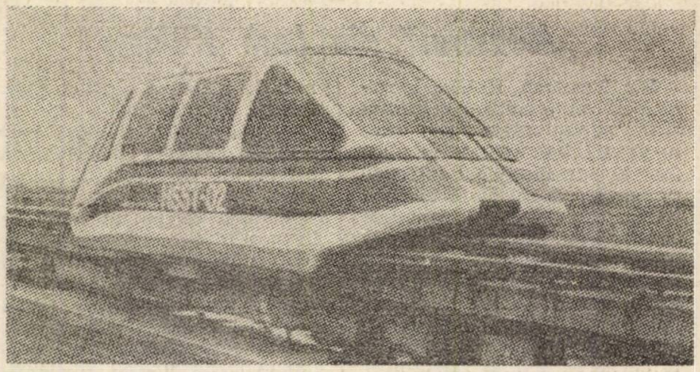

George Spînu, Ploiești. Printre cele mai rapide mijloace de transport feroviar este trenul cu 9 locuri care atinge 100 km în 15 secunde și care leagă Tokio de noul aeroport al capitalei nipone, Narita.

Dana Ionescu, București. 1. Muzeul la care vă referiți există. El se află în localitatea olandeză Arnhem și adăpostește mărturii ale celebrei bătălii, din 1944, dintre trupele aliate și cele germane, considerată drept unul din cele mai sîngeroase momente din cronica celui de-al doilea război mondial. „Operațiunea Arnhem" a reprezentat o tentativă a aliaților, cu participarea primei divizii aeropurtate britanice și a unor unități de parașutiști ai forțelor armate ale S.U.A., Canadei și Poloniei, de a captura podul Arnhem, pentru a permite aliaților să scurteze drumul lor spre Germania nazistă. După cum se știe, această tentativă s-a dovedit un dezastru, ca urmare a unei contraacțiuni a forțelor hitleriste, care a dus la pieirea a mii de militari aliați. Muzeul de la Arnhem, inaugurat de olandezi în 1949, a fost lărgit treptat, prin colectarea de noi obiecte, care au făcut necesară o nouă clădire.

2. O știre care se pare că vă interesează : grupul de acțiune împotriva fumatului din Marea Britanie a publicat un raport din care rezultă că, în Anglia, cancerul pulmonar face mai multe victime decît în oricare altă țară, medicii stabilind de multe ori o legătură directă între creșterea numărului de bolnavi de cancer și creșterea numărului fumătorilor. Se citează, de pildă, faptul că numărul femeilor fumătoare a crescut de două ori și jumătate în ultimii 20 de ani.

Fisiune

Al. Zărnescu, Brașov. O noutate în domeniul ce vă interesează. Fizicianul sovietic Vilen Strutinski, membru corespondent al Academiei de Științe a R.S.S. Ucrainiene, a elaborat o teorie nouă privind procesul fisiunii nucleelor unor elemente cum sînt uraniul, plutoniul și altele. El a demonstrat experimental că, în timpul fisiunii, nucleele grele trec prin două bariere ; la început se modifică structura lor — nucleul se alungește, iar apoi se produce fisiunea. Descoperirea modifică vechea concepție privind procesul fisiunii nucleelor atomice, formulată de fizicianul danez Niels Bohr, laureat al Premiului Nobel. Ea explică apariția unor nepotriviri între teorie și practică, în timpul lucrului cu particulele elementare la institutul de la Dubna. Lucrările savantului au importanță teoretică și practică, ușurînd, într-o oarecare măsură, descoperirea de noi elemente supergrele.

Traian Mureșan, com. Odoren, jud. Satu-Mare. Antonio De Spinola, fost general și fost președinte al Portugaliei imediat după „revoluția garoafelor roșii" de la 25 aprilie 1974, se află în prezent în Portugalia ; pensionat, el a declarat că nu mai intenționează să participe în nici un fel la viața publică ; în urmă cu un an, Antonio De Spinola anunțase că își pregătește memoriile.

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

Bucuria copiilor — fericirea părinţilor!

Oferiți copiilor dv., de 1 Iunie — ziua lor —, jucării care le stimulează fantezia și le dezvoltă îndemînarea.

Magazinele și raioanele specializate ale COMERȚULUI DE STAT vă oferă un bogat sortiment de jucării pentru toate vîrstele. Vă recomandăm :

Jucării mecanizate (mașinuțe, jocuri de montaje, bărcuțe, avioane, rachete etc.) ; jucării pentru apă, nisip și jocul în aer liber, din metal, mase plastice și cauciuc ; jucării din lemn, metal și mase plastice (mașinuțe, cărucioare, mobilă pentru păpuși, jocuri de cuburi ș.a.) ; jocuri de îmbinări și construcții ; truse și unelte pentru traforaj, dulgherit, tîmplărie, minitehnicus, de țesut covoare etc. ; jocuri din carton poligrafiat ; căței, elefanți, pisicuțe, ursuleți, iepurași, maimuțe etc. din material textil ; vehicule pentru copii (trotinete, triciclete) în sortiment variat de formate, cu diferite accesorii.

Copiii consumă foarte multă energie învățînd, alergînd...

Produsele zaharoase pot compensa această risipă de calorii. Magazinele ALIMENTARA și COFETĂRIILE din rețeaua comerțului de stat vă oferă un sortiment variat de bomboane umplute cu lapte, praline, fructe, amandine, drageuri simple, caramele cu lapte, cacao sau fructe și rahat cu diferite arome de fructe.

Pentru micul dejun, pentru gustarea de dimineață și de după amiază sau ca desert, biscuiții (Lido, Mădălin, Raluca, Daciana, Voinicel, Delia, Anca, Răducu, Marilena, Narcisa, Dumbrava, Păltiniș, Sovata, Transilvania, Mureș, Bucur) sînt hrănitori și deosebit de plăcuți la gust.

DE ZIUA COPIILOR DĂRUIȚI-LE DULCIURILE PREFERATE !

Recom

Lei 2

Nr. 26 22 iunie 1978

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Vizita de stat în Marea Britanie a președintelui NICOLAE CEAUȘESCU și a tovarășei ELENA CEAUȘESCU

O eră nouă în colaborarea și cooperarea româno-britanică

Necesitatea depășirii stărilor de încordare din lume — imperativ stringent al momentului politic actual

O.N.U. — SESIUNEA DEZARMĂRII

De la dezbateri la măsuri practice — valorificarea ideilor și propunerilor constructive

Reportaj pe glob

LUXEMBURG

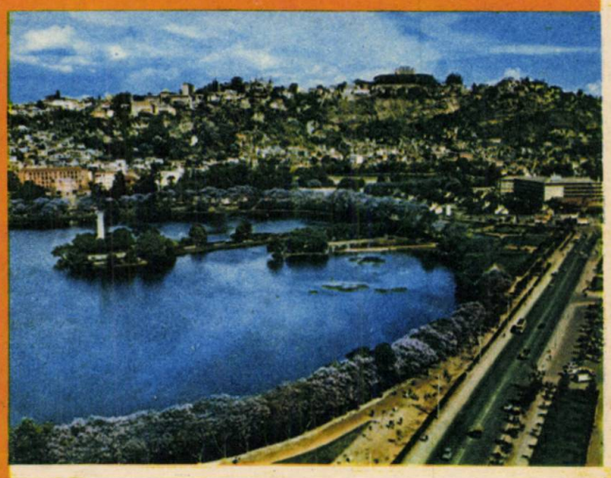

MADAGASCAR

VIZITA DE STAT A PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU ȘI A TOVARĂȘEI ELENA CEAUȘESCU ÎN MAREA BRITANIE

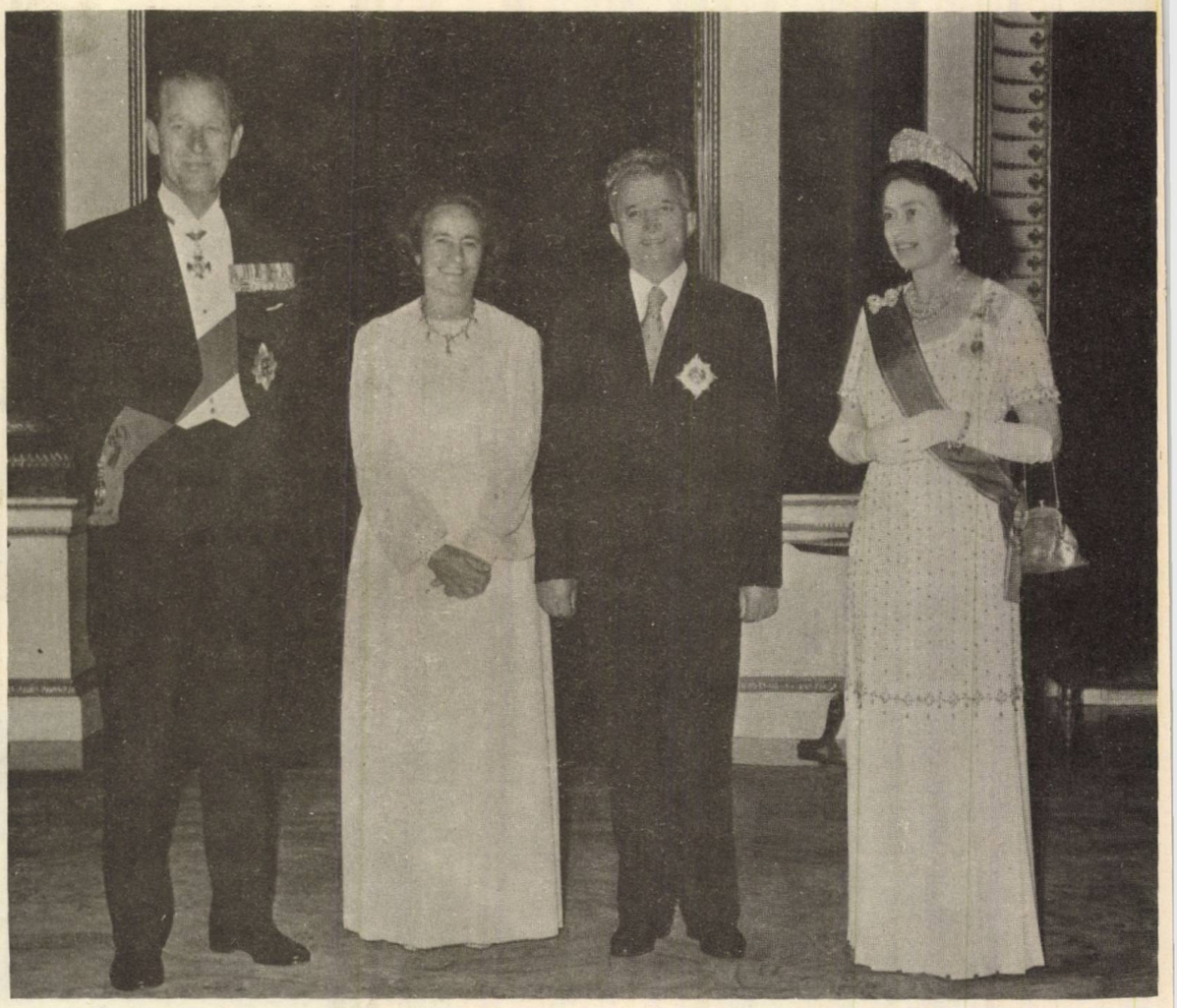

In timpul banchetului de stat, de la Palatul Buckingham, oferit în onoarea președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu de regina Elisabeta a II-a și ducele de Edinburgh

Convorbire între președintele Nicolae Ceaușescu și primul ministru James Callaghan

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

26 (765)

22 iunie 1978

VIZITA DE STAT A PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU ȘI A TOVARĂȘEI ELENA CEAUȘESCU ÎN MAREA BRITANIE

O nouă eră a colaborării și cooperării româno-britanice. George Serafin 2

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Tokio. Un nou volum din operele tovarășului Nicolae Ceaușescu: „Drumul spre pacea lumii" 6

Relațiile româno-franceze: evoluție pozitivă, perspective ample 7

Necesitatea depășirii stărilor de încordare – imperativ stringent al momentului politic actual. Radu Pascal 8

O.N.U. – sesiunea dezarmării. – Obiectivul unui document eficient, general-acceptabil. Corneliu Vlad 10

– De la dezbateri, la măsuri practice – valorificarea ideilor și propunerilor constructive. Ilie Olteanu 12

Mozambic. Strategia dezvoltării independente. Sabina Diaconu 19

Ciudad de Panama. Noul statut al Canalului Panama – raporturi de cooperare și demnitate. Anca Voican 20

Roma. Opțiuni reafirmate, context politic dificil. Rodica Dumitrescu 21

Lima. Consultarea electorală și premisele transferului puterii către un regim civil 22

Madagascar. Era marilor proiecte. Dumitru Constantin 23

Orientul Mijlociu. După retragerea israeliană din sudul Libanului. Crăciun Ionescu 27

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

R.S.F. Iugoslavia. Congresul al XI-lea al Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia. Simion Morcovescu 14

Cuba. O insulă a construcțiilor. Eugeniu Obrea 15

REPORTAJ PE GLOB

Luxemburg – adevăratele dimensiuni. Marcel Negreanu 16

India 1978 – itinerar științific și tehnologic. Ileana Ionescu Sisești 17

1000 + 1 24 – 25

DIN ACTIVITATEA PARTIDELOR COMUNISTE ȘI MUNCITOREȘTI

„Comuniștii în Europa occidentală de astăzi" 26

ÎN LUMEA ȘTIINȚEI

O nouă imagine a Universului. Descoperiri și ipoteze științifice (IV) 29

POȘTA REDACȚIEI 31–32

Un nou volum din operele tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

„Drumul spre pacea lumii"

apărut la Tokio

Relațiile româno-franceze: evoluție pozitivă, perspective ample

Din actualitatea internațională

CIUDAD DE PANAMA

Noul statut al Canalului Panama

ROMA

Opțiuni reafirmate, context politic dificil

ORIENTUL MIJLOCIU

După retragerea israeliană din sudul Libanului

În lumea științei

O nouă imagine a Universului

Ceremonia semnării Declarației comune

O nouă eră a colaborării și cooperării româno-britanice

Prin întreaga ei desfășurare, prin rezultatele sale deosebit de fructuoase, vizita de stat a președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și a tovarășei Elena Ceaușescu, întreprinsă în Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, la invitația Reginei Elisabeta a II-a și a Ducelui de Edinburgh, marchează, fără îndoială, deschiderea unei noi ere în istoria raporturilor româno-britanice. Semnificațiile vizitei depășesc însă sfera relațiilor bilaterale, aprecierile și concluziile pe care interlocutorii români și britanici le-au desprins în urma convorbirilor avute, ca și ecoul peste hotare al acestei vizite, conferindu-i dimensiunile unui mare eveniment politic european și internațional. S-a realizat practic, prin rezultatele concrete obținute și prin analizele profunde și realiste făcute evenimentelor vieții politice contemporane, un exemplu de valabilitate universală al modului în care două state, cu orînduiri sociale diferite, pot promova o colaborare rodnică pe planuri multiple, al modului în care ele pot, în același timp, conlucra în vederea îmbunătățirii relațiilor internaționale, pentru afirmarea, între toate statele lumii, a principiilor egalității, respectului suveranității și independenței naționale, avantajului reciproc, neamestecului în treburile interne și recunoașterii dreptului fiecărui popor, al fiecărei țări, de a urma calea de dezvoltare pe care o consideră conformă voinței și aspirațiilor sale. Coexistența pașnică în acțiune, aceasta este imaginea sintetică pe care o proiectează, în lumea de azi, vizita în Marea Britanie a președintelui României socialiste ; și, în condițiile atît de complexe ale evoluției contemporane, constituie o contribuție, dintre cele mai substanțiale, la consolidarea înțelegerii și colaborării pașnice internaționale, voința fermă afirmată a două state, deosebite ca orînduire, ca apartenență la alianțe, ca nivel de dezvoltare, de a ridica raporturile dintre ele la nivelul unei strînse și solide cooperări economice, tehnico-științifice și culturale, voința lor comună de a conlucra pentru intensificarea eforturilor îndreptate spre asigurarea progresului pașnic și liber al tuturor popoarelor lumii.

În timpul manifestărilor de la Palatul St. James

Luînd cuvîntul după ceremonia semnării **Declarației comune**, președintele **Nicolae Ceaușescu** spunea : **„În Declarația comună pe care am semnat-o cu puțin timp înainte, pe lîngă consemnarea obiectivelor bilaterale, sînt menționate și o serie de probleme importante ale vieții internaționale, care au făcut obiectul discuțiilor noastre din aceste zile și asupra cărora am ajuns la o înțelegere comună — ceea ce se reflectă, de altfel, în această Declarație. Fără a intra în amănunte, cred că am**

Înalții oaspeți români la Palatul Westminster, sediul parlamentului

putea afirma că înțelegerile noastre sînt îndreptate spre o conlucrare pentru asigurarea fluxului destinderii, securității în Europa și în întreaga lume, pentru o politică de pace și de colaborare între toate statele lumii, pe baza respectului independenței fiecărei națiuni. Cred că aceste obiective servesc, de asemenea, intereselor popoarelor noastre, cît și cauzei generale a păcii și prieteniei".

Într-adevăr, în convorbirile pe care le-au purtat, președintele Nicolae Ceaușescu și premierul James Callaghan au reafirmat hotărîrea comună de a dezvolta colaborarea între cele două țări, stabilind o serie de înțelegeri importante, jalonînd măsurile practice menite a duce la amplificarea conlucrării româno-britanice pe diferite planuri. A fost stabilit, totodată, un program de diversificare și intensificare a legăturilor comerciale dintre cele două țări, de conlucrare reciproc avantajoasă în domenii de interes comun, în special în sectoare prioritare ale producției industriale, precizîndu-se obiective concrete de colaborare. De adîncă semnificație este și schimbul de vederi în problemele internaționale, care a evidențiat, încă o dată, dorința României și Marii Britanii de a colabora mai strîns pe plan extern pentru a-și aduce contribuția la rezolvarea problemelor complexe ale omenirii, în spiritul păcii și justiției, în interesul popoarelor, în conformitate cu năzuințele acestora de progres și libertate. S-a exprimat dorința celor două țări de a acționa pentru instaurarea unui climat de încredere, pace, securitate și cooperare în Europa și în lume, în care toate națiunile să poată trăi libere și suverane, potrivit aspirațiilor și intereselor lor legitime.

În timpul vizitei, între guvernele celor două țări au fost semnate o serie de înțelegeri și acorduri în planul relațiilor bilaterale. Astfel, cele două guverne au semnat : **Memorandumul de înțelegere privind cooperarea în industria aeronautică și cooperarea tehnologică în domeniul explorării și exploatării maritime de petrol și gaze ; acorduri între industria aeronautică română și British Aerospace și Rolls Royce privind cooperarea pe termen lung în construirea de avioane B.A.C.-1-11 și motoare pentru avioane ; documente între organizații economice românești și grupurile de firme britanice Imperial Chemical Industries, Northern Engineering Industries, Shell International Petroleum Company, Consiliul Național al Cărbunelui și altele ; Memorandumul revizuit privind aranjamentele viitoare cu privire la cooperarea bilaterală în domeniul transportului în probleme de interes și preocupare mutuală; Protocolul de înțelegere referitor la extinderea cu încă un an a cooperării tehnico-științifice în domeniul agriculturii și industriei alimentare, inițiată în 1976 ; acorduri de cooperare tehnico-științifică între instituții de cercetare din cele două țări ; Convenția de asistență juridică în probleme civile și comerciale.** După cum relevă Declarația comună, „cele două părți au confirmat dorința lor de a extinde și diversifica schimburile culturale ca mijloc de promovare a cunoașterii mai depline între cele două popoare", în acest scop fiind semnat un **Acord de cooperare în domeniile învățămîntului, științei și culturii** și procedîndu-se la un schimb de scrisori privind **înființarea reciprocă de centre culturale.** Cele două părți au convenit organizarea unei **mese rotunde româno-britanice** la care să se discute probleme bilaterale și internaționale de interes comun.

Toate acestea se constituie într-un cadru de natură să favorizeze amplificarea și diversificarea largă, multilaterală a relațiilor dintre cele două țări. Perspectivele de dezvoltare continuă a acestor relații își găsesc premise solide în existența a doi factori de maximă importanță : primul este reprezentat de noile principii pe care ambele părți au fost de acord să le așeze la baza raporturilor româno-britanice, în general ; al doilea este reprezentat de poziția economică a celor două state : pe de o parte, Marea Britanie , cu potențialul ei economic ridicat și cu înaltul său nivel tehnologic, pe de altă parte, România, cu economia ei în plin avînt, cu amplele sale planuri de dezvoltare pe temeiul celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii mondiale. Sînt premise ce conferă un realism deplin hotărîrii celor două țări de a acționa astfel ca, pînă în 1980, volumul anual de schimburi comerciale, în ambele sensuri, să cunoască o creștere de două ori și jumătate, în comparație cu nivelul atins în 1974, acest volum urmînd să ajungă și chiar să depășească, în anul 1985, un miliard de lire.

Este cert că vizita și convorbirile purtate la Londra au pus un fundament trainic unor relații fără precedent în cronica legăturilor româno-britanice și că, dincolo de ceea ce aceasta reprezintă pentru dezvoltarea schimburilor și apropierii bilaterale, ea cuprinde valențe de semnificație aparte în planul climatului politic internațional ca atare.

Declarația comună relevă că schimburile de vederi, extrem de largi și cuprinzătoare, în problemele vieții internaționale, au condus la acordul celor două părți de a intensifica, și în acest domeniu, conlucrarea dintre România și Marea Britanie, contribuția lor la reglementarea marilor probleme ce confruntă astăzi întreaga umanitate.

Țări europene, este firesc ca o preocupare centrală a României și Marii Britanii să fie evoluția situației din Europa. Declarația comună relevă, astfel, că „cele două părți și-au exprimat preocuparea cu privire la fragilitatea procesului destinderii și au subliniat necesitatea intensificării eforturilor pentru a asigura ca acest proces să fie continuat pînă va deveni ireversibil. În acest context, ele au reafirmat importanța aplicării integrale în practică, de către toate statele participante, a prevederilor Actului final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, care constituie un cod de conduită în relațiile internaționale, bazat pe principiile egalității depline și respectului mutual între state". De o deosebită semnificație este faptul că cele două părți au subliniat, de asemenea,

Conferirea titlului de „Profesor Honoris Causa" al Institutului Politehnic din Londra centrală tovarășei Elena Ceaușescu

necesitatea ca „toate țările participante să pună în aplicare acest cod de conduită în relațiile lor, atît între ele cît și cu toate celelalte țări din lume, și ca prevederile Actului final să fie extinse la toate celelalte continente".

Este o ilustrare cît se poate de elocventă a importanței dialogului româno-britanic în planul vast al vieții politice internaționale. Acest lucru poate fi regăsit, însă, și la celelalte capitole ale Declarației comune privind viața internațională. Astfel, părțile au evidențiat că „progresul înregistrat în domeniul politic trebuie să fie însoțit de progrese în aspectele militare ale securității, inclusiv de eforturi pentru diminuarea confruntării militare și promovarea dezarmării". În problema atît de importantă a relațiilor economice internaționale, Declarația comună, purtînd semnătura președintelui României și a primului ministru al Marii Britanii, subliniază necesitatea de a se acționa împreună pentru a contribui ca aceste relații să devină mai echitabile, în așa fel încît ele să „conducă la lichidarea subdezvoltării ce afectează încă o mare parte a omenirii, la lărgirea comerțului internațional, la întărirea stabilității economice mondiale și la stabilizarea prețurilor materiilor prime și să faciliteze accesul tuturor statelor la cuceririle științei și tehnicii și creșterea nivelului de civilizație a tuturor țărilor". Realismul ce caracterizează convorbirile româno-britanice se regăsește și în aprecierea că, „ținînd seama că lumea este confruntată cu probleme economice serioase și interdependente, ambele părți au salutat eforturile îndreptate spre realizarea unui nivel mai ridicat al activității economice mondiale, de pe urma căruia vor beneficia toate țările". Urgenta problemă a dezarmării a raliat acordul celor două părți în privința necesității elaborării unei strategii care să conducă, în cele din urmă, la dezarmarea generală și completă, sub un control internațional strict și eficace. În context, cele două părți și-au exprimat speranța că sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării va deschide noi perspective în abordarea problemelor dezarmării și va conveni asupra unor recomandări destinate realizării unor progrese reale pe calea dezarmării, în special a dezarmării nucleare. România și Marea Britanie și-au exprimat voința comună de a acționa pentru rezolvarea durabilă a problemelor multiple și complexe care confruntă omenirea, cu participarea activă la viața internațională a tuturor statelor, mari sau mici, și sînt de acord „să acționeze ferm pentru rezolvarea prin mijloace pașnice a tuturor conflictelor între state și pentru excluderea din viața internațională a folosirii forței sau amenințării cu forța". În problemele Orientului Apropiat, cele două părți și-au exprimat hotărîrea comună de a „încuraja eforturile îndreptate spre realizarea unei reglementări pașnice, juste, cuprinzătoare și durabile a conflictului, bazată pe retragerea Israelului din teritoriile ocupate ca urmare a războiului din 1967; respectarea drepturilor legitime ale poporului palestinian; asigurarea independenței, integrității teritoriale și a securității tuturor statelor din regiune".

În ce privește problemele existente între statele africane, cele două părți au căzut de acord asupra reglementării pașnice a acestora, pe calea negocierilor. Ele au reafirmat sprijinul lor pentru „dreptul inalienabil al poporului zimbabwe la autodeterminare și pentru transferul puterii către majoritatea africană, care să îi permită să-și făurească o viață liberă și independentă, fără intervenții străine". De asemenea, ele au exprimat sprijinul lor pentru dreptul poporului din Namibia la „independență și suveranitate națională și au evidențiat necesitatea eliminării discriminării rasiale și politicii de apartheid promovate de Africa de Sud".

Pentru ambele state, este important ca rolul Organizației Națiunilor Unite să fie întărit, cele două părți convenind să acționeze în acest sens, exprimîndu-și totodată acordul pentru intensificarea colaborării între cele două țări în cadrul O.N.U. și în alte organizații și conferințe internaționale.

Declarația comună sintetizează astfel rezultatul convorbirilor oficiale la nivel înalt. Este un document de amplă semnificație bilaterală și internațională, el înscriind acordul României și Angliei de a acționa pentru intensificarea relațiilor multilaterale, pentru conlucrarea lor mai activă pe arena mondială.

■

Vizita în Anglia a președintelui României a pus puternic în relief interesul opiniei publice britanice față de România și președintele ei, numeroasele manifestări din timpul vizitei sau din perioada care a precedat-o mărturisind prețuirea de care se bucură succesele obținute de poporul român în dezvoltarea multilaterală a țării sale, politica sa externă, activă și dinamică, consacrată păcii și colaborării internaționale. Au reieșit pregnant în evidență înalta considerație și prestigiul de care se bucură azi în lume președintele Nicolae Ceaușescu, rolul său hotărîtor în realizările de astăzi ale României, activitatea sa în slujba promovării celor mai înalte idealuri ale popoarelor de pretutindeni. Practic, nu a existat interlocutor al înaltului oaspete care să nu țină să releve prețuirea de care se bucură personalitatea președintelui României. Regina **Elisabeta a II-a** declara: **„România deține o poziție distinctă și joacă un rol semnificativ în afacerile mondiale. Personalitatea dumneavoastră, domnule președinte, ca om de stat, de renume mondial, cu experiență și**

Întîlnire cu reprezentanți ai cercurilor economice și de afaceri din Marea Britanie

Imagine de la vizita făcută la firmele British Aerospace și Rolls Royce

NICOLAE CEAUȘESCU și a tovarășei ELENA CEAUȘESCU

Aspect de la banchetul oferit, în cinstea președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, de către lordul primar al Districtului londonez City of London, Peter Vanneck, cel mai înalt demnitar municipal din Regatul Unit, la Guildhall (Palatul Breslelor)

influență, este larg recunoscută". Primul ministru **James Callaghan** declara la rîndul său : **„Noi avem o mare admirație pentru dezvoltarea economică rapidă care a avut loc în ultimii ani în România și recunoaștem rolul important pe care dumneavoastră, domnule președinte, îl aveți în realizarea acestui progres accelerat. Vă spun bine ați venit astăzi, aici, nu numai ca unui conducător al unei țări cu care avem relații foarte cordiale, dar și ca unui distins om de stat, ca unei personalități remarcabile a vieții internaționale".** Asemenea aprecieri elogioase au fost exprimate și de numeroși alți reprezentanți ai vieții politice, economice, cultural-științifice din Anglia. În același timp, s-au bucurat de înaltă apreciere activitatea desfășurată de tovarășa **Elena Ceaușescu** în viața politică, meritele sale deosebite pe tărîmul științei, ceea ce și-a găsit reflectarea în conferirea unor înalte și prestigioase titluri onorifice. **„Sînteți un distins om de știință, atît prin activitatea de cercetare, cît și prin rolul determinant în orientarea politicii științifice din România",** spunea rectorul general al Institutului Regal de Chimie, adresîndu-se tovarășei Elena Ceaușescu cu prilejul conferirii titlului de Membru de onoare al acestei prestigioase instituții. Distincție pe care tovarășa Elena Ceaușescu o considera „ca o cinstire adusă științei românești, ca o expresie a stimei și prețuirii dintre oamenii de știință români și britanici, a bunelor relații de prietenie și colaborare dintre țările și popoarele noastre".

Vizita președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Marea Britanie a avut un puternic ecou internațional. Presa britanică și din numeroase alte țări a publicat, cu acest prilej, comentarii elogioase, evidențiind contribuția strălucită a președintelui Nicolae Ceaușescu la dezvoltarea colaborării și consolidarea păcii în lume

Vizita în Marea Britanie a înalților oaspeți români a avut un puternic ecou și în plan internațional. Presa, radioul, televiziunea și celelalte mijloace de informare în masă din Anglia și din numeroase alte țări ale lumii, situate în Europa, America de Nord și de Sud, Africa și Asia, au comentat amplu semnificațiile multiple ale evenimentului atît pentru dezvoltarea relațiilor bilaterale româno-britanice, cît și pentru promovarea păcii și colaborării în întreaga lume. **„Președintele Nicolae Ceaușescu se bucură pe bună dreptate de prestigiul unui om politic de talie mondială". „O nouă contribuție a României, a conducătorului ei, la cauza păcii și colaborării internaționale". „Contactele promovate de șeful statului român capătă o valoare politică inestimabilă"** — sînt numai cîteva din aprecierile spicuite din diversele organe de presă care au ținut să-și informeze publicul despre desfășurarea și semnificația vizitei președintelui României.

Comentariile presei scot în relief gama largă de probleme ale vieții internaționale abordate în cadrul dialogului la nivel înalt româno-britanic, evidențiind că soluțiile preconizate de România, schimbul constructiv de păreri cu partea britanică se înscriu ca un aport valoros la căutarea și promovarea unor soluții viabile marilor probleme ce confruntă omenirea contemporană.

Numeroase organe de presă citează în litere puternic reliefate aprecierile elogioase la adresa țării noastre și a președintelui Nicolae Ceaușescu exprimate de înalte oficialități britanice, însoțindu-le de ample relatări asupra atenției deosebite cu care au fost înconjurați înalții oaspeți români în Regatul Unit. Și explicînd toate acestea, televiziunea venezueleană, împărtășind un punct de vedere foarte frecvent întîlnit în comentariile presei și altor mijloace de informare, considera vizita și rezultatele ei ca **„o dovadă a prestigiului de care se bucură pe plan mondial politica de independență, înțelegere și apropiere între națiuni pe care o promovează cu consecvență șeful statului român, președintele Nicolae Ceaușescu".**

■

Într-o deplină unitate de gînd și de voință, întreaga țară apreciază, cu vie satisfacție, însemnătatea deosebită și rezultatele atît de fructuoase ale vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Marea Britanie. Într-un larg șuvoi, pe adresa tovarășului Nicolae Ceaușescu sosesc telegrame, mesaje și scrisori în care comitete județene de partid, alte organe și organizații de partid, colective de oameni ai muncii din unități industriale și agricole, din instituții centrale, cetățeni de toate naționalitățile își exprimă deplina aprobare și entuziasta adeziune față de rezultatele bogate și pline de semnificații ale vizitei întreprinse în Marea Britanie. Din nou și elocvent se exprimă încrederea poporului nostru în justețea politicii promovată de partidul conducător al țării, de președintele Nicolae Ceaușescu, deplina satisfacție că noua și nobila solie de pace a președintelui țării, marcînd un moment memorabil în cronica relațiilor româno-britanice, a însemnat, în același timp, un eveniment de amplă rezonanță internațională, eveniment ce se înscrie ca o contribuție de deosebită însemnătate la cauza colaborării, păcii și înțelegerii în întreaga lume.

George Serafin

TOKIO | Un nou volum din operele tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU

„Drumul spre pacea lumii"

În prestigioasa editură „Kobunsha", din Tokio, a văzut lumina tiparului, în aceste zile, un nou volum în limba japoneză din operele preşedintelui Republicii Socialiste România, secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, purtînd titlul sugestiv „Nicolae Ceauşescu — Drumul spre pacea lumii".

Tipărită în condiţii grafice excelente, lucrarea încorporează texte alese din lucrările teoretice, declaraţiile, interviurile şefului statului român cu privire la principalele orientări ale politicii interne şi externe a României, precum şi în legătură cu procesele, fenomenele şi problemele majore ale vieţii internaţionale contemporane.

Textele selectate din opera prodigioasă a tovarăşului Nicolae Ceauşescu sînt grupate în capitole tematice care, în ansamblul lor, oferă cititorilor niponi posibilitatea să cunoască profunzimea gîndirii creatoare, novatoare, a secretarului general al Partidului Comunist Român, contribuţia sa determinantă la elaborarea şi transpunerea în viaţă a politicii interne şi externe a partidului şi statului nostru.

Un prim capitol, intitulat „Schimbările fundamentale produse în viaţa internaţională şi raportul de forţe pe plan mondial", include ample extrase din analizele cuprinzătoare, profund ştiinţifice, ale tovarăşului Nicolae Ceauşescu privind mutaţiile intervenite în raportul de forţe pe plan mondial în favoarea păcii, democraţiei şi progresului, tendinţele principale ce se manifestă în lumea contemporană. Este relevată pregnant concepţia politică a preşedintelui Nicolae Ceauşescu, potrivit căreia, în condiţiile complexităţii vieţii mondiale actuale, este imperativ necesară participarea, pe picior de egalitate, a tuturor statelor la identificarea şi aplicarea de soluţii în marile probleme cu care este confruntată omenirea şi, în acest context, rolul important, în continuă creştere, al ţărilor mici şi mijlocii, în curs de dezvoltare şi nealiniate, al forţelor revoluţionare, progresiste şi democratice în viaţa internaţională contemporană.

Capitolul următor, care se ocupă de „Principiile şi normele care stau la baza politicii externe a României", pune în evidenţă activitatea internaţională bogată şi constructivă, unanim apreciată pe toate continentele lumii, a partidului şi statului nostru, subliniind că sursa permanentă, sigură, a succeselor şi prestigiului politicii externe româneşti, elaborată sub conducerea şi îndrumarea nemijlocită a preşedintelui Nicolae Ceauşescu, rezidă în promovarea fermă şi consecventă, în toate împrejurările, a principiilor fundamentale ale independenţei şi suveranităţii naţionale, egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, nerecurgerii la forţă şi la ameninţarea cu folosirea forţei.

Valoarea de netăgăduit şi rezultatele remarcabile ale aşezării la baza politicii externe a României a acestor principii cu valoare universală sînt înfăţişate pe larg în cele două capitole următoare : „România — lupta pentru pace şi securitate internaţională" şi „Contribuţia României la lupta pentru o lume mai bună, mai dreaptă". Pornind de la luările de poziţii ale preşedintelui Nicolae Ceauşescu, de la activitatea, iniţiativele şi contribuţiile sale multiple pe arena mondială, lucrarea prezintă concepţia şi punctele de vedere ale partidului şi statului nostru privind necesitatea rezolvării pe cale politică, paşnică, a tuturor problemelor existente astăzi în viaţa internaţională, cu participarea în condiţii de egalitate a tuturor statelor, indiferent de orînduirea socială, mărimea, potenţialul lor economic, militar ori de altă natură. Volumul prezintă, în acest sens, poziţia constructivă, iniţiativele şi propunerile valoroase ale ţării noastre în asemenea domenii importante cum sînt transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii şi colaborării, liberă de arme nucleare ; aplicarea integrală a prevederilor Actului final al Conferinţei pentru securitate şi cooperare în Europa, în vederea extinderii şi diversificării colaborării pe multiple planuri între statele participante la reuniunea general-europeană şi a edificării unui sistem trainic de pace şi securitate pe continent ; reglementarea pe cale politică a focarelor de conflict şi a stărilor tensionale din diferite părţi ale lumii, între care cele din Orientul Apropiat, Cipru, Africa australă şi altele. Un spaţiu larg este rezervat prezentării contribuţiilor preşedintelui Nicolae Ceauşescu la cauza dezarmării, fiind înfăţişate concepţia de ansamblu, propunerile şi iniţiativele concrete ale României, de-a lungul anilor, vizînd stăvilirea cursei înarmărilor şi înfăptuirea dezarmării, în primul rînd a dezarmării nucleare, pe baza unui program cuprinzător, concret de dezarmare şi a unui mecanism eficient şi democratic de negocieri.

Conceput ca un corolar al prezentării orizonturilor largi ale gîndirii politice a şefului statului român privind prezentul şi viitorul omenirii, capitolul „Contribuţia României la lupta pentru o lume mai bună, mai dreaptă" relevă contribuţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu la elaborarea şi promovarea conceptului despre o nouă ordine economică mondială, spiritul militant şi acţiunile perseverente ale României pentru materializarea acestor obiective majore ale vieţii internaţionale, pentru lichidarea decalajelor economice şi a stării de subdezvoltare, care presupune înlăturarea vechilor relaţii de inechitate şi edificarea unor raporturi bazate pe egalitate şi justiţie între toate naţiunile lumii, pe respectarea dreptului inalienabil al fiecărui popor de a fi pe deplin stăpîn pe bogăţiile şi destinele sale, de a-şi organiza viaţa aşa cum o doreşte, fără nici un amestec din afară.

Capitolul final, „Relaţiile şi colaborarea dintre Japonia şi România", rezervă spaţii

ample extraselor, îndeosebi din interviuri acordate presei japoneze, din cuvîntările şi toasturile rostite cu prilejul vizitei efectuate în aprilie 1975 de preşedintele Nicolae Ceauşescu, împreună cu tovarăşa Elena Ceauşescu, în Japonia, pentru a evidenţia rolul determinant al diplomaţiei la cel mai înalt nivel în dezvoltarea relaţiilor bilaterale şi promovarea de soluţii în problemele cardinale ale contemporaneităţii. Sînt ilustrate, astfel, semnificaţiile istorice ale dialogului la nivel înalt româno-nipon pentru evoluţia ascendentă a raporturilor dintre cele două ţări, în interesul ambelor popoare, al cauzei păcii şi înţelegerii în întreaga lume. Sînt scoase în relief acele pasaje din declaraţiile şefului statului român în care se subliniază rezultatele concrete, pozitive ce pot fi obţinute în colaborarea dintre două ţări cu orînduiri sociale diferite, situate la mare distanţă geografică, atunci cînd ele sînt animate de dorinţa de a conlucra pe baza principiilor egalităţii depline în drepturi, respectului independenţei şi suveranităţii naţionale, avantajului reciproc.

În prefaţa la volumul „Nicolae Ceauşescu — Drumul spre pacea lumii", semnată de cunoscutul om politic nipon Kenzo Kono, fost preşedinte al Camerei Consilierilor — Camera Superioară a Dietei japoneze —, în prezent membru al acestei Camere, sînt amplu expuse raţiunile apariţiei acestei noi selecţii din operele şefului statului român în Japonia.

„Republica Socialistă România, o importantă ţară industrială din Europa de răsărit — arată autorul — a fost confruntată de-a lungul istoriei sale cu nenumărate greutăţi. Ştiri privind programul ei economic remarcabil au ajuns şi în Japonia, ţară aflată la mare distanţă de România, mai ales după ce domnul Nicolae Ceauşescu, personalitate politică căreia îi port un înalt respect, a fost ales în funcţia de secretar general al Partidului Comunist Român. L-am respectat întotdeauna pe preşedintele Ceauşescu, ca pe un promotor al democraţiei socialiste şi ca pe unul din cei mai mari conducători din ţările Europei răsăritene. Există numeroase aspecte în politica sa practică şi revoluţionară, care trebuie studiate cu multă atenţie de oamenii politici japonezi, în ciuda faptului că România are un alt sistem social decît Japonia şi se află la o mare distanţă geografică".

Autorul prefeţei acordă un loc deosebit înfăţişării activităţii revoluţionare multilaterale a preşedintelui Nicolae Ceauşescu pentru propăşirea poporului român, în consonanţă deplină cu eforturile sale neabătute pentru edificarea unei lumi mai bune şi mai drepte, pentru realizarea unui climat de pace, destindere şi colaborare nestingherită între state independente şi suverane, de afirmare a demnităţii tuturor naţiunilor, de înaintare a tuturor popoarelor pe calea progresului.

Apariţia acestui nou volum dedicat operei şi activităţii şefului statului român dobîndeşte, neîndoielnic, semnificaţia unui eveniment editorial de primă mărime, răspunzînd interesului crescînd al opiniei publice nipone faţă de activitatea dinamică a unui eminent conducător — preşedintele Nicolae Ceauşescu, faţă de prezenţa sa activă pe arena internaţională, pusă în slujba idealurilor de pace şi înţelegere.

Înscriindu-se, în acelaşi timp, într-o vastă suită de acţiuni editoriale întreprinse în numeroase ţări ale lumii, apariţia acestei cărţi relevă, odată mai mult, interesul viu faţă de personalitatea strălucită a şefului statului român, înaltul prestigiu internaţional al preşedintelui Nicolae Ceauşescu, care a intrat în conştiinţa lumii — aşa cum remarcă Kenzo Kono — ca un bărbat de stat „care şi-a dedicat viaţa şi activitatea stabilirii unor relaţii bazate pe pace, respect reciproc şi încredere între state".

Relaţiile româno-franceze: evoluţie pozitivă, perspective ample

Legăturile româno-franceze beneficiază de stimulentul istoriei, de tradiţia apropierii dintre două popoare, care, deseori, s-au regăsit împreună în succesiunea secolelor, de afinităţi de limbă şi cultură ce au favorizat o conlucrare fertilă. Dar preţioasa moştenire a timpului este îmbogăţită de experienţa prezentului, ţările noastre ştiind să prospecteze şi să valorifice căile unei cooperări reciproc avantajoase, ale cărei rezultate sînt salutate cu legitimă satisfacţie la Bucureşti, ca şi la Paris. Raporturile româno-franceze se definesc printr-o permanentă a spiritului constructiv, printr-o remarcabilă adaptare la exigenţele realităţii contemporane şi printr-o constantă afirmare a valenţelor independenţei şi suveranităţii. Identităţi naţionale cu specificităţi social-politice puternic marcate, România şi Franţa demonstrează, în practică, necesitatea şi posibilitatea promovării coexistenţei paşnice într-o lume complexă, confruntată cu probleme dificile. Este concluzia esenţială pe care o degajă noul dialog româno-francez, prilejuit de vizita pe care ministrul de externe al ţării noastre, Ştefan Andrei, a întreprins-o la Paris la invitaţia omologului său, Louis de Guiringaud. Bilanţul colaborării de pînă acum a fost asociat investigării perspectivelor pe multiple planuri.

Primirea la Elysée a ministrului român a prilejuit un schimb de călduroase saluturi între preşedinţii Nicolae Ceauşescu şi Valéry Giscard d'Estaing, evidenţiindu-se, încă odată, rolul extrem de important al contactelor la nivel înalt, al documentelor semnate cu acest prilej. În acest context, s-a reliefat semnificaţia vizitei pe care preşedintele Republicii Franceze urmează să o efectueze în România.

Convorbirile de la Paris au vădit progresele pe planul cooperării bilaterale — în domeniile politic, economic, tehnico-ştiinţific, cultural, al învăţămîntului ca şi în alte sectoare. O expresie calitativă a dezvoltării acestor relaţii o constituie faptul că s-a convenit ca, anual, să aibă loc o întîlnire între cei doi miniştri de externe spre a discuta probleme de interes comun.

Fireşte, în ansamblul raporturilor dintre Bucureşti şi Paris, un capitol de certă importanţă este cel economic. Lucrările, desfăşurate recent în capitala franceză ale Comisiei mixte guvernamentale de cooperare economică, ştiinţifică şi tehnică, au pus în relief creşterea volumului schimburilor reciproce de mărfuri, diversificarea şi adîncirea colaborării şi cooperării în producţie dintre cele două ţări. În ultima perioadă, s-au încheiat acţiuni de cooperare în domeniul autovehiculelor, maşinilor-unelte, metalurgiei, chimiei etc. Pe baza rezultatelor de pînă acum, s-au adoptat măsuri pentru finalizarea de către întreprinderile şi firmele din cele două ţări a unor noi acţiuni în construcţia de maşini, aeronautică, electronică, electrotehnică, informatică etc. Schimbul de păreri — în cadrul Comisiei mixte guvernamentale — a condus la precizarea unor noi posibilităţi de conlucrare pe terţe pieţe.

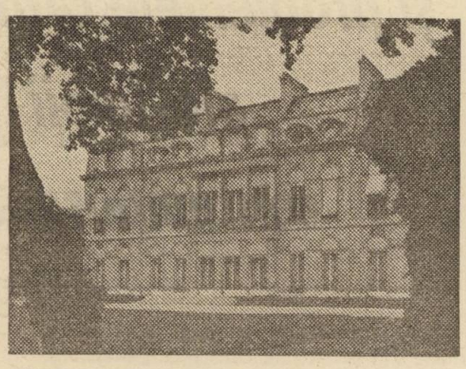

Peisaj parizian : Palatul Elysée

Ambele părţi au subliniat interesul de a conferi noi dimensiuni legăturilor reciproce pe diverse planuri, în interesul popoarelor român şi francez.

Întîlnirea celor doi miniştri de externe a prilejuit şi o trecere în revistă a problemelor de stringentă actualitate ale vieţii internaţionale, relevîndu-se preocuparea pentru asigurarea unui curs pozitiv al evoluţiei în Europa şi în lume, interesul faţă de adoptarea unor măsuri concrete de dezarmare, convingerea că stările conflictuale trebuie să-şi găsească o reglementare paşnică, pe cale politică. Examenul realităţilor pledează pentru instaurarea, pe plan mondial, a unor relaţii întemeiate pe respectarea independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc. Este poziţia pe care România se situează în mod statornic, conştientă de responsabilitatea ce revine fiecărui stat, indiferent de dimensiunile sale, în promovarea spiritului constructiv în viaţa internaţională, de necesitatea de a se asigura democratizarea raporturilor interstatale, eliminîndu-se anacronismele politicii de bloc, jocul sferelor de influenţă şi practicile negative pe care le generează. Situaţia internaţională relevă imperativul acţiunii conjugate a tuturor statelor — pentru că toate statele, indiferent de orînduire, sînt interesate în egală măsură într-un climat de pace — pentru depăşirea stărilor de încordare, pentru afirmarea tendinţelor pozitive, a încrederii între naţiuni, pentru a se impune şi a face ireversibil cursul spre securitate, procesul destinderii.

Desfăşurate într-o ambianţă de cordialitate, convorbirile româno-franceze au demonstrat, odată mai mult, că două state diferite ca structuri sociale şi politice, pot să realizeze în practică o conlucrare fructuoasă, punînd la temelia ei egalitatea deplină, respectul mutual, independenţa şi suveranitatea naţională. Satisfacţiei pentru ceea ce s-a realizat, pentru modul favorabil în care se dezvoltă relaţiile dintre ţările noastre, i se alătură convingerea profundă că aceste legături au largi perspective de amplificare, că interesele României şi Franţei converg în direcţia extinderii conlucrării în cele mai diverse compartimente, cu implicaţii binefăcătoare pentru pacea şi securitatea în Europa şi în lume.

E. O.

ROMÂNIA și problemele cardinale ale lumii contemporane

Necesitatea depășirii

„Războiul rece" a fost depășit, dar multe din premisele care l-au generat persistă încă. Destinderea — ca factor nou, profund revoluționar — este de-abia într-o fază incipientă. Fragilitatea ei transpare în raport cu realitățile vechi, moștenite din perioada „războiului rece", realități care, dacă nu mai au aceeași acuitate, își păstrează un cert potențial de periculozitate. În plus, cunoscutelor izvoare latente de tensiune li s-au adăugat altele noi, cronicitatea unora alimentînd, din păcate, efervescența acută a noilor surse de confruntare.

Lumea este, astăzi, mult mai complicată decît în urmă cu 20 de ani. Multiplicarea contradicțiilor, în paralel cu multiplicarea, fără precedent, a participanților la viața internațională, conștiința interdependențelor între factorii cei mai diverși — economici, politici, sociali, culturali, umanitari — dau măsura complexității actualei etape istorice. Pe de o parte, se manifestă tendința puternică de afirmare independentă a statelor și, pe de alta, tendința opusă de împărțire sau reîmpărțire a lumii în sfere sau zone de influență. Asistăm și la trecerea de la confruntare la dialog și cooperare între state cu sisteme social-politice diferite, fără deosebire de mărime, de potențial economic și militar. Tripticul contradictoriu — confruntare, dialog, cooperare — explică, astfel, fragilitatea și inconstanța procesului de destindere. Este vorba, deci, de o destindere încă reversibilă. Momentul politic este, așadar, cel al unei alternative ce se cere imperios tranșată : alegerea între pace și război, o alegere existențială.

A pune astfel problema nu înseamnă a nega realele progrese ale destinderii, în condițiile afirmării principiilor coexistenței pașnice între state cu orînduiri sociale diferite. Dimpotrivă, înseamnă apel la vigilență și continuitate de eforturi. Este vorba de o alegere între evoluție și involuție, între a admite un „statu quo" ambiguu și contradictoriu sau a promova, cu energie, o adevărată strategie a noului, prin acțiunea perseverentă, tenace și responsabilă a tuturor statelor de a izbăvi evoluția internațională de toți factorii de confruntare — mai noi sau mai vechi. Este, în esență, vorba de o opțiune fundamentală : între menținerea și accentuarea forței în relațiile internaționale, cu consecințe catastrofale pentru întreaga umanitate, sau victoria rațiunii, a echității, a unui sistem nou de relații între state suverane și independente.

Acuitatea problemei e pusă în valoare de recrudescența unor tendințe pe cît de complexe pe atît de grave. Asistăm la lupta pentru obținerea de noi poziții dominante de către diferite state sau grupări de state ; se manifestă, în fond, o revenire — indiferent de „subtilitatea" și „abilitatea" metodelor de acțiune — la instrumentele și determinările vechiului curs : politica forței și a presiunilor de tot felul, o anume proliferare a practicilor de bloc, stimularea tensiunii și conflictelor militare. Asistăm la renașterea, în condițiile marilor contradicții contemporane, a unor politici în care decizii de interes capital sînt luate în cerc închis, de către un grup de state. Asistăm la recrudescența unor vechi probleme, rămase nerezolvate din vremea colonialismului, litigii de factură teritorială între state, tensiuni de ordin național și social. Și — ceea ce este mai grav — asistăm la încercarea de a folosi aceste situații conflictuale pentru impunerea unor forme de, am putea spune, „neo-exploatare" pe plan internațional, de înlocuire a raporturilor clasice de dominație și asuprire, prin altele noi — acum, cînd posibilitățile imperialismului de a ieși din criză s-au îngustat mult prin lichidarea sistemului colonial. În condițiile agravării contradicțiilor economice, politice și sociale în viața internațională, există tendința de a se recurge la presiuni diverse asupra unor state și chiar la intervenții militare în treburile lor interne, la punerea în practică a unui mecanism de internaționalizare și legalizare a imixtiunii.

Asemenea acțiuni — intervenind pe fondul grav al nerezolvării problemei dezarmării, al accentuării prăpastiei economice între statele dezvoltate și cele în curs de dezvoltare sau subdezvoltate, al crizei materiilor prime și energiei, al crizei sistemului monetar-financiar — duc la perpetuarea unor raporturi de suspiciune între state, la înveninarea atmosferei politice, la creșterea neîncrederii, la acuzații reciproce, la decizii cu certe implicații negative asupra întregului proces de destindere. Extinderea zonelor de încordare și fricțiune, multiplicarea conflictelor și, în general, a factorilor de destabilizare antrenează, într-o logică a reacțiilor în lanț, o intensificare a politicii de bloc, o nedorită revigorare a mentalității anacronice de a aborda problema coexistenței între state și destinderii în optica „echilibrului de forțe".

Absurda, iluzorie pretenție de a „crea" pace prin realizarea unui echilibru militar, întemeiat pe neistovita cursă a înarmărilor, operează cu categoriile rigide, născute în focul „războiului rece". Prin el însuși fragil, susceptibil în permanență la o ruptură tehnologică și obligînd, deci, la cel mai apăsător dinamism, „echilibrul disuasiunii" ar avea, în concepția partizanilor săi, menirea de a impune o limită a confruntării, o limită calculată pînă la zona critică a acelui punct de neîntoarcere de unde o conflagrație mondială este inevitabilă. Nimic mai fals și mai periculos. Dacă partida se joacă înaintea declanșării războiului, iar scopul este de a o împiedica, creînd o situație în care adversarul să fie grav amenințat și în care să se teamă de o reacție periculoasă, evitînd, în același timp, gesturile ireversibile, se ridică întrebarea tulburătoare : disuasiunea ar mai avea ea vreun rost, dacă, în exercițiul acestui „joc", n-ar apărea, la un moment dat, posibilitatea reală de a recurge la utilizarea armelor ? Factor de insecuritate, paradox dureros al zilelor noastre, într-o lume în care două treimi din omenire trăiește în stare de subdezvoltare, competiția militară între blocuri generează și adîncește inegalitatea între state, lărgește sferele de confruntare, menține situații de imobilism coercitiv și de rigiditate, contravenind flagrant dinamicii firești a destinderii.

Simptomele de revenire la vechi tendințe contrare destinderii și coexistenței pașnice între state sau de accentuare a altora noi, dar de aceeași obîrșie, demonstrează că, în prezent, omenirea se află la o răscruce istorică. Aceasta impune o concepție și o acțiune necontaminate de tentația utopică, de legănarea în iluzii și, deopotrivă, eliberate de îngustimea sceptică sau simplificatoare.

În această lumină, este meritul excepțional al partidului nostru, al tovarășului Nicolae Ceaușescu de a fi promovat o viziune de politică externă, de cuprindere planetară, globală, la dimensiunea fenomenelor care caracterizează starea și devenirea lumii. Avînd marea calitate de a spune adevărul în complexitatea lui, în gravitatea lui, politica externă a României își desăvîrșește valoarea prin acțiune militantă, mobilizatoare — în fața propriului popor, ca și a popoarelor lumii. Sesizînd limpede noile și marile contradicții contemporane, oferind și căutînd

stărilor de încordare – imperativ stringent al momentului politic actual

răspunsuri la problemele care definesc epoca, fiind receptivă la orice contribuție constructivă, întreaga politică externă a României își întemeiază audiența și prestigiul pe conștiința clară a marilor răspunderi care revin popoarelor, întregii opinii publice internaționale, tuturor oamenilor politici de bună credință, în oprirea cursului periculos al evenimentelor, în determinarea, de către popoare și pentru popoare, a unei direcții noi în evoluția istorică.

Pornind de la acest dat fundamental — politic, filozofic și moral —, **România consideră că unica alternativă rațională o reprezintă traducerea cu consecvență în viață a principiilor coexistenței pașnice între țări cu sisteme social-politice diferite, ca bază și premisă dinamică a destinderii.**

Categorie istorică, politica de coexistență pașnică nu a fost și nu este emanația hazardului și nici un bun cîștigat de la sine, odată pentru totdeauna. În concepția românească, ea este rezultatul profundelor schimbări în raportul de forțe pe plan mondial, al creșterii capacității popoarelor de a judeca la justa lor valoare faptele internaționale, de a discerne ce este și ce nu este în favoarea lor, de a acționa pentru apărarea dreptului lor sacru la o viață liberă și demnă, pentru lichidarea politicii de amestec, dominație și dictat. Produs al unor transformări revoluționare, cursul nou spre destindere implică și, în același timp, reclamă creșterea rolului popoarelor în viața internațională, afirmarea principiilor egalității și suveranității naționale, a dreptului de a decide singure fără nici un amestec din afară, asupra dezvoltării lor sociale, economice și politice.

În virtutea acestei premise de principiu, trecerea de la confruntare la colaborare, soluționarea conflictelor și stărilor de încordare dintre state, reglementarea marilor probleme contemporane necesită abținerea de la orice practici de folosire a forței sau a amenințării cu forța, impun acțiunea responsabilă a tuturor statelor, cu conștiința deplină că nimic nu se poate realiza fără luarea în considerare, pe baza respectului și stimei reciproce, a punctelor de vedere și intereselor fiecărui stat, fiecărei națiuni. O destindere autentică și o pace durabilă nu se pot clădi decît pe garantarea dreptului fiecărui popor de a se dezvolta liber, de sine stătător, în conformitate cu condițiile sale istorice, cu propriile năzuințe și idealuri.

Cerința depășirii stărilor de încordare între state sau grupări de state, a soluționării juste și echitabile a conflictelor impune, ca normă de acțiune eficientă și rezonabilă, dialogul politic și negocierea, în deplinătatea prerogativelor de independență și suveranitate ale statelor. Merită evidențiat, în context, că, în indiferent ce situație, oricît de profunde ar fi divergențele, menținerea și promovarea dialogului politic, a contactelor diplomatice cu statele în cauză — și, firește, a dialogului și contactelor dintre ele — oferă un instrument util, verificat în aplanarea situațiilor conflictuale, oferă posibilitatea unor contribuții reale la reglementarea problemelor. Exemplul României este, și din acest punct de vedere, revelator, cunoscut fiind că țara noastră nu a rupt niciodată punțile dialogului, ci, dimpotrivă, le-a menținut, chiar și în situații dificile, și le-a folosit, cu principialitate și consecvență, aducîndu-și astfel, și pe această cale, o contribuție concretă la reglementarea unor situații de criză sau încordare.

Cu precădere, s-a verificat eficiența tratativelor politice nemijlocite între statele direct interesate, ca mod nou și democratic de reglementare viabilă a litigiilor, care asigură o certă simplificare a drumului spre înțelegere și colaborare, renunțarea la intermediari evitînd riscul vicierii șanselor de comprehensiune prin neînțelegerea problemelor de către terți sau interferența unor interese străine popoarelor în cauză.

Înțeleasă ca devenire politică de cuprindere universală, destinderea, pentru a fi cu adevărat viabilă, presupune, în concepția românească, o abordare democratică și globală — cu alte cuvinte, extinsă la toate zonele geografice și în mod egal, aplicată la toate marile probleme și susținută prin aportul și participarea tuturor statelor, indiferent de orînduire socială, mărime, pondere economică sau militară. Avînd ca unul din scopurile prioritare depășirea încordării, a tensiunilor dintre diferite state sau grupări de state, exercitarea politicii de coexistență pașnică reclamă, cu necesitate, o viziune nouă, eliberată de mecanica — născută în perioada „războiului rece" — a abordării problemelor politice în optica exclusivă a categoriilor de bloc. O asemenea abordare nu ar duce decît la menținerea și adîncirea divizării lumii — ceea ce ar contraveni însuși țelului major al destinderii. De asemenea, evidențiind substanța revoluționară a destinderii, ca rezultat al marilor mutații care afectează pozitiv toate statele lumii, politica de coexistență pașnică și destindere nu se poate reduce numai la raporturile dintre marile puteri, care, firește, au o importanță deosebită. Este de neconceput o politică de destindere, de egalitate între popoare, de respect al independenței fiecăruia, în afara participării, cu drepturi depline, a tuturor statelor — și, în primul rînd, a celor mici și mijlocii, în curs de dezvoltare, nealiniate, care formează marea majoritate a omenirii și al căror rol este în continuă creștere în viața internațională. În prima și ultima instanță, tocmai participarea tuturor statelor este cea care asigură coexistenței pașnice și destinderii un rol activ, o dinamică nouă a păcii.

E adevărat, destinderea și coexistența pașnică s-au verificat ca singure alternative realiste, lucide la starea de „război rece", ca factor stabilizator de relații de nebeligeranță, ca profilaxie în fața pericolului de război. Ceea ce vrem să subliniem, însă, este faptul că a crea doar o situație de „nici pace, nici război", a crea, deci, o stare calificată doar prin absența războiului ar însemna o limitare la fragilitatea jumătăților de măsură, la un „statuquo" lipsit de consistență, în raport cu cerințele vitale de pace și colaborare ale națiunilor.

Concepînd politica de coexistență pașnică, cursul spre destindere, ca tendințe obiective, istorice, de amploare universală, în care sînt direct interesate toate popoarele, toate statele, fără deosebire de regim politic, de mărime sau de gradul lor de dezvoltare, România acționează ferm pentru materializarea lor, militează, cu vigoare, pentru intensificarea luptei unite a popoarelor în înfăptuirea acestor deziderate de care depind înseși destinele omenirii. Lichidarea surselor de încordare și soluționarea marilor probleme ale umanității, instaurarea rațiunii, echității și dreptății în viața internațională, dezvoltarea largă a colaborării și cooperării în beneficiul egal al fiecărei națiuni — sînt obiective inseparabile procesului de destindere, obiective care animă întreaga activitate de politică externă a țării noastre.

Radu Pascal

Obiectivul unui document eficient, general-acceptabil

Grație sesiunii speciale a O.N.U. consacrată dezarmării, statele lumii dispun, pînă la 28 iunie, de cel mai vast laborator politico-diplomatic ce a funcționat vreodată în acest domeniu. Dincolo de rezultatele concrete care se vor obține în final, atenția și preocuparea, manifestate într-un grad fără precedent de înalt, la nivel oficial, față de problematica dezarmării — și, lucru foarte important, într-o viziune de ansamblu, sub toate aspectele sale — vor constitui, fără îndoială, alături de impactul deosebit asupra opiniei publice internaționale, fondul de aur al sesiunii. Observatorul politic este de-a dreptul impresionat de activitatea bogată și multiformă care se desfășoară acum în vederea definitivării textului documentului final. O organigramă complexă a fost imaginată în acest sens.

Adunarea Generală a creat, în primul rînd, un comitet plenar. La rîndul său, acesta a însărcinat două grupuri cu definitivarea documentului final : primul ocupîndu-se de secțiunile privind introducerea, declarația și mecanismele de negocieri, celălalt, de programul de acțiune. Grupurile au alcătuit la rîndul lor, la alte două eșaloane, organe subsidiare, de redactare (trei în primul grup — corespunzătoare celor trei secțiuni amintite, două în grupul al doilea — privitoare la problemele înarmării nucleare și, respectiv, ale celei convenționale) și, cu o treaptă mai jos, așa-numitele grupe de contact, în care se efectuează, într-o primă instanță, eforturile de armonizare, pe text, a pozițiilor exprimate de diferitele state participante.

Un element de cea mai mare importanță pentru buna desfășurare a lucrărilor îl constituie asigurarea caracterului deschis, democratic, în toate aceste organe de lucru, participarea tuturor statelor la toate activitățile sesiunii. Tentativele care începuseră să se manifeste, pe alocuri, de recurgere la practica negocierilor și consultărilor în grupuri restrînse, exclusive, a fost apreciată de majoritatea statelor participante ca fiind contrară spiritului democratic de lucru ce trebuie să caracterizeze activitatea marelui for al Națiunilor Unite consacrat dezarmării și, de aceea, s-a cerut curmarea unor asemenea practici pe parcursul desfășurării lucrărilor sesiunii.

Pe masa de lucru a participanților s-a aflat proiectul de document al sesiunii în forma cea mai avansată la care s-a putut ajunge în cadrul comitetului pregătitor al sesiunii. Mai precis spus, un text cu multe paranteze — cîteva sute — materializînd deosebirile de poziții manifestate de diversele delegații asupra aspectelor specifice tratate de cele patru mari secțiuni ale documentului.

Continuînd, așadar, eforturile de armonizare a pozițiilor deosebite sau chiar divergente reflectate în proiectul de document final, comitetul plenar și organele sale subsidiare nu au reușit să înregistreze, totuși, în primele două săptămîni ale activității lor progrese prea însemnate, și aceasta mai ales ca urmare a unor tendințe de tărăgănare a activităților, însoțite și de încercări de diluare a conținutului documentului ce urmează a fi adoptat. Eforturile consecvente și tenace desfășurate de o serie de state, — îndeosebi mici și mijlocii — între care și România, aveau să determine o activizare a procesului de definitivare a textului documentului, în sensul convenirii unor prevederi cît mai clare și mai angajante, de natură să contribuie la deschiderea unei perspective noi în abordarea problematicii dezarmării și să ducă, chiar prin rezultatele acestei sesiuni, la înfăptuirea unor măsuri reale de dezarmare.

În comitetul plenar, șeful delegației țării noastre, ambasadorul Ion Datcu, sublinia responsabilitatea deosebită ce revine tuturor delegațiilor ca, în răstimpul scurt ce a mai rămas, să se ajungă la un document final, general acceptabil, prin luarea în considerație a pozițiilor tuturor statelor și

Corespondență din New York de la Corneliu Vlad

în conformitate cu așteptările învestite de popoarele lumii în sesiunea specială.

Timpul aflat la dispoziția participanților pentru definitivarea documentului final este, într-adevăr, pe terminate, în ziua apariției acestui număr al revistei textul urmînd să fie pe masa comitetului plenar, care urmează să-l supună atenției Adunării Generale.

Eforturile depuse pe multiple planuri pentru redactarea în formă definitivă a documentului final permit o serie de constatări și aprecieri semnificative pentru modul în care statele lumii abordează, în cadrul actualei sesiuni, problematica dezarmării.

Un fapt pozitiv, care trebuie subliniat din capul locului, este că, pentru toate statele lumii, obiectivul final declarat al eforturilor constă în dezarmarea generală și totală sub control internațional eficace, iar obiectivul imediat — eliminarea pericolului războiului nuclear și înfăptuirea unor măsuri menite să pună capăt cursei înarmărilor și inițierea unor măsuri în vederea făuririi unei păci durabile. Ideea aceasta, cuprinsă în secțiunea introductivă a documentului, a întrunit consensul fără rezerve al tuturor statelor. De altfel, în general, se poate remarca faptul că redactarea, în linii mari, a introducerii la documentul final a pus mai puține probleme comparativ cu celelalte secțiuni, așa cum era de altfel și de așteptat, ținînd seama de faptul că ea este destinată să continue o serie de considerații de principiu privind evaluarea situației internaționale prin prisma necesității înfăptuirii dezarmării și semnificația sesiunii speciale în acest context. Partea introductivă a documentului final avea să fie primul mare text compact al acestui document asupra căruia s-a realizat în linii mari un acord general acceptabil.

O activitate laborioasă s-a desfășurat în vederea definitivării celorlalte trei secțiuni ale documentului final, privind declarația, programul de acțiune și mecanismele care tratează problemele dezarmării. Dacă în dezbaterile generale nu a existat vorbitor care să nu se pronunțe în favoarea înfăptuirii dezarmării, în activitățile concrete de definire a scopurilor, obiectivelor, principiilor, priorităților, măsurilor, căilor și modalităților de acțiune concrete, în vederea atingerii obiectivului unanim proclamat ca deziderat, s-au manifestat, pe de o parte abordări diferite, uneori opuse, iar pe de altă parte și încercări de menținere pe cît posibil a statu quo-ului care caracterizează de atîta vreme negocierile de dezarmare.

Așa, de pildă, în cadrul activităților de elaborare a programului de acțiune — text predat de comitetul pregătitor cu un mare număr de paranteze și variante de paragrafe — s-au demarcat două modalități de abordare a problematicii dezarmării nucleare. Marea majoritate a statelor lumii, neposesoare de arme nucleare, s-au pronunțat pentru adoptarea de măsuri care să ducă neîntîrziat la interzicerea totală și scoaterea în afara legii a acestor arme, în timp ce în rîndul statelor posesoare de arme nucleare a prevalat aspectul legat de neproliferarea pe orizontală a acestor arme. Departe de a ignora acest aspect, țările nenucleare au declarat că, în abordarea sa, trebuie ținut seama în principal de două elemente deosebit de importante : acordarea de garanții, de către statele posesoare de arme nucleare, că nu vor folosi aceste arme împotriva statelor nenucleare și asigurarea accesului neîngrădit al statelor neposesoare de arme nucleare la utilizarea în scopuri pașnice a energiei atomice. Un alt exemplu semnificativ — dintre multele care ar putea fi citate — în legătură cu abordarea diferită a aspectelor concrete ale dezarmării îl

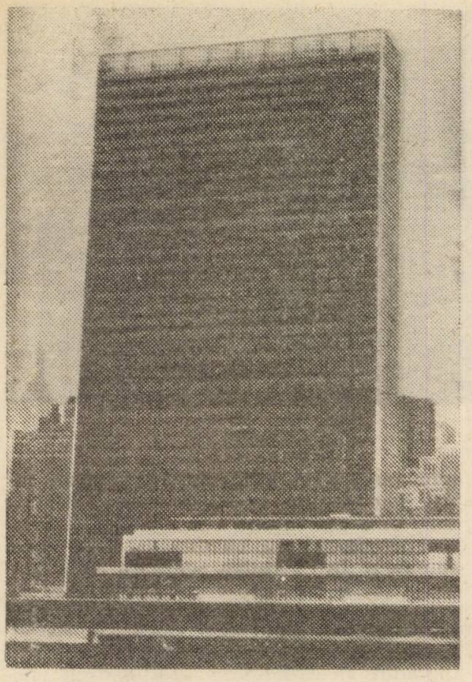

constituie problema mecanismelor în materie. Toată lumea este de acord — așa cum se arată și în textul convenit al introducerii la documentul final — că eforturile de dezarmare sînt surclasate de departe de către cursa înarmărilor, iar acordurile cu caracter limitat încheiate sînt departe de a contribui în mod decisiv la realizarea obiectivului încetării, în viitorul apropiat, a cursei înarmărilor nucleare și al trecerii la dezarmarea nucleară. De asemenea, statele membre ale O.N.U. au consemnat în același text aprecierea lor comună că încă nu s-a avansat pe calea încheierii unui tratat de dezarmare generală și totală. Și, în sfîrșit, s-a exprimat voința politică a statelor de a se realiza un mecanism de control internațional eficient, capabil de a produce rezultate constructive. În legătură cu mecanismele cu caracter deliberativ și de negocieri în cîmpul dezarmării, au fost avansate numeroase idei și propuneri și s-au exprimat păreri din cele mai diverse. Majoritatea covîrșitoare a statelor lumii apreciază că actualele mecanisme au obținut rezultate absolut nesatisfăcătoare și că pentru lichidarea actualei stări de fapt se impune un reviriment în domeniul negocierilor, prin crearea unui cadru instituțional corespunzător.

În activitățile sesiunii consacrate acestui subiect, exprimînd punctul de vedere al României asupra necesității asigurării unor mecanisme eficiente de dezarmare, reprezentantul țării noastre, ambasadorul Constantin Ene, releva că este necesar să se aibă în vedere următoarele trei cerințe de bază : asigurarea rolului central al O.N.U. în procesul dezarmării, pe ansamblul său ; participarea tuturor statelor în condiții de deplină egalitate, pe baze democratice, la negocieri ; existența unor mecanisme care prin structurile, procedurile, modul de desfășurare să îngăduie o activitate capabilă să ajungă la rezultate cu caracter eficient.

O atenție deosebită în cadrul lucrărilor, avînd ca obiect mecanismele de negocieri de dezarmare, a fost acordată viitorului Comitetului de la Geneva. De mulți ani, numeroase țări membre ale acestui organism de negocieri, între care și România, se pronunță pentru restructurarea și democratizarea organizării și conducerii lucrărilor sale, pentru participarea în condiții de egalitate a tuturor statelor interesate și asigurarea unui caracter deschis dezbaterilor. S-au exprimat și alte puncte de vedere asupra rolului și menirii acestui organism, mergînd de la ideea autodizolvării sale și înlocuirii cu un alt for de negocieri — o propunere în acest sens a fost făcută de Marea Britanie — și pînă la menținerea comitetului în actuala sa formă.

Anticipînd întrucîtva concluziile privitoare la semnificația deosebită a sesiunii speciale, se poate spune de pe acum că una din principalele sale contribuții la impulsionarea eforturilor de dezarmare o constituie marea bogăție de idei, sugestii și propuneri concrete formulate de numeroase state — și se poate spune chiar de către toate statele participante —, idei și propuneri emanînd din dorința generală de a se face progrese reale în acest domeniu de importanță vitală pentru pacea și securitatea popoarelor lumii. Și cum actuala sesiune nici nu și-a propus și nici nu ar putea, în cadrul activităților sale, să soluționeze dintr-o dată și pe deplin complexul dosar al dezarmării, proces care — cum se subliniază în textul în curs de definitivare al documentului final — este gradual, în rîndul participanților la sesiune cîștigă teren ideea reunirii, într-un compendiu, a ideilor și propunerilor constructive produse pe întreg parcursul procesului de pregătire și desfășurare a lucrărilor sesiunii, urmărindu-se valorificarea și transpunerea lor în viața în cadrul eforturilor viitoare de înaintare pe calea dezarmării ce se vor desfășura în forurile deliberative și de negocieri în materie. În acest scop, numeroase delegații au prezentat diversele lor propuneri în sfera dezarmării sub forma sintetică a unor documente de lucru ale Adunării Generale înregistrate ca atare la O.N.U.

Împreună cu importantul document pe care îl reprezintă Hotărîrea C.C. al P.C.R., cu expunerea prezentată, din împuternicirea președintelui Nicolae Ceaușescu, de către primul ministru al guvernului român, Manea Mănescu, în dezbaterile generale, ansamblul de direcții de acțiune în domeniul dezarmării, structurat în zece puncte, supus atenției sesiunii speciale de către țara noastră a fost înregistrat și difuzat ca document oficial al Adunării Generale, ca o contribuție — larg apreciată aici — a României la buna desfășurare și încununarea cu rezultate concrete și cît mai substanțiale a lucrărilor sesiunii.

Documentele românești prezentate în zilele desfășurării sesiunii, materializare a concepției social-politice a președintelui Nicolae Ceaușescu asupra făuririi unei lumi a păcii și înțelegerii, fără arme și fără războaie, beneficiază de întreaga atenție a participanților la lucrări, care o apreciază ca o nouă dovadă elocventă a politicii consecvente promovată de România socialistă, de președintele ei, în domeniul înfăptuirii unor progrese reale în direcția dezarmării generale și totale.

CONDAMNABILĂ RISIPĂ DE BOGĂȚII ȘI MATERII PRIME, IROSIRE FĂRĂ ROST DE ENERGII ȘI VALORI UMANE

● Consumul mondial de **hidrocarburi lichide** în scopuri militare (fără cantitățile utilizate pentru fabricarea de arme și de material) ar fi de **700—750 barili** pe an — sau dublul consumului întregii Africi.

● **11—14 la sută** din cererea totală de **aluminiu, cupru, plumb** și **zinc** și **40 la sută** din cea de **titan** merg în scopuri militare.

● Pentru **un avion de vînătoare** de 10 tone se consumă **6 tone aluminiu,** obținut prin prelucrarea a **20 tone de bauxită** și **100 000 de kWh energie electrică.**

● Pentru construirea unui **bombardier B-52** se cheltuiesc **9,3 milioane de ore de muncă.**

● Realizarea dezarmării nucleare ar elibera circa **2 000 tone de material fisionabil** — cantitate de combustibil suficientă pentru alimentarea unor **reactoare termice** cu o putere instalată de **100 000 MW.**

● Pe glob, circa **60 milioane de persoane** își desfășoară activitatea în sectoarele legate de pregătiri militare.

● Dacă numai jumătate din sumele alocate pe glob pentru înarmări în perioada 1970—1975 ar fi fost investite în sectorul civil, **producția anuală mondială,** la sfîrșitul acestei perioade, ar fi fost superioară cifrei de **200 de miliarde de dolari** — ceea ce este echivalent cu totalul produsului național brut al țărilor din Asia de sud și Africa recent eliberată.

CUCERIRILE ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII DETURNATE DE LA DESTINAȚIILE LOR FIREȘTI

● Aproximativ **500 000 de oameni de știință și ingineri** au fost „furați" de la activitatea de creație pașnică, lucrînd în prezent în laboratoarele și întreprinderile de armament — ceea ce reprezintă **50 la sută** din **totalul cercetătorilor** celor mai calificați din întreaga lume.

● S-a calculat că în perioada de după cel de-al doilea război mondial **40 la sută din fondurile pentru cercetare** au fost consacrate scopurilor **militare.**

● În același timp, resursele afectate **cercetărilor medicale** au reprezentat doar **o cincime** din sumele destinate cercetărilor militare.

● În perioada 1970—1976, fondurile alocate cercetării științifice și experimentelor cu caracter militar au crescut cu **132 la sută** în **S.U.A. ; 262 la sută** în **R.F.G. ; 176 la sută** în **Anglia ; 243 la sută** în **Franța ; 144 la sută** în **Italia.**

O.N.U. — sesiunea dezarmării

De la dezbateri la măsuri practice — valorificarea ideilor și propunerilor constructive

La sediul Națiunilor Unite, dezbaterile generale ale sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării s-au încheiat. Reprezentanți ai 127 de țări — între aceștia 23 de șefi de stat sau guvern, șapte vicepremieri și 68 de miniștri de externe — au expus o varietate de puncte de vedere al căror numitor comun poate fi identificat în atenția pe care comunitatea internațională o acordă complexelor probleme care fac obiectul celui mai larg și mai reprezentativ for reunit vreodată la nivel oficial, pentru abordarea vastei tematici a dezarmării.

Promotoare neobosită a cauzei dezarmării, inițiatoare, de-a lungul anilor, a unor substanțiale și realiste propuneri de idei destinate să apropie momentul realizării unei lumi fără arme și fără războaie, România socialistă participă la actuala sesiune specială pătrunsă de un înalt simț de răspundere pentru destinele poporului român, ale umanității, cu înțelegerea clară a măsurilor ce trebuie înfăptuite gradual, cu răbdare și perseverență.

Concepția României, a președintelui Nicolae Ceaușescu privind crearea unei lumi mai bune și mai drepte, eliberată de coșmarul războiului, este larg cunoscută și în mod deosebit prețuită în rîndul delegaților participante la sesiunea specială, ca o nouă ilustrare a spiritului constructiv, realist, a bogăției de idei ce caracterizează punctul de vedere românesc asupra problemelor dezarmării, a receptivității manifestate față de propunerile realiste, ideile și sugestiile formulate.

Este larg recunoscut faptul că ansamblul de propuneri concrete făcute de România la O.N.U. se caracterizează prin profund realism, astfel încît materializarea lor ar da posibilitatea unei efective demarări în procesul dezarmării, în multiple direcții, cu consecințe favorabile imediate. De asemenea, făcînd o trecere în revistă a multitudinii punctelor de vedere, ideilor și propunerilor altor state, regăsim, cu satisfacție — în formulări asemănătoare sau chiar identice — multe din propunerile și inițiativele României.

Evantai larg, cuprinzător de propuneri constructive

Dezbaterile generale au pus în evidență — dincolo de fireasca diversitate a opiniilor, a sugestiilor formulate — conștiința statelor lumii că desfășurarea și accentuarea cursei înarmărilor, perfecționarea tehnologiilor militare au atins, în prezent, un grad de intensitate fără precedent, care, conținînd pericolul potențial al unui pustiitor război, periclitează securitatea omenirii, dreptul la pace, la viață — drept fundamental al tuturor popoarelor. Dezbaterile generale au reliefat, de asemenea, convergența năzuințelor statelor lumii în atingerea obiectivului final — al dezarmării generale și complete sub un eficace control internațional —, precum și faptul că ele se întîlnesc în dorința de înfăptuire a unui alt obiectiv, cu caracter de urgență, acela al eliminării pericolului războiului nuclear.

Prioritatea dezarmării nucleare

Relevarea de către cvasitotalitatea vorbitorilor a marilor pericole pe care armele nucleare le reprezintă pentru soarta civilizației umane a subliniat **caracterul prioritar al măsurilor în cîmpul dezarmării nucleare.** Ideile, sugestiile, propunerile privind această importantă dimensiune a procesului dezarmării — numeroase, în formulări adesea lipsite de echivoc, concrete, de natură să aibă, prin aplicare, un efect real — au acoperit un registru larg din punctul de vedere al aspectelor considerate. **India**, de pildă, a propus adoptarea unor declarații privind scoaterea în afara legii a utilizării tehnologiei nucleare în scopuri militare ; limitarea calitativă și cantitativă a înarmărilor nucleare și înghețarea imediată a actualelor arsenale, sub control internațional ; formularea unui program de reducere treptată a arsenalelor în vederea eliminării tuturor armelor nucleare și a unui tratat cuprinzător de încetare a experiențelor cu arme nucleare. Obiective asemănătoare conține propunerea **Australiei**, care se referă la limitarea și reducerea actualelor arsenale nucleare, încetarea tuturor experiențelor cu arme nucleare și întărirea sistemului internațional de neproliferare. **Algeria** susține interzicerea amplasării de arme nucleare pe teritoriul altor țări, ca și distrugerea completă a arsenalelor nucleare, în vreme ce **Birmania** avansează ideea abținerii statelor nucleare de la folosirea sau amenințarea cu folosirea armelor nucleare împotriva statelor neposesoare de asemenea arme.

Subliniind necesitatea „asigurării unei cotituri hotărîte în lupta pentru încetarea cursei înarmărilor", **Uniunea Sovietică** a prezentat, între altele, o serie de propuneri în direcția „încetării complete a creșterii continue cantitative și calitative a armamentelor și forțelor armate ale statelor care dețin un mare potențial militar, astfel încît, prin aceasta, să se creeze condiții pentru reducerea lor ulterioară".

N-au lipsit, firește, și unele false temeri în ce privește presupusul pericol pe care extinderea tehnologiilor nucleare pașnice l-ar avea în direcția proliferării armelor atomice. Pornindu-se de la realitatea că, în condițiile actuale ale revoluției tehnico-științifice, folosirea pașnică a energiei nucleare reprezintă un mijloc important de dezvoltare rapidă a economiei, asemenea încercări de a se institui regimuri de monopol asupra tehnologiilor nucleare au fost considerate de majoritatea delegaților, cele mai multe reprezentînd țări în curs de dezvoltare, ca fiind cu totul inacceptabile. În virtutea egalității suverane, toate țările au dreptul să beneficieze de cele mai noi realizări ale științei, inclusiv în domeniul tehnologiei nucleare. Astfel, respingînd încercările de discriminare sau îngrădire în exercitarea acestui drept, reprezentantul **Braziliei** s-a pronunțat pentru accesul neîngrădit al tuturor statelor, în primul rînd al țărilor în curs de dezvoltare, la tehnologia nucleară cu destinație pașnică.

În contextul creării condițiilor pentru realizarea dezarmării nucleare a fost avansată o suită de propuneri de înființare a unor **zone de pace și cooperare internațională**, în care să nu se amplaseze armament nuclear : în Orientul Mijlociu **(Iordania, Iran)**, sudul Pacificului **(Noua Zeelandă)**, Asia de sud, Africa **(Quatar)**, în regiunea Oceanului Indian **(R.D.P. Yemen)**, Mediterana **(Malta)** ș.a.

Dezarmare — dezvoltare, o relație de nedespărțit

Preocuparea evidentă a popoarelor pentru inițierea de pași spre înfăptuirea dezarmării, pentru atingerea, prin acțiuni cu caracter progresiv, a acestui major deziderat își are, neîndoielnic, temeiul în realitatea de netăgăduit că numai prin înfăptuirea dezarmării se pot crea premisele necesare pentru ca popoarele să-și consacre toate forțele și resursele, în condiții de liniște și securitate, țelurilor dezvoltării și progresului, făuririi unei vieți libere și prospere. **„Pentru a trăi, lumea trebuie să înfăptuiască dezarmarea, pentru a trăi în demnitate, trebuie să se dezvolte"** — sintetiza legătura directă între dezarmare și dezvoltare Bradford Morse, directorul P.N.U.D.

Numeroși vorbitori au pus în lumină — cu forța unor indubitabile argumente și date statistice — consecințele agravante ale competiției înarmărilor asupra tuturor proceselor din viața internațională, în primul rînd asupra dezvoltării economico-sociale a statelor. Proporțiile uriașe ale cursei înarmărilor produc serioase perturbări în economia mondială, afectînd ritmul creșterii economice a tuturor statelor, fără deosebire de orînduire socială sau mărime. Acumularea cantitativă și calitativă a armamentelor înghite uriașe resurse bănești și materiale, le sustrage circuitului productiv. Efectele economice negative ale cursei înarmărilor accentuează fenomenele de criză din sfera materiilor prime, energiei și combustibililor. Nivelul fără precedent atins de cheltuielile militare dă dimensiunea enormei risipe de mijloace, care, altfel, ar putea contribui, substanțial, la satisfacerea unor cerințe reale ale oamenilor — alimentație, locuințe, calificarea forței de muncă, educație, sănătate, dezvoltare culturală etc. În ordinea in-